

IZVODJENJE I NADZOR SVIH VRSTA RADOVA U GRADJEVINARSTVU
PROJEKTOVANJE SVIH FAZA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE
PROSTORNO PLANIRANJE I IZRADA URBANISTIČKO TEHNIČKIH USLOVA
IZRADA ELABORATA PROTIV-POŽARNE ZAŠTITE, ZAŠTITE NA RADU,
EKOLOGIJE I ENERGETSKE EFIKASNOSTI

DOKAZI UZ ZAHTJEV ZA IZDAVANJE EKOLOŠKE DOZVOLE

Podnosilac zahtjeva: "GOLD-MG" doo Donji Žabar

Objekat: Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)

Adresa: Donji Žabar bb., opština Donji Žabar, RS-BiH

Zapisnik broj: 735-07/25

Istočno Sarajevo, jul 2025.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 71/12, 79/15 и 70/20) и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 28/13 и 74/18) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине број 9-Е/21 од 25.02.2022. године, **и з д а ј е**

Л И Ц Е Н Ц У

„РАДИС“ д.о.о. Источно Ново Сарајево

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од 25.02.2022. године до 25.02.2026. године. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: 9-Е/21

Бања Лука: 25.02.2022. године

Podnosilac zahtjeva: "GOLD-MG" doo Donji Žabar

Objekat: Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)

Adresa: Donji Žabar bb., opština Donji Žabar, RS-BiH

Izvođač: Radis d.o.o. Istočno Sarajevo

Jovana Dučića 16

71 123 Istočno Sarajevo

Datum: jul 2025. god

U izradi projekta učestvovali:

Mandić Jovo, dr. teh. nauka iz oblasti hem. inž.

Božidarka Perović, dipl.inž.teh.

Marko Muharemović, dipl.inž.polj.

Jovana Pržulj, master arhitekture

Dragan Mastilović, dipl.inž.maš.

Desanka Dragutinović, dipl.inž.građ.

Marijana Muharemović, mr.inž.hem.

Direktor

Igor Dragutinović, dipl.inž.građ.

SADRŽAJ :

a) OPIS POSTROJENJA I AKTIVNOSTI.....	9
b) OPIS OSNOVNIH I POMOĆNIH SIROVINA, OSTALIH SUPSTANCI I ENERGIJE KOJA SE KORISTI ILI KOJU PROIZVODI POSTROJENJE	15
v) OPIS STANJA LOKACIJE NA KOJOJ SE NALAZI POSTROJENJE, UKLJUČUJUĆI I REZULTATAE IZVRŠENIH INDIKATIVNIH MJERENJA.....	17
g) OPIS PRIRODE I KOLIČINE PREDVIĐENIH EMISIJA IZ POSTROJENJA U SVE DJELOVE ŽIVOTNE SREDINE (VAZDUH, VODA, ZEMLJIŠTE) KAO I IDENTIFIKACIJA ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	53
d) OPIS PREDLOŽENIH MJERA, TEHNOLOGIJA I DRUGIH TEHNIKA ZA SPREČAVANJE UTICAJA, ILI UKOLIKO TO NIJE MOGUĆE SMANJENJE EMISIJE IZ POSTROJENJA	65
đ) OPIS OSTALIH MJERA RADI USKLAĐIVANJA SA OSNOVNIM OBAVEZAMA ODGOVORNOG LICA, POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA	73
e) OPIS MJERA PLANIRANIH ZA MONITORING EMISIJA U ŽIVOTNU SREDINU	75
ž) OPIS ALTERNATIVNIH RJEŠENJA U ODNOSU NA PREDLOŽENU LOKACIJU I TEHNOLOGIJU	77
z) PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM.....	79
i) PRILOZI	86

UVOD

Na osnovu zahtjeva Investitora **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac, RS-BiH**, na zemljišnoj parceli označenoj kao **k.č.broj 2949/1 KO Tišina, opština Šamac**, Radis d.o.o. Istočno Sarajevo uradio je:

DOKAZE UZ ZAHTJEV ZA IZDAVANJE EKOLOŠKE DOZVOLE

Ekološka dozvola ima za cilj visok nivo zaštite životne sredine u cijelini, preko zaštite vazduha, vode i zemljišta.

Predmetna **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji se nalazi na lokaciji **Novo Selo, opština Šamac, RS-BiH**, na zemljišnoj parceli označenoj kao **k.č.broj 2949/1 KO Tišina, opština Šamac**, ne smije da ugrožava niti ometa zdravlje ljudi, niti da predstavlja nesnosnu/pretjeranu smetnju za ljude koji žive na poručju uticaja istog.

Postrojenja koja mogu ugroziti životnu sredinu i koja mogu imati negativan uticaj na životnu sredinu stavljaju se pod poseban režim kontrole koja se sprovodi putem:

- uslova propisanih za dobijanje ekološke dozvole
- obaveza lica odgovornog za rad preduzeća o redovnom dostavljanju svih potrebnih podataka
i informacija nadležnim institucijama vezano za ispunjenje propisanih uslova o zaštiti životne sredine
- sanacionih mjera za sprečavanje zagađenosti i dr.

U cilju što efikasnije zaštite i unapređenja životne sredine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju je, na osnovu člana 128. Zakona o uređenju prostora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/13, 106/15, 3/16 i 84/19), te člana 85. Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 79/15 i 70/20), kao i Pravilnika o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12) i Pravilnika o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12), obavezalo investitore da između ostalog, pribave i ekološku dozvolu za objekte koji mogu negativno uticati na životnu sredinu.

Republika Srpska, Vlada, Ministarstvo za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju je dana 29.05.2025. godine donijelo Rješenje broj 15.4.1-96-33/25 u kojem je nosilac projekta dužan pokrenuti postupak za izdavanje ekološke dozvole u Ministarstvu za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju za projekat farme za tov junadi kapaciteta 492 komada po turnusu u skladu sa odredbama člana 85. Zakona o zaštiti životne sredine i da se izradi Dokaz uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole.

Shodno tome investitor **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar** koji se nalazi na lokaciji **Novo Selo. opština Šamac, RS-BiH**, na zemljišnoj parceli označenoj kao **k.č.broj 2949/1 KO Tišina, opština Šamac** je za izradu **Dokaza uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole** anagožovao licenciranu organizaciju **Radis d.o.o. Istočno Sarajevo** koja je ovlaštena za obavljanje poslova iz oblasti zaštite životne sredine.

U saglasnosti sa članom 85, **ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE** ("Sl. glasnik RS", br.71/12,79/15,70/20), izrađeni su **Dokazi uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole** za **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar** koji se nalazi na lokaciji **Novo Selo. opština Šamac, RS-BiH**, na zemljišnoj parceli označenoj kao **k.č.broj 2949/1 KO Tišina, opština Šamac, RS-BiH** kako bi se u toku redovne eksploatacije, spriječile negativne posljedice na životnu sredinu.

U postupku izrade ovog Dokaza, korištena je priložena projektno-tehnička dokumentacija, uvid u situaciju na terenu, podaci o karakteristikama osnovnih i pomoćnih sirovina sa kojima će se manipulirati u objektu, znanja o tehnološkom procesu koji će se u njemu odvijati, način tretmana otpada i zapisnici o izvršenim indikativnim mjerenjima značajnih emisija na predmetnoj lokaciji.

Svi zaključci i mjere zaštite koji su proistekli iz ovih Dokaza predstavljaju obavezu koja se mora sprovoditi i ugraditi u plansku dokumentaciju.

Prilikom izrade Dokaza uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole rukovodili smo se sledećim propisima:

- Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 71/12, 79/15, 70/20)
- Zakon o zaštiti vazduha ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 124/11, 46/17)
- Zakon o vodama ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 50 /06, 92/09, 121/12, 74/17)
- Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21)
- Zakon o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/13, 106/15, 3/16, 84/19)
- Zakon o zaštiti na radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 1/08 i 13/10)
- Zakon o zaštiti prirode ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 49/24)
- Zakon o zaštiti od požara ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 94/19)
- Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni Glasnik Republike Srpske", br. 90/17, 42/20)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Sl.glasnik Republike Srpske", broj 93/06, 86/07, 14/10 i 5/12, 58/19, 119/21 i 106/22),
- Zakon o hemikalijama ("Sl.glasnik Republike Srpske", br. 21/18)
- Zakon o veterinarstvu ("Sl.glasnik Republike Srpske", br. 75/17, 63/24)
- Zakon o nusproizvodima životinjskog porijekla ("Sl.glasnik Republike Srpske", br. 60/13, 94/19)
- Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 38/22)
- Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode namjenjene za ljudsku potrošnju („Sl.glasnik Republike Srpske, br. 88/17, 97/18, 93,23),
- Pravilnik o zaštiti životinja za držanje i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja (Sl. glasnik Republike Srpske, broj 93/12)
- Pravilnik o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 124/12)
- Pravilnik o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu ("Sl. glasnik RS", br. 124/12)
- Uredbe o vrijednostima kvaliteta vazduha ("Sl. glasnik RS", br. 124/12)
- Pravilnik o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 03 /15, 51/15, 47/16, 16/19)
- Pravilnik o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik RS broj 2/23)
- Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 19/15, 79/18)
- Pravilnik o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselja gdje nema javne kanalizacije („Službeni glasnik Republike Srpske", br. 68/01)
- Pravilnik o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode ("Sl. glasnik RS", br. 44/01)

- Pravilnik o načinu i postupku suzbijanja pojedinih zaraznih bolesti životinja (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 21/95).
- Pravilnik o graničnim i remedijacionim vrijednostima zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 82/21)
- Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće („Službeni glasnik RS“, br.40/23)

a) OPIS POSTROJENJA I AKTIVNOSTI

a.1. Opis projekta, uključujući podatke o njegovoj lokaciji, namjeni i veličini

Investitor	Namjena objekta	Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)
	Investitor	“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar
	Lokacija postrojenja	k.č.broj 2949/1 KO Tišina, Novo Selo , opština Šamac
	Kapacitet	(kapacitet 492 kom)
	Adresa investitora	Donji Žabar bb., opština Donji Žabar, RS-BiH
	Telefon	054/853-120
	Odgovorno lice	Goran Mitrović

Republika Srpska, Vlada, Ministarstvo za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju je dana 29.05.2025. godine donijelo Rješenje broj 15.4.1-96-33/25 u kojem je nosilac projekta dužan pokrenuti postupak za izdavanje ekološke dozvole u Ministarstvu za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju za projekat farme za tov junadi kapaciteta 492 komada po turnusu u skladu sa odredbama člana 85. Zakona o zaštiti životne sredine i da se izradi Dokaz uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole.

Republika Srpska, Vlada, Ministarstvo za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju je dana 19.02.2020. godine donijelo rješenje o Ekološkoj dozvoli za farmu za tov junadi kapaciteta 738 grla po turnusu na k.č.broj 2949/1 KO Tišina, Novo Selo , opština Šamac koji se vodi pod brojem 15.04-96-161/19.

Republika Srpska, Opština Šamac, Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno – komunalne poslove je dana 24.12.2014. godine donijelo Rješenje kojim se izdaje Upotrebna dozvola za objekat 1 i 2 farme za tov junadi, pojedinačnih dimenzija 11,00 x 65,30 m, izgrađeni na zemljištu označenom kao k.č.broj 2949/1 upisani u p.l. broj 1679, što se po starom katastarskom operatu odnosi na zemljište označeno kao k.č.broj 899/2, iz z.k. uložka broj 1180 k.o. SP Tišina.

Predmet Dokaza uz zahtjev za izdavanje Ekološke dozvole je:

- Dva objekta farme za tov junadi, oba horizontalna gabarita 11,00 x 65,30 m
- Dezobarijera na ulasku vozila na lokaciju predmetnih farmi
- Dva tanka za prikupljanje stajnjaka, prostirke i otpadne vode, kao i drugih organski materija nastalih uzgojem tovnje junadi iz kojih se sadržaj prepumpava na biogasnu elektranu

Objekti farme za tov junadi su izgrađeni na dijelu zemljišta označenom kao k.č. broj 2949/1, p.l. broj 1679, što se po starom katastarskom operateru odnosi na k.č. broj 899/2 iz z.k. uložka broj 1180 K.O. SP Tišina, opština Šamac. Lokacija je udaljena cca 500 m od magistralnog puta Šamac-Brčko.

Katastarska parcela na kojoj su izgrađene farme se nalaze u kompleksu poljoprivrednog zemljišta u K.O. Tišina, koje je su bile u posjedu PIK Šamac. Nakon završetka rata u postupku privatizacije, određeni dijelovi poljoprivrednog zemljišta bivšeg kombinata prešli su u posjed ili vlasništvo drugih pravnih lica.

Na osnovu Ugovora o zamjeni nekretnina dana 01.09.2011. godine izvršeno je uknjiženje prava vlasništva na "GOLD-MG" d.o.o. Donji Žabar za k.č. označenu brojem 2949/1 po novom katastarskom operateru što odgovara k.č. broj 899/2 po starom operateru.

Katastarska parcela označena brojem 2949/3 po novom operateru, što odgovara k.č. 899/3 po starom operateru je državna svojina u vlasništvu opštenarodne imovine. Na osnovu službene zabilješke od 19.04.2012. godine, a u vezi sa Ugovorom o zamjeni nekretnina, dana 19.04.2012. godine u teretni list Z.K. izvatka broj 1183 upisano je pravo raspolaganja u korist "GOLD-MG" d.o.o. Donji Žabar.

Katastarska parcela označena brojem 2949/7 je korišćena kao interni put bivšeg posjednika, a po njoj je jedino moguće pristupiti na k.č. 2949/1. Ista je u posjedu PIK Šamac. Investitor posjeduje Rješenje o pravu služnosti ovog puta.

Katastarske parcele označene brojevima 2949/1, 2944/2 i 2944/3 koje su služile kao pristupne saobraćajnice bivšeg posjednika i spoj sa regionalnim putem vode se kao javni nekategorisani putevi. Po ovim parcelama i sada se odvija kolski i pješački saobraćaj i iste služe sadašnjim posjednicima poljoprivrednog zemljišta bivšeg kombinata.

Kompleks zemljišta na kome su izgrađeni predmetni objekti farme služio je do 1991. godine tadašnjem poljoprivrednom kombinatu za istu namjenu.

Na k.č. broj 2949/4 postoje izgrađene četiri farme sa izgrađenom neophodnom infrastrukturom, a koje su u vlasništvu "GOLD-MG" d.o.o. Donji Žabar. Na k.č. 2949/1 prema glavnom projektu navodnjavanja izgrađeni su cjevovodi za navodnjavanje, čvorni šahtovi i jedan bunar.

Parcela nije uređena.

Objekat se udaljen cca 500m od magistralnog puta Šamac-Brčko i nalazi se u sklopu poslovne jedinice Zasjeke firme „GOLD-MG“ d.o.o. Donji Žabar. Lokacija postrojenja je takva da se ne graniči sa naseljenim područjem s tim da se na udajenosti od oko 1000m nalazi naselje Novo Selo.

Slika 1. Lokacija farmi 1 i 2

Predmetni projekat ima važeću građevinsku dozvolu za tri objekat kapaciteta po 246 kom/turnusu, broj: 06-361-20/2013, od 04.09.2013. godine, izdato od strane Opštine Šamac, ali su izgrađena samo dva objekta za koje je izdana upotrebna dozvola broj: 06-360-7/2014, od 24.12.2014. godine, izdato od strane Opštine Šamac. Takođe objekat je imao i važeću ekološku dozvolu broj: 15.04-96-161/19 od 19.02.2020. godine izdata od strane Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS a koja je istekla 19.02.2025.godine. Ekološka dozvola koja je proglašena nevažećom slovila je na $3 \times 246 = 738$ komada po turnusu jer je izdana na osnovu građevinske dozvole koja je predviđala izgradnju tri objekta farmi za tov junadi. Međutim izgrađena su samo dva objekta te shodno tome stvaran kapacitet farmi je $2 \times 246 = 492$ komada po turnusu.

Oba objekata farme za tov junadi na predmetnoj lokaciji su izgrađeni kao slobodnostojeći, horizontalnih gabarita $11,00 \times 65,30$ m, sa armiranobetonskim stopama i podnim pločama u nagibu. Svi elementi konstrukcije su statički proračunati i dimenzionisani u skladu sa važećim standardima i propisima. Unutrašnjost oba objekta je riješena po principu čeličnih boksova sa čeličnim pregradama između boksova. Fundiranje objekta je izvršeno po sistemu plitkog fundiranja na temeljima samcima, krovni nosač je profilisani lim, dok je pod izveden kao rešetkasti pod. Ispusti su izgrađeni na čvrstoj podlozi sa nadstrešnicom i čeličnom ogradom oko ispusta, kao i sa pregradama u pravcu boksova iz unutrašnjosti objekta. Na predmetnoj lokaciji osim dva objekta izgrađen je i prateći sadržaji, kao što su plato za manipulaciju, jama za prikupljanje stajnjaka i interne saobraćajnice. Čuvanje junadi se vrši u čeličnim boksovima površine $3,04 \times 6,00$ m, sa ispustima, po sistemu slobodnog čuvanja stoke u grupama. Na svakoj liniji između dva boksa su postavljene pojilice sa podzemnim dovodom vode potrebnog kvaliteta.

VODOVOD I KANALIZACIJA

Vodosnabdjevanje vrši se sa vlastitog vodozahvata-bunara koji je već izgrađen i koristi se za potrebe ostalih objekata u vlasništvu investitora. Bunar je dubine 17,50m profila cijevi $\varnothing 800\text{mm}$ sa pumpnim postrojenjem-hidroforom.

U procesu tova junadi koristi se voda iz vlastitog bunarskog postrojenja sa hidroforom i to:

- za napajanje junadi,
- za pranje staja i
- za protivpožarne potrebe.

Lokacija se nalazi u okviru zone sanitarne zaštite, a ista se mogu vidjeti preko GIS preglednika JU „Vode Srpske“, Bijeljina.

U procesu proizvodnje nastaju sledeće vrste otpadnih voda:

- Oborinske otpadne vode sa krovova, sakupljaju se sistemom vertikalnih i horizontalnih oluka i odvođe do recipijenta-oborinskog kanala;
- Oborinske vode sa platoa i oko prostora za silažu, prikupljaju se namjenskom internom kanalizacijom i odvođa do trokomorne septičke jame u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselje gdje nema javne kanalizacije (Službeni glasnik RS, broj: 68/01). Sadržaj septika se podzemnim kanalima ispušćava u biogasnu elektranu.
- Tehnološke otpadne vode – vode od pranja objekata čine sastavni dio stajnjaka i one se zajedno sa stajnjakom iz objekta farme prikupljaju u jame ispod farmi i prepumpavaju u dva betonska vodonepropusna tanka. Pumpnim sistemom se sadržaj iz tankova upumpava u biogasnu elektranu.
- Sanitarne fekalne otpadne vode iz mokrih čvorova se prikupljaju internom kanalizacijom i upuštaju u trokomornu septičku jamu u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselje gdje nema javne kanalizacije (Službeni glasnik RS, broj: 68/01).

Objekat posjeduje Vodnu dozvolu broj: 01/4-6-8762-2/22 od 29.12.2022. godine izdana od JU Vode Srpske Bijeljina. (*Prilog*)

ELEKTROENERGETIKA

Investitor u sklopu kompleksa u Novom Selu posjeduje biogasnu elektranu koja predmetne objekte snabdijeva električnom energijom.

TOPLIFIKACIJA

Objekti farmi nemaju potrebu za zagrijavanjem.

OSVJETLJENJE I VENTILACIJA

Osvjetljenje objekata je prirodno preko otvora i vještačko pomoću električne energije. Ventilacija je prirodna ali ima i ugrađene ventilacione sisteme.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I SANITACIJA

Na ulasku vozila na lokaciju predmetnih farmi izgrađena je dezobarijera. Pri ulasku u objekat obavlja se dezinfekcija obuće i ruku, a dezinfekcija prostorija i opreme izvodi se nakon iseljenja životinja, tj. poslije završenog turnusa i čišćenja prostorija.

Na predmetnoj lokaciji se ne vrši skladištenje lijekova i drugih hemikalija.

Investitor posjeduje Ugovor o pružanju veterinarskih usluga sa veterinarskom ambulantom sa apotekom „MEDICUS-VET“ d.o.o. Zabrđe, opština Ugljevik za sve svoje objekte, uključujući i ove dvije predmetne farme, kao i Ugovor o odvozu komunalnog otpada.

NAMJENA OBJEKTA

U objektima se primjenjuje sistem proizvodnje junadi djelimično otvorenog tipa, gdje je junad smještena u odvojene bokseve, svaki boks ima pripadajući ispust dimenzija 11,00 x 6,00 m za boravak junadi na otvorenom.

U boksevima koji su dimenzija 3,04 x 6,00 m (sa dva dodatna boksa za izolaciju) je moguće smjestiti do 12 junadi (teladi), svaki objekat ima 20 (+2 boks za izolaciju), pa je kapacitet turnusa 246 grla po objektu, odnosno 240 +6 u turnusima. Jedan turnus traje oko godinu dana.

Tove se pretežno muška telad Simentalske rase. Telad se pri tjelesnoj masi (TM) od 120-220 kg nabavljati sa domaćeg tržišta, EU i Srbije transportuju i useljavati u objekte farme. Tove se do kilaže od 550-650 kg i nakon toga šalju u klanicu u sklopu preduzeća ili se prodaju direktno na tržištu BiH.

Prostorni koncept objekta je najbliži trobrodnoj bazilici, sa nadvišenim srednjim dijelom koji služi za prirodnu ventilaciju i osvjtljenje. Središnji dio je hranidbeni hodnik, visine 3,14 m, dok su boksovi na koti – 0,15 i oni su visine 2,5 m. Pod hranidbenog hodnika je ravan, dok je pod boksova pod nagibom prema ispustima od 1 %. Pregrada između boksova je pomerljiva, da bi se omogućilo lakše čišćenje objekta poslije pražnjenja turnusa.

U prvoj fazi tova od 120-220 kg, telad se hrane kompletnom krmnom smješom uz dodatak kvalitetnog djetelinsko-travnog sijena. Ovaj sistema ishrane je do približno 180 kg kada se postepeno uvodi u obrok i kukuruzna silaža.

Završni tov junadi do 650 kg nastavlja se istim hranivima uz dodavanje silirane kukuruzne prekrupe i super koncentrata.

Ishrana se obavlja na principu ad libitum-po volji. Hrana se unosi više puta u toku dana pomoću silomiks prikolice prikopčane na vučno vozilo, koja ujedno mješa, sitni i dozira hranu u jaslje. Zavisno od uzrasta i tjelesne mase životinje dnevno konzumiraju 5-30 kg hrane. Prosječni dnevni prirast grla je 1 100 g.

Svaki boks posjeduje i jednu pojilicu (napajanje vodom po volji) koja je spojena na vodovodnu mrežu objekta. Ove pojilice sprečavaju rasipanje, prljanje i zamrzavanje vode. Jasle su u vidu betonskih korita debljine 4 cm i visine cca 20 cm.

Nakon završenog turnusa prođe oko mjesec dana do useljenja nove junadi. U tom periodu se vrši potpuno čišćenje i dezinfekcija prostora.

Slika br.2 Objekat Farma 1 i 2

Oba objekta farme posjeduju sistem rešetkastih podova, pomoću kojih se otpadne vode zajedno sa stajnjakom, prikupljaju u jame ispod farmi i prepumpavaju u dva betonska vodonepropusna tanka. Pumpnim sistemom se sadržaj iz tanka upumpva u biogasnu elektranu „Buffalo Energy – GOLD-MG“. Ovaj proces iskorištavanja otpadnog materijala (u ovom slučaju stajnjaka) je izrazito povoljno sa eko-energetskog aspekta jer podrazumijeva smanjenje otpadnih tokova, na način da se otpad iz radnog procesa koristi kao energent za energetska postrojenja (biogasna elektrana), što dovodi do smanjenja negativnog uticaja predmetnih objekata na životnu sredinu i poboljšanja same energetske efikasnosti u bližem okruženju. Korištenjem ovakvog rešetkastog sistema, slama koja ostaje nakon separacije se može još jednom iskoristiti u objektima farme što smanjuje količinu potrebne prostirke, a istovremeno poboljšava kvalitet stajnjaka koji se transportuje u biogasnu elektranu.

Pozitivan uticaj na životnu sredinu se takođe ogleda u smanjenju količine širenja neugodnih mirisa koji bi se javljali deponovanjem stajnjaka u krugu predmetne lokacije, kao i tokom prevoženja namjenskim vozilima na obradive površine (gdje dolazi do preterane akumulacije nitrata), kao što je slučaj na nekim drugim farmama.

OPREMA

Koristi se sledeća oprema za rad farme: traktori, viljuškari (za utovar silaže, manipulaciju rolo balama, čišćenje farme i utovar stajnjaka), silokombajni, prikolice, mašine za stiranje prostirke, samohodni traktori za čišćenje stajnjaka prikolice za transport i rasturanje stajnjaka.

b) OPIS OSNOVNIH I POMOĆNIH SIROVINA, OSTALIH SUPSTANCI I ENERGIJE KOJA SE KORISTI ILI KOJU PROIZVODI POSTROJENJE

U objektima farmi vrši se uzgoj junadi čija je pretežna težina između 300-500 kg, te se većinski junad hrane kompletnom krmonm smješom u kombinaciji sa silažom.

Spisak osnovnih i pomoćnih sirovina koje se koriste za obavljanje aktivnosti u farmama su prikazane u sledećoj tabeli.

Tabela 1. Spisak sirovine i opreme u procesu rada postrojenja

Redni broj	Naziv osnovne sirovine
1.	Krmna smješa
2.	Silaža
3.	Voda za pojenje
Redni broj	Naziv pomoćne sirovine/energenta
1.	Voda (za održavanje higijene)
2.	Električna energija
3.	Sredstva za biozaštitu
4.	Ambalaža (razne vrste)
5.	Dizel gorivo
Redni broj	Naziv opreme
1.	Transportna sredstva (traktori, kamion, viljuškar)
2.	Silokombajni, prikolice i mašine za posipanje prostirke

KRMNA SMJEŠA

Krmna smješa predstavlja u osnovi smješu raznih krmnih biljaka, kao što su: kukuruz, soja, ječam, pšenica i suncokret. Proizvodnja krmne smješe se vrši modernim tehnološkim procesom, gdje se u zavisnosti od potreba i zahtjeva korisnika, dobija konačni proizvod različitih granulacija i oblika, čak su krme smješe dostupne u obliku peleta. Ova vrsta hrane je bogata mineralima i aminokiselinama za pravilan rast i razvoj, u ovom slučaju tova junadi do potrebne krupnoće tj. težine. Zavisno od uzrasta grla dnevna potrošnja hrane će se kretati između 5 i 30 kg po grlu. U toku jednog uzgojnog ciklusa (209dana), za 492 grla očekuje se potrošnja oko 3 084 840 kg stočne hrane.

VODA

Vodosnabdjevanje vrši se sa vlastitog vodozahvata-bunara koji je već izgrađen i koristi se za potrebe ostalih objekata u vlasništvu investitora. Bunar je dubine 17,50m profila cijevi $\phi 800\text{mm}$ sa pumpnim postrojenjem-hidroforom.

U procesu tova junadi koristi se voda iz vlastitog bunarskog postrojenja sa hidroforom i to:

- za napajanje junadi,
- za pranje staja i
- za protivpožarne potrebe.

Dnevne potrebe grla za vodom (zavisno od uzrasta, tjelesne mase, godišnjeg doba, vrste hraniva-sadržaja vode u hranivu itd.), se kreću između 2-40 l. Očekuje se da će se na farmi u toku uzgojnog ciklusa za napajanje životinja i za ostale potrebe utrošiti cca 4 113 m³ vode.

PROSTIRKA

Za prostirku će se koristiti slama. Za potrebe jednog grla, dnevno će se unositi 6,5 kg prostirke, što znači da će se u toku jednog uzgojnog ciklusa utrošiti cca 668 382 kg prostirke.

SREDSTVA ZA BIOZAŠTITU

Od sredstava za biozaštitu u predmetnom procesu proizvodnje koriste se:

- Sredstva za deratizaciju
- Sredstva za desinsekciju
- Sredstva za dezinfekciju

Deratizacija – pacovi su često uzrok nastajanja neke zaraze, čije uzročnike, neposredno ili posredno, unesu u proizvodni objekat. Glodari se brzo množe i velike su štetočine. Zbog toga je potrebno svakodnevno obavljati deratizaciju primjenom raznih preparata. Kao sredstva za deratizaciju koriste se rodenticidi sa kumulativnim dejstvom koji su najčešće u upotrebi. Najčešći tipovi rodenticida u novije vrijeme su zatrovani mamci (mješavina pšeničnog zrna i otrova). Nakon uzimanja tih mamaca glodavci polako malaksaju i postupno ugibaju naizgled prirodnom smrću ne izazivajući uznemirenost ostalih. Mamci se postavljaju na skrovišta, u kutije, cijevi ili slične posude kako ne bi došli u kontakt s hranom, vodom ili pilićima.

Dezinsekcija – muve i insekti su mogući prenosnici pojedinačnih oboljenja pilića. Radi sprečavanja unošenja uzročnika bolesti ovim putem, potrebno je stalno obavljati dezinsekciju objekta i okoline, posebno mjesta deponovanja đubra. Veoma je važno da deponija đubra bude uredna i zaštićena od atmosferskih uticaja. Stalno uništavanje larvi muva moguće je dodavanjem u hranu ili neposredno u đubre sredstva koja ih uništavaju.

Dezinfekcija - Kao sredstva za održavanje higijene koriste se ekološki prihvatljivi komercijalni proizvodi koji se nude na tržištu.

Sredstva za dezinfekciju podrazumijevaju hemijska sredstva za inhibiciju i uništavanje veće količine mikroorganizama na površini tijela, predmeta i prostora. Najčešće korištena sredstva za dezinfekciju su preparati na bazi hlora, kao što su: kalcijum- i natrijum-hipohlorit. Pored navedenih

hlornih preparata koriste se i natrijum -hidroksid i rastvor kalijum-permanganata. Procjenjena godišnja potrošnja rastovara dezinficijensa na predmetnim farmama iznosi cca 100-150 l.

Sva prethodno navedena sredstava za biozaštitu obezbjeđuje kooperant, po čijim preporukama i uputstvima investitor vrši njihovu primjenu.

ELEKTRIČNA ENERGIJA

Investitor u sklopu kompleksa u Novom Selu posjeduje biogasnu elektranu koja predmetne objekte snabdijeva električnom energijom.

Na farmi godišnje trošiti cca 8.000 kW/god. električne energije.

DIZEL

Za mehanizaciju kojom će se dopremati hraniva i prostirka, koristiće se pogonska goriva. U okviru farme očekuje se godišnja potrošnja od cca 1.000 l goriva.

Naftom se snabdijeva sa lokalne benzinske stanice. Na predmetnoj lokaciji, sem količine u rezervoarima vozila, nije dozvoljeno skladištenje navedenog goriva, pošto za to ne postoje obezbjeđeni uslovi.

Nafta pripada grupi prirodnih tečnih goriva, čijom destilacijom se dobijaju prirodni gas, propan i butan gas, petroleum, razna goriva, teška ulja za loženje, ulja za podmazivanje. Sastoji se od različitih ugljovodonika: alkana, cikloalkana, aromata (benzol-toluol), a kao nečistoće sadrži sumpor, azot, kiseonik i metale. Nafta je lako zapaljiva tečnost. Toplota sagorijevanja nafte 43534–46046 KJ/kg. Pri sagorijevanju, plamen nafte dostiže temperaturu od 1 100 °C. Nafta je specifično lakša od vode, zbog čega pliva i gori na površini vode u slučaju izlivanja u vodu.

v) OPIS STANJA LOKACIJE NA KOJOJ SE NALAZI POSTROJENJE, UKLJUČUJUĆI I REZULTATAE IZVRŠENIH INDIKATIVNIH MJERENJA

Radi sagledavanja svih elemenata na lokaciji, izlaskom na teren je izvršena opservacija sadržaja u okolini, razgovor sa investitorom/odgovornim licem preduzeća i lokalnim stanovništvom i neophodna mjerenja i analize, na osnovu čega su dobijeni značajni elementi potrebni za analizu odabrane lokacije predmetnog objekata sa stanovišta uticaja na životnu sredinu.

v.1. Mikrolokacija

Objekti farme za tov junadi su izgrađeni na dijelu zemljišta označenom kao k.č. broj 2949/1, p.l. broj 1679, što se po starom katastarskom operateru odnosi na k.č. broj 899/2 iz z.k. uložka broj 1180 K.O. SP Tišina, opština Šamac. Lokacija je udaljena cca 500 m od magistralnog puta Šamac-Brčko.

Katastarska parcela na kojoj su izgrađene farme se nalaze u kompleksu poljoprivrednog zemljišta u K.O. Tišina, koje je su bile u posjedu PIK Šamac. Nakon završetka rata u postupku privatizacije, određeni dijelovi poljoprivrednog zemljišta bivšeg kombinata prešli su u posjed ili vlasništvo drugih pravnih lica.

Na osnovu Ugovora o zamjeni nekretnina dana 01.09.2011. godine izvršeno je uknjiženje prava vlasništva na "GOLD-MG" d.o.o. Donji Žabar za k.č. označenu brojem 2949/1 po novom katastarskom operateru što odgovara k.č. broj 899/2 po starom operateru.

Katastarska parcela označena brojem 2949/3 po novom operateru, što odgovara k.č. 899/3 po starom operateru je državna svojina u vlasništvu opštenarodne imovine.

Na osnovu službene zabilješke od 19.04.2012. godine, a u vezi sa Ugovorom o zamjeni nekretnina, dana 19.04.2012. godine u teretni list Z.K. izvatka broj 1183 upisano je pravo raspolaganja u korist "GOLD-MG" d.o.o. Donji Žabar.

Katastarska parcela označena brojem 2949/7 je korišćena kao interni put bivšeg posjednika, a po njoj je jedino moguće pristupiti na k.č. 2949/1. Ista je u posjedu PIK Šamac. Investitor posjeduje Rješenje o pravu služnosti ovog puta.

Katastarske parcele označene brojevima 2949/1, 2944/2 i 2944/3 koje su služile kao pristupne saobraćajnice bivšeg posjednika i spoj sa regionalnim putem vode se kao javni nekategorisani putevi. Po ovim parcelama i sada se odvija kolski i pješački saobraćaj i iste služe sadašnjim posjednicima poljoprivrednog zemljišta bivšeg kombinata.

Kompleks zemljišta na kome su izgrađeni predmetni objekti farme služio je do 1991. godine tadašnjem poljoprivrednom kombinatu za istu namjenu.

Na k.č. broj 2949/4 postoje izgrađene četiri farme sa izgrađenom neophodnom infrastrukturom, a koje su u vlasništvu "GOLD-MG" d.o.o. Donji Žabar. Na k.č. 2949/1 prema glavnom projektu navodnjavanja izgrađeni su cjevovodi za navodnjavanje, čvorni šahtovi i jedan bunar.

Parcela nije uređena.

Objekat se udaljen cca 500m od magistralnog puta Šamac-Brčko i nalazi se u sklopu poslovne jedinice Zasjeka firme „GOLD-MG“ d.o.o. Donji Žabar. Lokacija postrojenja je takva da graniči sa naseljenim područjem, na udaljenosti od oko 430 m nalaze se prve stambene kuće.

Slika br.3. Situacija

Predmetni projekat ima važeću građevinsku dozvolu za tri objekat kapaciteta po 246 kom/turnusu, broj: 06-361-20/2013, od 04.09.2013. godine, izdato od strane Opštine Šamac, ali su izgrađena samo dva objekta za koje je izdana upotrebna dozvola broj: 06-360-7/2014, od 24.12.2014. godine, izdato od strane Opštine Šamac. Takođe objekat je imao i važeću ekološku dozvolu broj: 15.04-96-161/19 od 19.02.2020. godine izdata od strane Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS a koja je istekla 19.02.2025.godine. Ekološka dozvola koja je proglašena nevažećom slovila je na $3 \times 246 = 738$ komada po turnusu jer je izdana na osnovu građevinske dozvole koja je predviđala izgradnju tri objekta farmi za tov junadi. Međutim izgrađena su samo dva objekta te shodno tome stvaran kapacitet farmi je $2 \times 246 = 492$ komada po turnusu.

Uvidom u stanje prostorno-planske dokumentacije donesene na nivou opštine Šamac utvrđeno je da na području opštine Šamac od strateških i sprovedbenih dokumenata prostornog uređenja iz nadležnosti lokalne zajednice ne postoji ni jedan važeći dokument.

Prostorni obuhvat u kome se nalazi objekat po ranije važećem prostornom planu opštine Šamac bio je u kompleksu poljoprivrednog zemljišta. U sklopu poljoprivrednog zemljišta na ovom lokalitetu bili su izgrađeni objekti radne jedinice Novo Selo, koji su služili za redovnu proizvodnju, održavanje mehanizacije, skladištenje proizvoda ubranih sa tog zemljišta, farme za tov junadi, svinja i teladi, kao i drugi objekti u funkciji registrovane djelatnosti.

Razlog za izbor ove lokacije je ekonomska povoljnost (farma je izgrađena u blizini farme koja je u vlasništvu Investitora), blizina saobraćajnice, blizina radne snage, mali transfer stočne hrane-blizina glavnog dobavljača hrane i dr.

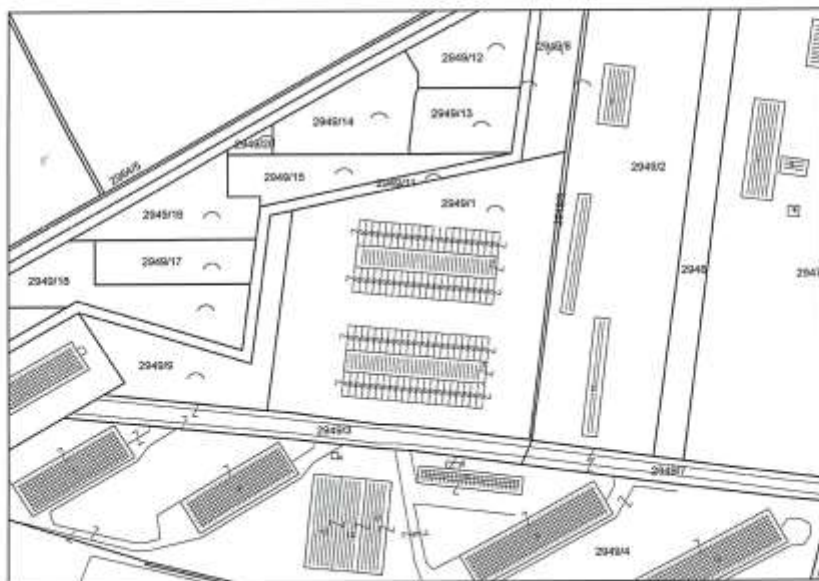
Glavni vodni recipijenti šireg prostora su rijeka Bosna (udaljena ssa 7 km vazdušne linije) i rijeka Sava (udaljena ssa 5 km vazdušne linije).

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА ШАМАЦ

УР БРОЈ: 21.92/952.1-2-308/2025-1
ДАТУМ: 04.07.2025

Катастарска општина: Тишина
Број плана: 021
Номенклатура листа: -
Размјера плана 1:2500

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА
Размјера 1:2500

ПОДАЦИ О НОСИОЦИМА ПРАВА				
П/Л/П	Назив	Адреса	Право	Удио
1744	"ГОЛД-МГ" Д.О.О.	Доњи Жабар, Доњи Жабар, Светог Саве 6 Посједник		1/1

ПОДАЦИ О ПАРЦЕЛАМА				
П/Л/П	Парцела	Начин кориштења	Назив	Површина (m2)
1744	2949/1	Привредна зграда	Засјека	875
1744	2949/1	Привредна зграда	Засјека	875
1744	2949/1	Њива 5. класе	Засјека	12752

Изградњо/на
Илић (Александар) Душанка

Овјерени:
[Signature]

Слика број 4. Копија катастарског плана

v.2. Makrolokacija

Predmetna lokacija nalazi se na području opštine Šamac u sjeveroistočnom dijelu Republike Srpske. Sa geografskog stanovišta može se smatrati da Šamac ima veoma povoljan položaj, jer se u njoj sijeku putevi regionalnog, državnog i evropskog značaja.

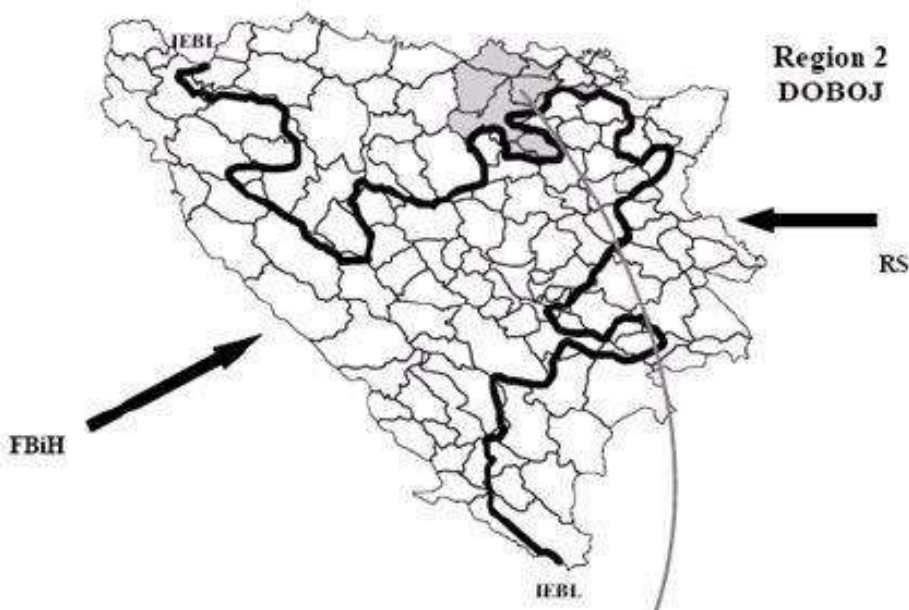
Područje opštine Šamac zauzima površinu od 183.67 km² od čega je poljoprivrednog zemljišta 14.623,00 ha (79,62 %), šumskog zemljišta 1.908,00 ha i neplodnog zemljišta 1.835,00 ha. Šamac je lociran na desnoj obali rijeke Save. Osim Save, kroz grad protiče i rijeka Bosna, gdje joj je i ušće.

Opština Šamac je sjeveroistočna opština Republike Srpske i centralna je opština u Posavini.

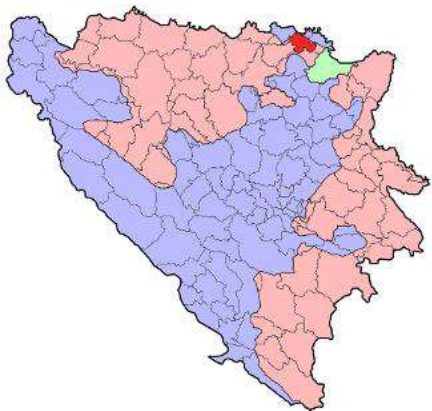
Oko Šamca se nalaze opštine: Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Vukosavlje, Domaljevac, Modriča, Orašje i Odžak, a na njenom sjeveru su rijeke Sava i Republika Hrvatska.

Do Dejtonskog mirovnog sporazuma opština se prostirala na 219, a danas na 184 km², jer su po Dejtonskom sporazumu sela Bazik, Domaljevac i Prud, te dio sela Grebnica — pripali Federaciji BiH.

Šamačka opština zahvata prostornu površinu sjevero-istočnog dijela Republike Srpske sa površinom od 172,8 km². Podatak da je Šamac udaljen od Doboja 70 km, Bijeljine 90 km, Banja Luke 160km, Tuzle 90 km, Sarajeva 210 km, Beograda 190 km i Zagreba 250 km, te plovnost rijeke Save i neposredne blizine luke, ukazuje da preko opštine Šamac vode važni saobraćajni (drumski, željeznički i riječni) pravci koji povezuju Šamac sa glavnim centrima razvoja.

Slika broj 5. Makrolokacija predmetnog područja u sjevernom dijelu Rep. Srpske

Slika broj 6. Položaj opštine Šamac odnosu na susjedne opštine

Slika broj 7. Grb opštine Šamac

Klimatske karatersitike i kvalitet vazduha

Područje Šamca se nalazi u pojasu umjereno-kontinentalne klime gdje su sva četiri godišnja doba jasno izražena. Prosječna godišnja temperatura iznosi 10.7 °C.

Najhladniji mjesec je decembar, a najtopliji jul. Posebno su izražena visoka kolebanja temperature što je jedna od karakteristika fizičko-geografskih i lokalnih uslova reljefa.

Prosječna godišnja količina padavina iznosi 700 mm do 800 mm. Broj dana sa sniježnim pokrivačem iznosi 30 do 50 dana. Snijeg viši od 50 cm je rijetka pojava.

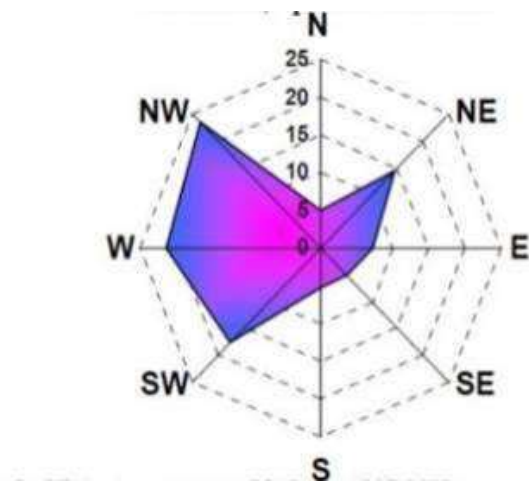
Srednja godišnja oblačnost približno iznosi 6.0 pokrivenosti neba. Još jedna karakterisitka kontinentalnosti klime je izražena kroz broj sunčanih sati koji je ispod 2000 na godišnjem nivou uz već naveden značajan stepen oblačnosti. Takođe, pojave magle su veoma česte na ovom području, što je uslovljeno položajem na rijekama i iznosi 69.5 dana godišnje.

Tabela 2. Vrijednosti srednjih mjesečnih temperatura šireg područja

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	God.
Šamac	0,9	2,0	6,3	10,9	15,9	19,6	20,7	20,2	16,4	11,1	5,9	1,1	10,8

Na ovim lokalitetima u hladnoj polovini godine izluči se oko 44% od ukupne godišnje količine padavina, a od toga u Šamcu najmanje mjesečne količine (oko 56 mm) imaju mart, oktobar i februar.

Tokom godine dominantan uticaj na predmetnom području imaju vjetrovi iz zapadnog i sjevernog kvadranta, konkretno na području Šamca dominiraju vjetrovi iz sjeverozapadno-zapadnog i sjeveroistočnog pravca. Najveća godišnja prosječna brzina vjetra se kreće oko 1,6 m/s u Šamcu. Olujni vjetrovi (jačina 8 Bofora) znatno su rjeđi. Godišnje se pojavljuju, u prosjeku 2 dana.

Slika broj 8. Godišnja ruža vjetrova za Šamac

Gusta magla (vidljivost do 200 m) je najčešća tokom zime, a srednje gusta magla (vidljivost od 200 do 500 m) tokom prelaznih godišnjih doba. Ipak se na cijelom prostoru češće susrećemo sa rijetkom maglom (vidljivost 500 do 1000 m) i sa manjom zamućenošću, odnosno sumaglicom gdje je vidljivost veća od 1, a manja od 10 km.

Navedene klimatske karakteristike odnose se na period posmatranja od 1997. do 2000. za ružu vjetrova, a za padavine i ostale klimatske elemente pretežno od 1961. do 1990. godine.

S obzirom na evidentne klimatske promjene i prema rezultatima istraživanja lokalne klime u okviru projekta izrade prostornog plana Republike Srpske i procene mogućih regionalnih klimatskih promena kao odraza globalnih promjena klime, na analiziranom području u proteklom od zadnjih 30 godina dolazi do porasta temperature vazduha, do pojave sve češćih vremenskih nepogoda, posebno ljeti, poplava, odsustva padavina zimi i sl. U pogledu izmjene lokalnih klimatskih elemenata u odnosu na posmatrani period u ovoj Studiji, kad su promjene prosječne godišnje temperature vazduha u pitanju, neke od projekcija povećanja temperature vazduha iznosile su oko 0.30C po deceniji,

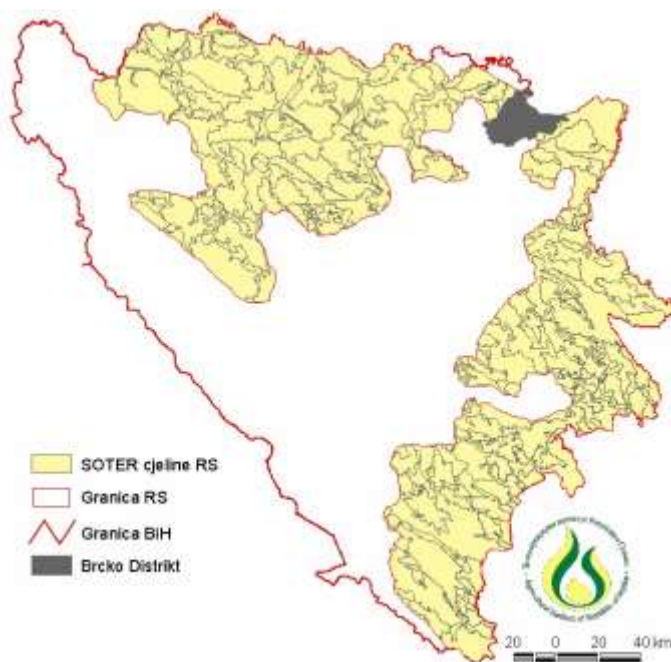
smanjenje godišnjih količina padavina za oko 15%, veći porast učestalosti i intenziteta klimatskih ekstrema, a naročito maksimalnih vrijednosti klimatskih elemenata. Očekuje se da će maksimalne temperature vazduha i dalje sve češće prevazilaziti dosadašnje apsolutne ekstreme, uz povećanu učestalost talasa toplog vremena u ljetnjem periodu, dok se kod padavina mogu očekivati učestalije olujne nepogode sa većim intenzitetom kiša kratkog trajanja ili veća učestanost ledenih kiša, poledice, magli i drugih nepogoda karakterističnih za ovaj region.

Geološke i pedološke karakteristike terena

Geološke i pedološke podloge lokaliteta buduće farme uzeli smo iz postojećih SOTER jedinica RS.

Princip SOTER jedinice (cjeline) je da se prikupi veliki broj relevantnih podataka o zemljišnom prostoru šireg regiona.

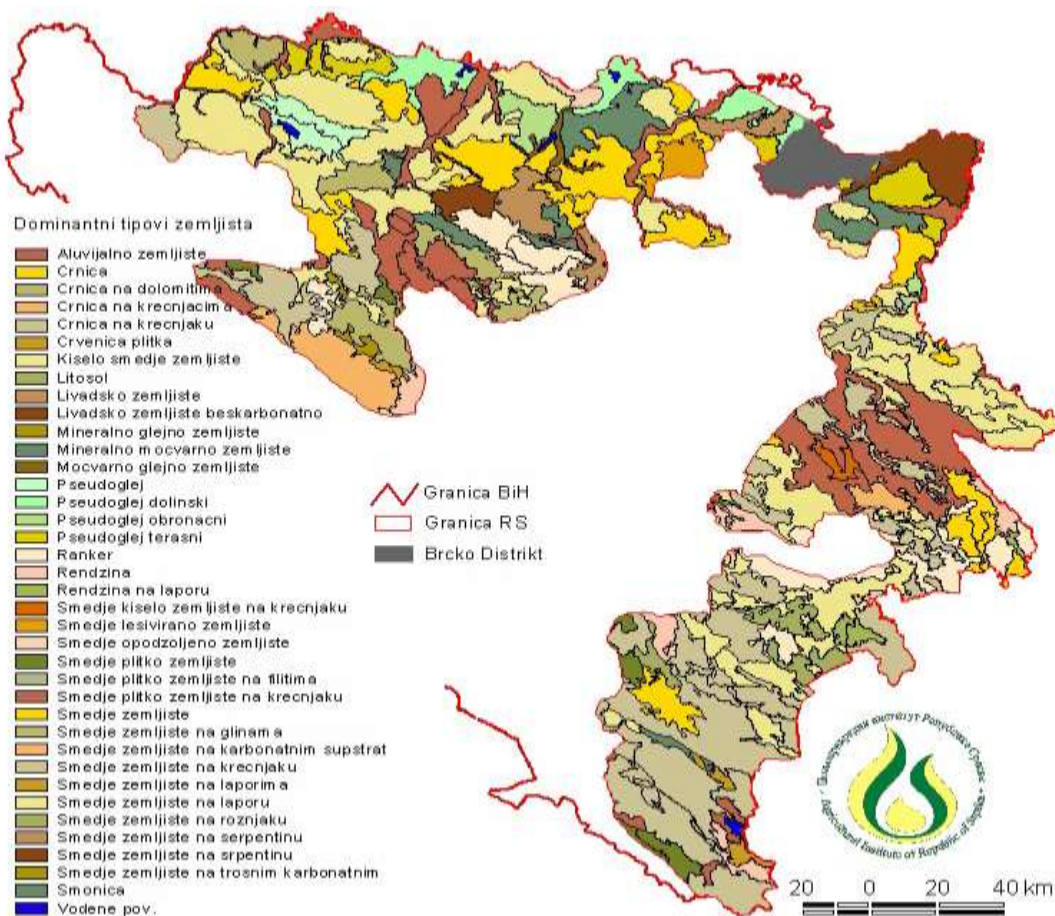
Na prostoru RS izdvojeno je 238 SOTER cjelina prikazanih na sledećoj slici u razmjeri 1: 200 000.

Slika broj 9. SOTER cjeline RS

Postojeće farme su građene na teritoriji opštine Šamac. Na dole prikazanoj pedološkoj karti vidljivo je da se na predmetnom lokalitetu mogu naći sledeće vrste zemljišta:

- Pseudoglej dolinski.

Slika broj 10. Prostorni prikaz dominantnih tipova zemljišta po SOTER cjelinama2

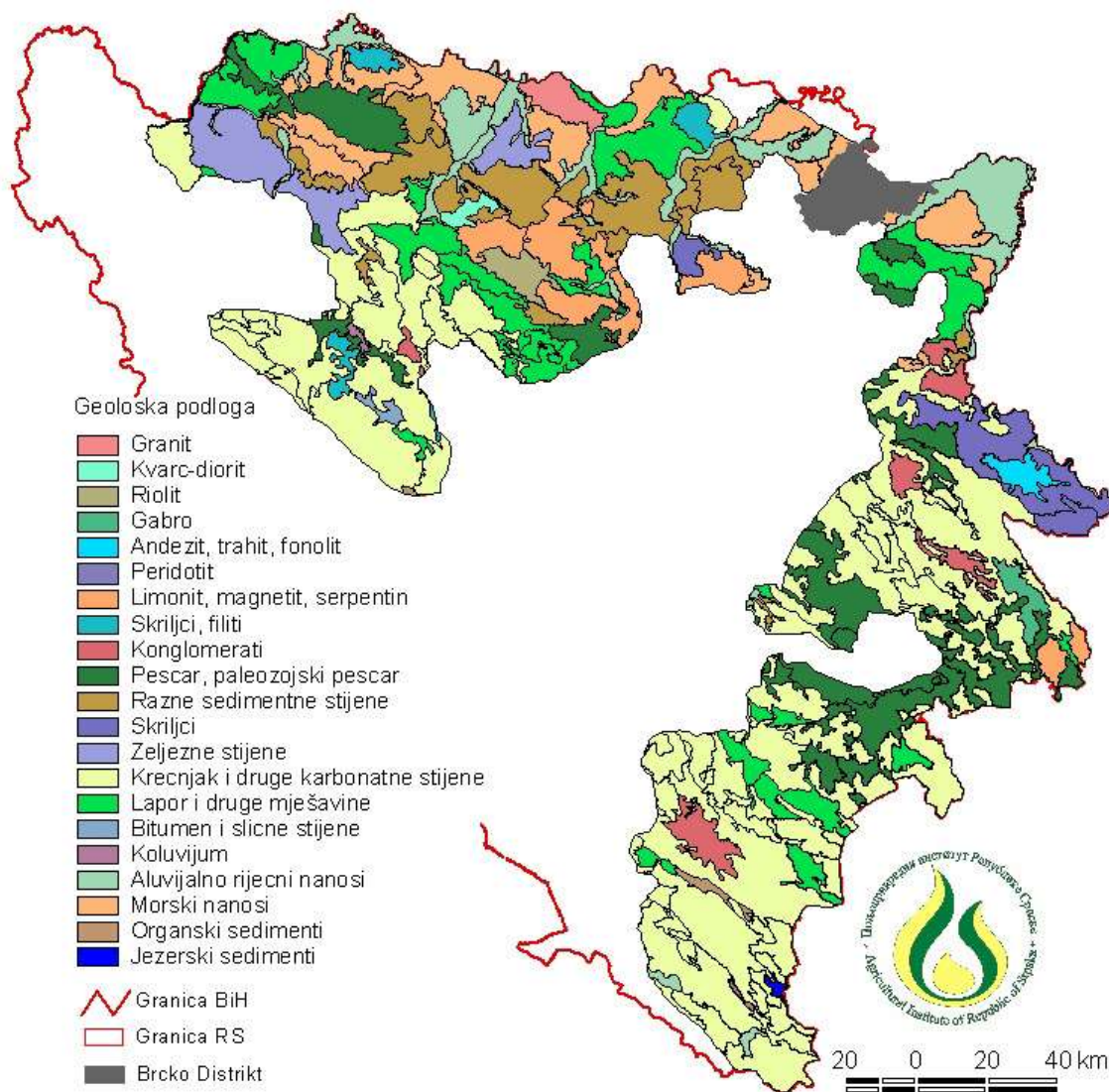
Pseudoglej dolinski

Pseudoglej je tlo sa nepropustnim horizontom i cikličnim prekomjernim vlaženjem površinskim vodama.

Morfologija: Karakterističan mramorni izgled horizonta s izmjenom sivih zona na površini i smeđih mrlja unutar agregata.

Fizičke osobine: Tla praškasto-ilovaste do praškasto-glinasto-ilovaste teksture i nestabilne praškaste do sitnomrvičaste strukture. Izrazita sezonska promjena konzistencije (tvrdoća, plastičnost i ljepljivost) tla.

Hemijske osobine: Pretežno jako kisele reakcije i malog kapaciteta adsorpcije (dominacija distričnih formi). Humusa (azota) ima jako malo osim u tankom horizontu. Slabo je snabdjeveno hranjivima, posebno fosforom.

Slika broj 11. Pregledna karta geoloških podloga po SOTER cjelinama

Farme su izgrađene na teritoriji opštine Šamac. Na osnovu pregledne karte geoloških podloga vidljivo je da se na predmetnom lokalitetu mogu naći podloge kao što su limonit, magnetit i serpentin.

Limonit je ruda gvožđa koja se sastoji od smješe gvožđa (III) oksid Fe_2O_3 hidroksid i $\text{Fe}(\text{OH})_3$. Njegova hemijska formula se obično piše $\text{FeO}(\text{OH})_n\text{H}_2\text{O}$ iako nije u potpunosti precizna jer je odnos između oksida i hidroksida u limonitu veoma različit. Limonit, zajedno sa hematitom i magnetitom čini važnu rudu gvožđa.

Magnetit je feromagnetni mineral hemijske formule Fe_3O_4 , jedan od nekoliko oksida gvožđa i član grupe spinela. Hemijsko IUPAC ime mu je gvožđe(II,III) oksid, a uobičajen hemijski naziv je fero-feri oksid. Formula magnetita može se napisati i kao $\text{FeO} \cdot \text{Fe}_2\text{O}_3$, čiji jedan dio vustit (FeO), a drugi hematit (Fe_2O_3). Ovo ukazuje na različite načine oksidacionih stanja gvožđa u okviru jedne

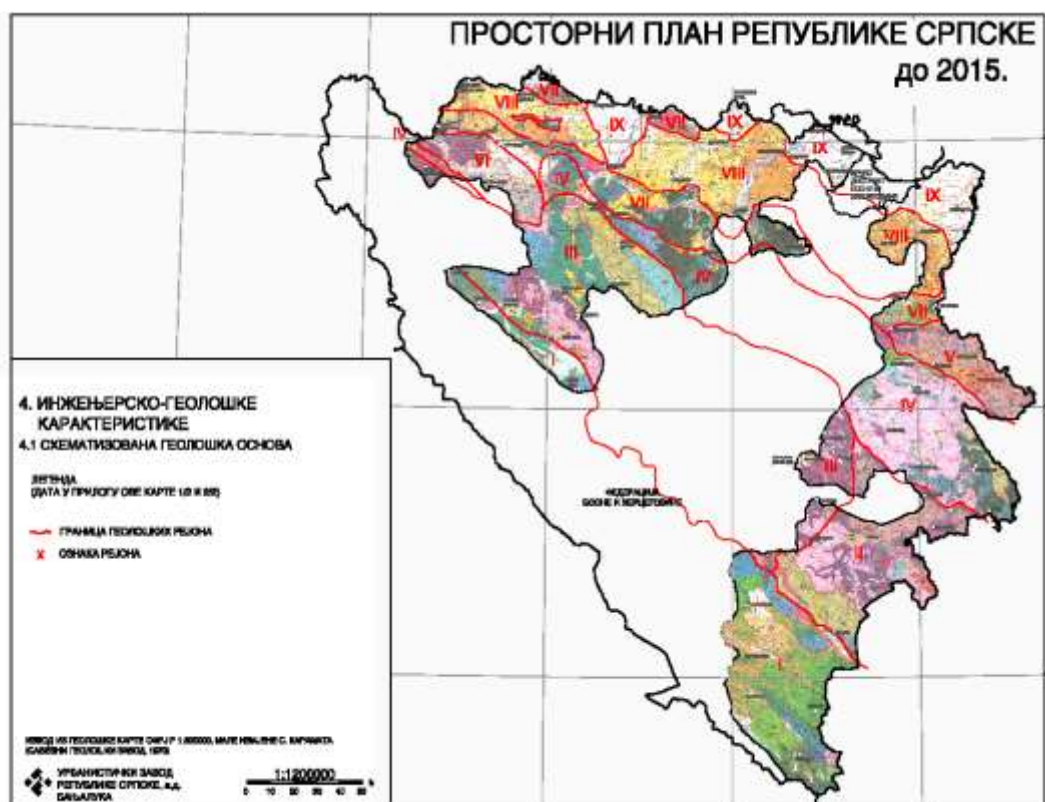
strukture. Magnetit je najmagnetičniji prirodni mineral na Zemlji. Zahvaljujući svojim magnetičnim svojstvima, odnosno "pamćenju", na osnovu magnetita ustanovljeno je da je tokom geološke istorije dolazilo do promjene smjera Zemljinog magnetnog polja. Magnetit ima dominantnu ulogu u odnosu na sve druge minerale po pitanju magnetnog zapisa u stijenama.

Serpentin je hemijsko jedinjenje iz grupe filosilikata. Sadrži magnezijum, željezo, silicijum, kiseonik i vodonik. Hemijska formula je $(\text{Mg,Fe})_3\text{Si}_2\text{O}_5(\text{OH})_4$. Ime dolazi od latinskog *serpens*, što znači zmija. Površina ovog minerala ponekad je pjegavo obojena pa podsjeća na zmijsku kožu.

Po Mohsovoj skali tvrdoće je 2,5-3,5. Koristi se u proizvodnji azbesta.

Tla na serpentinu mogu sadržavati nikl u koncentracijama od 100-7 000 ppm. Na kserotermnim staništima, pretežno na vapnencu, dolomitu i serpentinu, većinom na toplijim ekspozicijama, brdskog i gorskog pojasa raste crni bor. Zeleno tigrovo oko (Arizona tigrovo oko) je mineral serpentin. Nastaje u metamorfnim stijenama, a vlaknast izgled mu daje krizolit.

Geomorfološke karakteristike terena

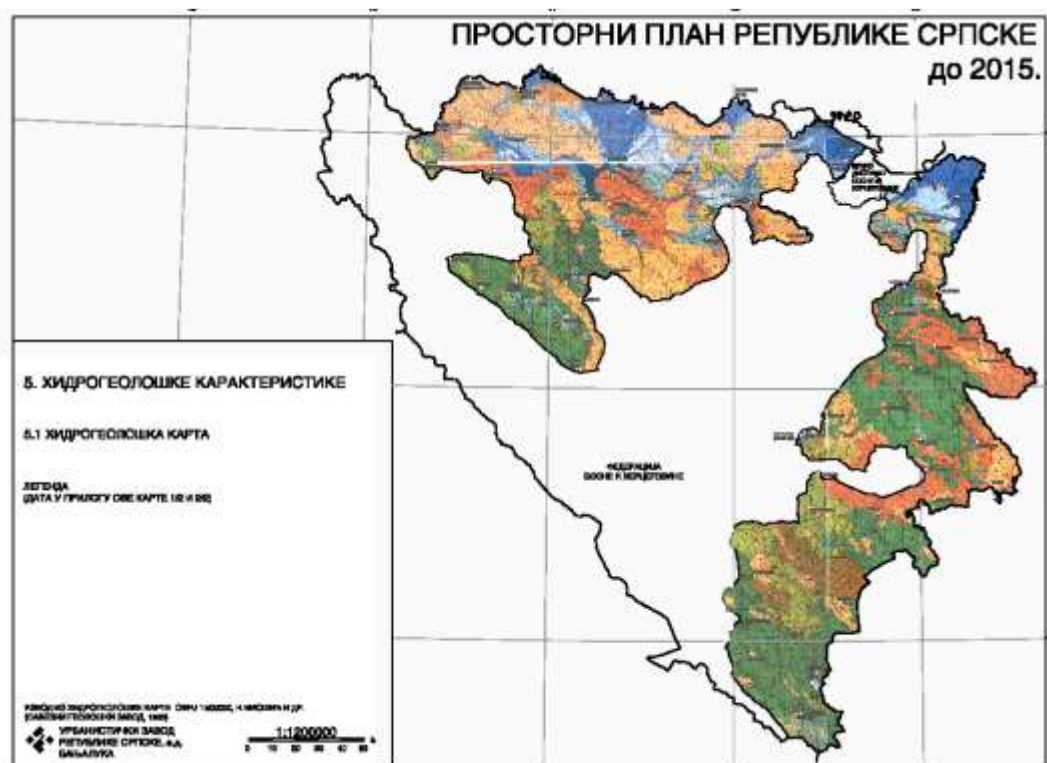

Slika broj 12. Pregledna karta sa inženjersko-geološkim karakteristikama³

Na osnovu pregledne karte vidljivo je da je na predmetnom lokalitetu glavna geološka osnova kvartar.

Kvartar je najmlađa geološka perioda kenozoika koja je počela završetkom pliocena (epohe), odnosno završetkom neogena (periode) prije oko 1,806 miliona godina i traje i dan danas. U okviru kvartara izdvojene su dvije geološke epohe: pleistocen, od 1,87 miliona godina do 10.000 i holocen od prije 10.000 godina, pri čemu holocen traje i dan danas.

Hidrogeološke karakteristike terena

Slika broj 13. hidrogeološke karakteristike

Na lokaciji se iz karte vidi da se radi o pjeskovitim ili šljunkovitim aluvijalnim naslagama (al) mjestimično zaglinjenim. Vodonosnici su pretežno velike izdašnosti. ($T > 10^{-3}$, $T \cdot m^2/s$).

Seizmološke karakteristike terena

Predmetna lokacija pripada zoni 7° MSK-64.

Slika broj 14. Karta seizmičkih karakteristika Republike Srpske

Hidrologija

U hidrogeološkom smislu, u području Šamca formira se freatska izdan zbijenog tipa u pijeskovima i šljunkovima kvartarne starosti. Pretpostavljeni smjer kretanja podzemnih voda je uzrokovan tokovima Bosne (pravac sjever-sjeveroistok-istok) i Save (jug-jugoistok-istok). Ovi tokovi su, pored padavina, glavni izvor prihranjivanja izdani.

Najvažnije hidrografske odrednice ovog terena su rijeke Bosna i Sava. U ovom području obje rijeke meandriraju pod utiacjem sile bočne erozije koja je kod vodotoka sa blagim padom jača od sile inercije prvobitnog pravca oticanja vodne mase. Presijecanjem meandara stvaraju se mrtvaje ili starače. Brojni su rukavci koji su uglavnom povezani podzemnim vodama sa Savom i Bosnom. Bare Tišina i Odmut predstavljaju rukavce Save, a njihov postanak je vezan za tektonske pokrete kojim je došlo do spuštavanja terena, odnosno stvaranja depresija. Bare Tišina i Odmut povezane su hidrotehničkim objektima i njihov su dio. Područje presijeca nasip Krepšić-Šamac, a bare su povezane sa kanalima te imaju dvostruku funkciju odvodnjavanje viška vode u Savu i dovod iz Save kada je povećan nivo Save.

Močvarno-barski kompleks Tišina predstavlja ostatak nekadašnjeg plavnog područja rijeke Save, sa očuvanim orografskim, hidrografskim i biološkim oblicima i pojavama. Područje bare Tišine i bare Odmut predstavlja stari tok rijeke Save tj. jednu od njenih starača sa desne strane.

Na teritoriji opštine Šamac u funkciji su dva izvorišta, izvorište „Šamac“ i izvorište „Srpska Tišina“. Sa izvorišta „Šamac“ vrši se vodosnabdjevanje stanovništva i privrednih subjekata grada Šamca. Izvorište se nalazi u urbanom dijelu grada. Potencijalni zagađivači ovog izvorišta su stalno naseljeno stanovništvo, putna i željeznička infrastruktura, privredne djelatnosti. Na izvorištu „Šamac“ nisu urađene zona sanitarne zaštite. Za izvorište „Srpska Tišina“ trenutno su u fazi izrade zone sanitarne zaštite. Potencijalni zagađivači ovog izvorišta su stalno naseljeno stanovništvo, poljoprivredne aktivnosti, putna infrastruktura. **Udaljenost farme od izvorišta „Srpska Tišina“ iznosi oko 3,18 km sjeverozapadno gledajući u pravcu izvorišta od lokacije farme.**

Na području opštine Šamac pojedina naselja se snabdijevaju vodom iz vlastitih pojedinih manjih kopanih bunara. Dubine bunara su preko 30 m.

Slika broj 15. Položaj najbližeg izvorišta za vodosnabdjevanje „Srpska Tišina“ u odnosu na položaj predmetne farme

Pejzažne karakteristike i biljni i životinjski svijet

Može se potvrditi da se lokacija objekta nalazi u zoni koja vizuelno ne odudara od pejzaža u kom je smješten.

U vegetacijskom smislu uže predmetno područje pripada klimaksnim zajednicama širokolinskih listopadnih šuma, ali su iste većinom degradirane i izmijenjene, tako da danas na ovom

području srećemo mozaična staništa prirodnih, djelimično prirodnih i vještačkih (poljoprivrednih i urbanih) ekosistema, poput oranica sa monokulturama, voćnjacima i livadama.

Glavne kategorije površina zemljišta na području Obudovca zauzimaju šume i poljoprivredna zemljišta, tj. preko 93% od ukupne površine. Površine pod šumom i polj. zemljištem na teritoriji obuhvata su uglavnom u privatnoj svojini. Za neka područja postoje planovi gazdovanja šumama odnosno važeće šumskoprivredne osnove.

Uže područje na kojem se nalazi predmetni objekat do sad je predstavljalo poljoprivredno područje za intenzivnu biljnu proizvodnju (oranica ili livada), međutim danas je to područje na kojem je izgrađena saobraćajna infrastruktura, stambeni i poslovni objekti. Bliža okolina lokacije pod snažnim je antropogenim utjecajem.

U okolini predmetne parcele od porodica biljaka najizraženiji specijske diverzitet imaju: glavočike (Asteraceae), trave (Poaceae), ruže (Rosaceae), leptirnjača (Fabaceae), usnatice (Lamiaceae), kupusnjače (Brassicaceae) i šitarice (Apiaceae). Odjeljak sjemenica (Spermatophyta), je najbrojniji po broju taksona. Obuhvata najraznovrsnije i najznačajnije biljne vrste.

Od poplavnih šuma hrasta lužnjaka i žutilovke *Genista elatae-Quercetum roboris* Ht. 1938 koja se inače razvija na močvarno-glejnim zemljištima prisutni su ostaci zajednice u vidu sporadičnog pojavljivanja edifikatora hrasta lužnjaka i žutilovke. Sekundarni ekosistemi (livade i pašnjaci) su nastali kao posljedica degradacije primarnih ekosistema (šuma) i njihovo trajanje je uslovljeno neposrednim ili posrednim djelovanjem čovjeka, oni se održavaju dok su pristni antropogeni uticaji. Za ovo područje su karakteristične kontinentalne mezofilne livade zajednica reda *ARRHENATHERETEA* Pawl. 1928. Travnjaci su najčešće pretvoreni u oranice. Vrlo rijetko se koriste za ispašu i košenje.

Ove tipove staništa naseljava fauna koja je karakteristična za mozaične terene i naviknuta na ljude i blizinu ljudskih naselja i privrede. Faunističke grupe zastupljene na području okoline predmetnog obuhvata podrazumijevaju vrste: krupnih i sitnih sisara koji čine predstavnike ekonomski značajne lovne divljači (zečevi, srne, divlje svinje) i zvijeri (lisica, kune, divlja mačka, šakal), sitni sisari (glodari, insektijedi, šišmiši), ptica (ptice močvarice – čaplje i rode, gnjurci, komorani, šljuarice, patke, zatim dnevne i noćne grabljivice, koke, tipične šumske ptice pjevačice, ptice otvorenih, poljoprivrednih i mozaičnih staništa), gmizavaca (gušteri i zmije kao što su smuk, smukulja, bjelouška, ribarica, sljepić, zelembać, zidni gušter itd.) i nekih vrsta vodozemaca (mala zelena žaba, gatalinka, zelena i velika krastača, šumska žaba, obični triton i dr.).

Područje Šamca se nalazi u obuhvatu lovnoprivredna područja (lovišta) kojima gazduje lovačko udruženje „Fazan“ iz Šamca na teritoriji Republike Srpske. U ovom lovnoprivrednom području sa divljači se gazduje na osnovu važećih lovnoprivrednih osnova. Od lovne divljači u okolini ovog kompleksa najviše se love fazan i divlji zec. Na rijekama Bosna i Sava i na bari Velika Tišina i rijeci Savi zabilježen je lov patke gluvare i krdže. Nije poznato stanje ni izgrađenost lovno-uzgojnih objekata (hranilišta, pojilišta, kaljužišta, solila i sl.) oko predmetnog područja. Osnovne vrste divljači u lovištu su: srna, zec, divlja svinja, lisica, kuna, bjelica i zlatica, fazan, divlja patka, prepelica, grlica, poljska jarebica i golub grivnjaš. Ova divljač prema Zakonu o lovstvu spada u

kategoriju lovostajem zaštićene divljači. Od trajno zaštićene divljači na teritoriji opštine Šamac nalazi se vidra, vjeverica, dabar, koka fazana, čaplje (osim sive čaplje), rode, labudovi, sivi ždral, sove, ronci, gavran, neke vrste grabljivica (osim jastreba i kopca). Prisutne su razne vrste sitnih ptica pjevačica koje su trajno zaštićene drugim propisima na nivou RS.

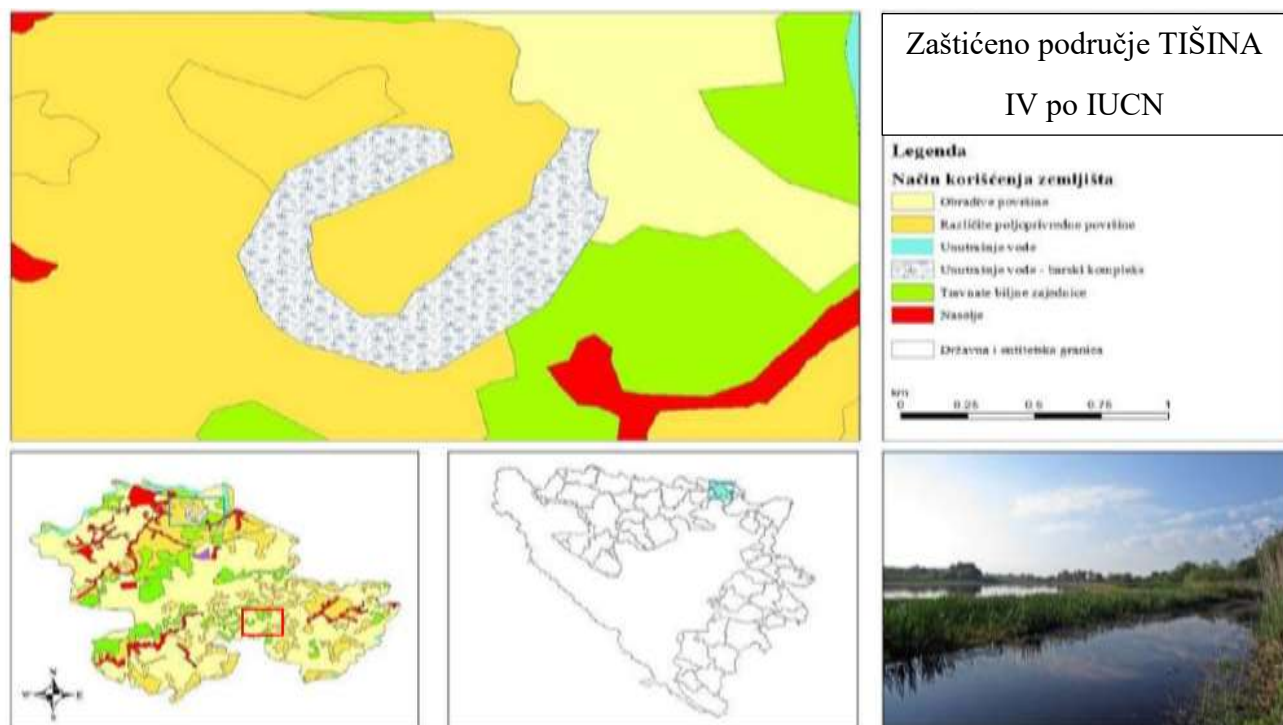
Na teritoriji opštine Šamac ribolovnim vodama upravlja Sportsko ribolovno društvo „Šamac“. Trenutno nema važeće ribolovne osnove, jer je važnost izrađene istekla u 2013 godini. Najveći interes među ribarima je za ribolov babuške, šarana, štika.

Prirodno i kulturno nasljeđe

Područje u kojem će se nalaziti predmetni objekat se ne nalazi na području zaštićenih dijelova prirode, međutim treba imati u vidu da je u neposrednoj blizini zaštićeno prirodno stanište „Tišina“ (GPS 45.044075, 18.479347), tj. močvarno barski kompleks bara, močvara, kanala, poplavnih šuma, povezan sa rijekom Savom i podzemnim vodama, zaštićen Odlukom Vlade RS u oktobru 2019. godine. Osim zaštićenog područja „Tišina“ na području opštine Šamac i u široj okolini predmetnog područja nema pravno zaštićenih prirodnih područja.

Tabela 3. Izvod iz registra zaštićenih područja RS

Šifra	Naziv zaštićenog područja	Kategorija po IUCN	Opština	Površina u ha	Koordinate
PRP003	Zaštićeno područje TIŠINA	IV	Šamac	196	45.044075, 18.479347

Slika broj 16. Položaj i staništa zaštićenog područja Tišina u odnosu na predmetni objekat (crveni kvadrat)

Stanje faune u neposrednoj blizini objekta obilježavaju negativne posljedice koje su prije svega rezultat razvijanja i širenja naselja i poljoprivrednih površina, kao i povećavanje broja stanovništva na predmetnom području. Istraživanja su pokazala da na užem području predmetnog lokaliteta ne egzistiraju zaštićene vrste životinja koje bi objekat svojom izgradnjom ili radom direktno ugrozio.

Osim pojedinih kategorija međunarodne ugroženosti za vrste faune i flore koje egzistiraju na području Šamca, trenutno ne postoji nacionalni propis koji reguliše pravnu zaštitu vrsta, osim lovne divljači u odredbama Zakona o lovstvu (Sl. gl. RS br. 60/09, 50/13) i Uredbe o crvenoj listi zaštićenih vrsta flore i faune RS (Sl. gl. RS br. 124/12) koja ne navodi kategorije ugroženosti vrsta. U svakom slučaju u zaštiti divljih vrsta i ekosistema treba uzeti u obzir odredbe postojećih primjenjivih međunarodnih i domaćih propisa i svakako Zakona o zaštiti prirode (Sl. gl. RS br. 20/14).

U posmatranom području ne egzistiraju zaštićene biljne vrste.

U doba praistorije, Šamac je bio naseljen. Arheološki istražni lokalitet Kulište, na sjeveroistočnom obodu sela Kruškovo Polje, najstarije je neolitsko naselje u okolini Modriče i Šamca.

Današnje opštinsko sjedište Šamac nastao je tek 1863. godine na ušću Bosne u Savu. Intezivan razvoj Šamca počinje izgradnjom pruge Šamac - Sarajevo 1947 godine, kao jedna od prvih radnih akcija u SFRJ.

Autentični stambeni objekti sa ovog prostora nažalost nisu sačuvani. Opisivanje i evidencija činilaca postojećeg stanja u okviru analiziranog područja zahtjeva svestrani napor u smislu detaljnog istraživanja prirodnog i kulturnog nasljeđa. Uvidom u postojeću plansku i projektnu dokumentaciju, kao i obilaskom terena u području predmetne lokacije, utvrđeno je da ne postoje objekti iz kategorije kulturnog nasljeđa kao što su zdravstvene i vaspitno - obrazovne ustanove, sportsko-rekreativni centri, spomenici kulture, zaštićena dobra, na koje bi isti mogao negativno da utiče.

Crkva rođenja presvete Bogorodice u Obudovcu (GPS 44.969040, 18.600008), opština Bosanski Šamac, Bosna i Hercegovina, pripada Srpskoj pravoslavnoj crkvi i eparhiji zvrničko-tuzlanskoj. Proglašena je za nacionalni spomenik Bosne i Hercegovine. Nacionalni spomenik čine crkva i groblje, te pokretno naslijeđe koga čini ikonostas i 26 ikona. Crkva se nalazi u selu, 16 km od Bosanskog Šamca, uz lokalni put prema Brčkom.

Stanovništvo

Prema procjenama danas na teritoriji opštine živi oko 32 960 stanovnika, gdje je oko polovine gradsko stanovništvo. U dvadeset i pet mjesne zajednice opštine Šamac, na oko 177,5 kvadratnih kilometara, živi oko 32 960 stanovnika, a od toga oko 40% u gradu. Gustina naseljenosti je 105 stanovnika/km². U Obudovcu ima oko 2500 stanovnika, pretežno srpske nacionalnosti. Naselje je linijskog ili zbijenog tipa.

Rezultati indikativnih mjerenja

Na osnovu procjene ugroženosti zemlje, vazduha i okolnih vodenih resursa, imajući prvenstveno u vidu lokaciju objekta, njegovu namjenu, fizičko-hemijske osobine materijala sa kojima se manipuliše u objektu, te mogućnosti akcidentnih situacija, navode se mjere zaštite prirodne sredine u neposrednoj okolini, kao i rezultati indikativnih mjerenja i minimum potrebnih mjera za zaštitu životne sredine.

Ne očekuje se uticaj predmetne **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar** koji se nalazi na lokaciji **Novo Selo. opština Šamac, RS-BiH** na meterološke parametre, niti na klimatske karakteristike područja, lokacije, a na osnovu procjene ugroženosti zemlje, vazduha i okolnih vodenih resursa, imajući u vidu prvenstveno lokaciju preduzeća, njegovu namjenu, fizičko-hemijske osobine materijala sa kojima se manipuliše u lokaciji rada, te dajemo sažeto mišljenje o mogućim uticajima ove djelatnosti na radnu sredinu i životnu sredinu i minimum potrebnih mjera za zaštitu radnika i životne sredine. U toku rada preduzeća, odnosno predmetnog pogona, mogući su sledeći uticaji na životnu sredinu, odnosno, eventualni ekološki incidenti:

- 1). Zagađivanje zemljišta i podzemnih voda;

- 2). Neadekvatno zbrinjavanje komunalnog otpada;
- 3) Zagađivanje vazduha
- 4) Povišeni nivoi buke
- 5). Izbijanje i širenje požara;

Dana **22.07.2025.** u krugu **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar** koji se nalazi na lokaciji **Novo Selo. opština Šamac, RS-BiH** izvršena su mjerenja nivoa buke i indikativa mjerenja koncentracija parametara kvaliteta vazduha na lokaciji od strane ovlaštenih lica Radis d.o.o. Istočno Sarajevo.

Mjerenja nivoa buke i koncentracija parametara kvaliteta vazduha na lokaciji su vršena na jednom mjernom mjestu i to :

- **Na granici lokacije prema stambenim objektima (mjerno mjesto 1)**

Slika broj 17. Skica mjernih mjesta

- **Na granici lokacije prema stambenim objektima (mjerno mjesto 1)**

Rezultati mjerenja indikativnih parametara kvaliteta vazduha u životnoj sredini

Sadržaj štetnih primjesa u vazduhu zapaža se kod lokalnih zagađenja a zavisi od broja i intenziteta izvora iz kojih se emituje prašina, izduvni gasovi iz transportnih sredstava i sl.

Pri normalnom radu objekta pored produkata sagorjevanja motora sa unutrašnjim sagorjevanjem transportnih sredstava realna je mogućnost da se u atmosferu emituje i određena količina prašine i sl. Do pojačane emisije prašine može doći samo u slučaju akcidentne situacije. U tom slučaju u kratkom vremenskom roku može doći do emisije veće količine prašine, a u zavisnosti od meteoroloških parametara ona se može raznositi i deponovati na manjoj ili većoj udaljenosti od objekta.

Emisija gasova (CO_2 , CO , HCHO , SO_2 , čađi i dr.) nastalih sagorjevanjem pogonskih goriva (nafta, benzin) u transportnim sredstvima doprinosi narušavanju kvaliteta vazduha.

Pogonska goriva (benzin, nafta) su po svom hemijskom sastavu ugljovodonici. Sa stanovišta aerozagađenja pod pojmom ugljovodonika podrazumijevaju se oni organski spojevi koji se mogu pojaviti u gasovitoj fazi u vazduhu. To su uglavnom spojevi koji u svom molekulu imaju do 12 C atoma. Ugljovodonici u atmosferi ulaze u hemijske reakcije, a kao rezultat nastaju sekundarni polutanti i reakcioni intermedijari koji igraju značajnu ulogu kao aerozagađivači. Pomenuti produkti učestvuju u fotolitičkom ciklusu, reagujući sa kiseonikom ili ozonom pri čemu nastaju slobodni radikali. Brzina eliminisanja emitovanih ugljovodonika iz atmosfere zavisi od vrste ugljovodonika i stepena njegove aktivnosti. Na ovo prvenstveno utiče solarna radijacija i ostali polutanti koji učestvuju u fotolitičkom ciklusu.

U Republici Srpskoj je izašla Uredba koja reguliše mjere za sprječavanje ili smanjenje uticaja kvaliteta vazduha na životnu sredinu. **Uredba o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske br. 124/12)** propisuje granične vrijednosti, tolerantne vrijednosti i granica tolerancije za zaštitu zdravlja ljudi zagađujućih materija u vazduhu.

Tabela br. 4. Granične vrijednosti, tolerantne vrijednosti i granica tolerancije za zaštitu zdravlja ljudi za sumpor-dioksid, azot-dioksid, suspendovane čestice (PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$), olovo, benzen i ugljen-monoksid:

Period uzimanja srednje vrijednosti mjerenja	Granična vrijednost	Granica tolerancije	Tolerantna vrijednost
Sumpor-dioksid			
Jedan sat	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Jedan dan	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Kalendarska godina	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Azot-dioksid			
Jedan sat	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	225 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Jedan dan	85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Kalendarska godina	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Suspendovane čestice PM₁₀			
Jedan dan	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Kalendarska godina	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Suspendovane čestice PM_{2,5} STADIJUM 1			
Kalendarska godina	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Suspendovane čestice PM_{2,5} STADIJUM 2			
Kalendarska godina	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Olovo			
Jedan dan	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Kalendarska godina	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Benzen			
Kalendarska godina	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Ugljen-monoksid			
Maksimalna dnevna osmočasovna srednja vrijednost	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Jedan dan	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Kalendarska godina	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Tabela br.5. Ciljna vrijednost za suspendovane čestice PM_{2,5}

Period uzimanja srednje vrijednosti mjerenja	Ciljna vrijednost
Kalendarska godina	25 µg/m ³

Tabela br. 6. Ciljna vrijednost za prizemni ozon

Cilj	Period računanja prosječne vrijednosti	Ciljna vrijednost
Zaštita zdravlja ljudi	Maksimalna dnevna osmočasovna srednja vrijednost	120 µg/m ³
Zaštita vegetacije	Od maja do jula	18 000 µg/m ³

Tabela br.7 . Ciljna vrijednost za arsen, kadmijum, nikl i benzo(a)piren

Zagađujuća materija	Ciljna vrijednost
Arsen	6 ng/m ³
Kadmijum	5 ng/m ³
Nikl	20 ng/m ³
Benzo(a)piren	1 ng/m ³

Zagađujuće materije prisutne u zraku dijelimo na osnovne (klasične) i specifične zagađujuće materije:

- Osnovne, koje su široko rasprostranjene i neizbježno prisutne u svakodnevnim ljudskim aktivnostima – sumpor-dioksid, suspendovane čestice (dim, čađ, prašina), azotovi oksidi, ugljen-monoksid i prizemni ozon, smatramo indikatorima kvaliteta zraka, s obzirom na njihovu rasprostranjenost.

Specifične zagađujuće materije, ugljikovodici, fluoridi, hlor, teški metali iz procesa proizvodnje i sagorijevanja, su u velikoj mjeri rasprostranjeni u industrijskim područjima. U urbanim i industrijskim područjima kvalitet zraka u najvećoj mjeri zavisi od smjese zagađujućih materija koje se formiraju pod određenim uslovima (vrsta i količina emisije, topografija i meteorološki uslovi), pa su za urbane sredine usvojeni pojmovi „zimski smog” i „ljetni smog”.

"Zimski smog", predstavlja zagađenje materijama iz procesa sagorijevanja fosilnih goriva, koja sadrže sumpor, i suspendovanih čestica. Zajedničko djelovanje sumpor-dioksida i suspendovanih čestica je pojačano u odnosu na efekat pojedinačno svake od ovih materija.

"Ljetni smog" predstavlja smjesu oksidanasa, tzv. fotohemijskih oksidanasa koji nastaju kao proizvod djelovanja ultravioletnog zračenja na smjesu prisutnih zagađujućih materija (azotovi oksidi, ugljikovodici). Pod uticajem sunčeve svjetlosti razlaže se azot-dioksid i oslobađa atom kisika koji je reaktivan i stvara ozon. Ovaj kompleks materija javlja se isključivo ljeti pri određenim meteorološkim uslovima. Ozon koji čini glavni sastojak ove smjese nazivamo "prizemni ozon", jer se on formira u nižem sloju troposfere, što nije isto što i ozon prisutan u stratosferi. Za razliku od drugih štetnih materija, kao što su ugljen-monoksid i olovo, koji poslije udisanja razvijaju toksične efekte u drugim dijelovima organizma, prizemni ozon djeluje destruktivno na respiratorni trakt.

Izvori zagađenja zraka rezultat su uglavnom ljudskih aktivnosti i mogu se svrstati u tri grupe: stacionirane, pokretne i izvore iz zatvorenog prostora.

Stacionirani izvori zagađenja su industrijski, poljoprivredne aktivnosti, komunalni, kao što su industrijska postrojenja, zagrijavanje, spaljivanje otpada, individualna ložišta, i dr.

Pokretni izvori koji obuhvataju bilo koji oblik vozila motora sa unutrašnjim sagorijevanjem i izvori zagađenja iz zatvorenog prostora, koji obuhvataju pušenje cigareta, biološka zagađenja, emisija od sagorijevanja i zagrijavanja, emisija od različitih materijala ili materija kao što su isparljiva organska jedinjenja, olovo, radon, azbest i različite sintetičke hemikalije i dr.

Sumpordioksid - U atmosferi se nalazi niz različitih oblika sumpora, počev od elementarnog preko različitih jedinjenja: sumpornih oksida (sumpordioksid i sumportrioksid),

njihovih jedinjenja sa vodenom parom (sumporne i sumporaste kiseline), kao i soli ovih kiselina (sulfati i sulfiti) do hidrida sumpora (vodoniksulfid). Smatra se da 1/3 ukupnog sumpora u atmosferi potiče od sagorevanja fosilnih goriva (uglja i nafte). Velika količina sumpornih jedinjenja oslobađa se sagorevanjem pri proizvodnji energije, topljenjem ruda metala koje sadrže sumpor, kao i iz industrije celuloze i hartije, gde se oslobađaju velike količine vodonik-sulfida. Sumporni oksidi, naročito kada se emituju u vazduh zajedno sa čađi, u prisustvu vodene pare dovode do formiranja toksične magle (smoga) koja prouzokuje oštećenje plućnog parenhima. Prosečne godišnje koncentracije sumpordioksida u predelima koji su daleko od bilo kakvih čovekovih aktivnosti se kreće ispod $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a urbanim sredinama od 20 - $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Prema preporuci Ujedinjenih Nacija (UN) i Svetske zdravstvene organizacije (SZO), prosečna godišnja koncentracija sumpordioksida bi trebalo da bude ispod $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Kao plin teži je od zraka, bezbojan, karakterističnog i oštrog mirisa, nadražujuće deluje na sluzokožu, javlja se u velikom broju izvora u malim koncentracijama. U određenim vremenskim razdobljima (zimi, zbog zagrijavanja) stalno je prisutan u zraku naseljenih mesta. Štetno deluje na organizam čoveka, naročito na disajni trakt. Izaziva kašalj, bronhitis, slabost, a u većim koncentracijama ima toksično delovanje. Sumporni dioksid otopljen u padavinama, izaziva kisele kiše, te tako agresivno deluje na živu i mrtvu prirodu.

Tabela 8. Karakteristike SO_2

hemijska formula	SO_2
Izvor	nalazi se u vulkanskim plinovima i proizvodima izgaranja (nastaje kao posledica sagorijevanja fosilnih goriva bogatih sadržajem sumpora)
Miris	nadražujući i prodoran miris, bez boje, slatkastog okusa
Gustoća	2,551 [g/l] (teži od <u>zraka</u> , u zatvorenim prostorima nalazio bi se na dnu prostorije)
Zapaljivost	nije zapaljiv niti podržava gorenje
topljivost	topljiv je u vodi, etanolu i eteru, nastaje sumporna kiselina koja je otrovna i deluje korozivno
Djelovanje na okolinu	Slobodni nemetalni oksidi sumpora i azota vežu u atmosferi s vodenom parom u spojeve sumporne i azotne kiseline, a koje potom padaju u obliku padavina (kisele kiše) na zemlju. Kisele kiše predstavljaju jedan od glavnih uzroka odumiranja šuma jer se sumporni dioksid, koji je inače daleko najštetnija tvar u zraku, u spoju s vodom pretvara u sumpornu kiselinu koja ima pogubno delovanje na čitavu floru. Sumporna kiselina ima izrazito negativno delovanje naročito na zelene biljke jer se njime remeti proces fotosinteze, otapa hranjive tvari koje su im potrebne za izgradnju stanica i oštećuje korjenje. Osim biljaka, kisele kiše ozbiljno zagađuju i vode kojima se drastično smanjuje

	pH vrijednost, a posljedica je toga narušavanje čitavog ekosistema jer veliko smanjenje pH vrijednosti dovodi do izumiranja mikroorganizama te je jasno da se javlja i problem pitke vode.
Djelovanje na organizam	kod ljudi izaziva jak nadražaj dišnih puteva

Sumporni dioksid djeluje nadražujuće na sluznice i gornje dišne puteve. Veća količina udisanog SO₂ zadržava se u nosu i grlu, a samo manja količina dopiye u pluća (pri normalnom disanju kroz nos). Reakcije ljudi su različite, jer im osjetljivost na SO₂ nije ista. Dokazano je da koncentracija od 1 ppm kroz 6 sati nije izazvala većih poteškoća. 30 minutno udisanje koncentracije od 5 ppm izazvalo je sušenje bronhija (otežano disanje). Koncentracije iznad 20 ppm su iritirajuće. U ozbiljnim slučajevima, udisanjem visoke koncentracije može doći do sakupljanja tekućine u plućima, smanjenja kisika u krvi i smrti za nekoliko minuta. Simptomi uslijed nakupljanja tekućine u plućima su kašljanje i osjećaj nestašice zraka, a mogu se pojaviti nekoliko sati (ili par dana) nakon izloženosti.

Tabela 9. karakteristike djelovanja SO₂

Koncentracija u %	Koncentracija u ppm	Karakteristika djelovanja
0,0005	5	Duže djelovanje još nije opasno
0,0005 do 0,002	5 – 20	Kod dugotrajnog udisanja dolazi do nadražaja
0,002 do 0,01	20 – 100	Kod udisanja do 1 sata neposredne opasnosti još nema
0,01 do 0,05	100 – 500	Kratkotrajno djelovanje već je opasno po život

Azotdioksid - U atmosferi postoji niz različitih azotnih jedinjenja: azotni oksidi, soli kiselina koje sadrže azot (nitrati i nitriti) i amonijak. Najveća količina azotnih oksida nastaje pri radu elektrana i motornih vozila koje za svoj rad koriste tečno gorivo, pri čemu se stvara visoka temperatura što izaziva reakciju između kiseonika i elementarnog azota iz vazduha, a čiji su produkti azotni oksidi.

Azot dioksid može da se veže za hemoglobin pri čemu se stvara oksiazohemoglobin koji onemogućava osnovnu funkciju hemoglobina - prenos kiseonika. Jedinjenja azota se danas ubrajaju u grupu vodećih karcinogena pluća, želuca i mokraćne bešike. Prosečna godišnja koncentracija azotdioksida u seoskim sredinama se kreće oko 5 µg/m³, a u gradovima od 20 do 90 µg/m³. Prema preporukama SZO, prosečna godišnja koncentracija azotnih oksida ne bi trebala da prelazi 30 µg/m³.

Ugljen-monoksid (ostali nazivi: ugljenik (II) oksid, ugljični dioksid ili ugljikov dioksid; hem. oznaka CO) je gas sastavljen od atoma ugljenika i atoma kiseonika, bez boje, mirisa i ukusa, lakši od vazduha. Ugljen-monoksid je neorgansko jedinjenja ugljenika, i spada u grupu neutralnih oksida (ne reaguju sa vodom, kiselinama i bazama). Jaka je citotoksičnosti za živa bića, jer spada u grupu hemijskih zagušljivaca i najvećih zagađivača vazduha.

CO (ugljen monoksid) je bezbojni plin bez mirisa koji se pojavljuje pri proizvodnji plinskih goriva koja sadrže ugljen monoksid te na mjestima na kojima dolazi do nepotpunog izgaranja, a opasnost od trovanja postoji na svim radnim mjestima gdje se to zbiva bez dovoljnog pristupa zraka. To su najčešće: niz hemijskih procesa sinteze, redukcija metalnih oksida ugljenom ili koksom u metalurgiji, mehaničarski radovi u autoservisima i garažama kad radi motor sa unutrašnjim sagorijevanjem.

Ugljen monoksid se veže sa hemoglobinom stvarajući karboksihemoglobin, koji ne može prenositi kisik pa dolazi do hipoksije tkiva. Na radnim mjestima sa koncentracijom većom od 50 ppm ugljen monoksida u zraku, mogu nastati blagi simptomi hipoksije ako izloženost potraje dovoljno dugo. Pretvorba hemoglobina u karboksihemoglobin funkcija je koncentracije CO u zraku, vremena izloženosti i individualne fizičke aktivnosti o čemu ovise i simptomi trovanja.

Ako se udiše zrak sa velikom koncentracijom CO, smrt može nastati za 1-2 minute. Kada se udišu nešto manje koncentracije, u otrovanih osoba se pojavljuje zujanje u ušima, vidni poremećaji, konfuzno ponašanje, razdražljivost i mišićna slabost. Otrovani je u tom stadiju svjestan opasnosti, ali zbog mišićne slabosti nije se u stanju ukloniti iz opasne okoline. Fizički se napreže, još dublje diše i time se stanje još više pogoršava. Dolazi do kome i smrt nastaje zbog paralize centra za disanje. Gubitak svijesti pojavljuje se pri koncentraciji karboksihemoglobina od oko 50%. Posljedice akutnog trovanja mogu se očitovati kao poremećaj pamćenja te slabljenje funkcije vida, sluha i govora.

Hronično trovanje može nastati tokom duže izloženosti malim koncentracijama ugljen monoksida. Simptomi su glavobolja, vrtoglavica, opšta slabost, brzo zamaranje i pri malom naporu praćeno dispnejom i tahikardijom. Utvrđena je pojava ateroskleroze poslije duže izloženosti i malim koncentracijama ugljen monoksida.

Ako trovanje ugljenm monoksidom ne završi fatalno, oporavak je obično potpun. Ipak, treba napomenuti da jaka tkivna hipoksija može prouzročiti degenerativne promjene stanica mozga sa trajnim oštećenjem ekstrapiramidnih puteva i drugih dijelova CNS-a. Smatra se da izloženost CO u malim koncentracijama može utjecati na miokard smanjivanjem krvnog protoka u koronarnim arterijama, što se posebno ogleda u jakih pušača.

Na poslovima na kojima se stvara CO ne smiju raditi osobe sa hroničnim kardiovaskularnim smetnjama i jačom anemijom.

Radna sposobnost nakon trovanja ugljenm monoksidom ocjenjuje se prema težini i komplikacijama koje su ostale nakon završenog liječenja.

Ugljen monoksid (hem.oznaka CO) je gas sastavljen od atoma ugljenika i atoma kiseonika, bez boje, mirisa i ukusa, lakši od vazduha. Jake je citotoksičnosti za živa bića, jer spada u grupu hemijskih zagušljivaca i najvećih zagađivača vazduha. Oko 50% trovanja u svetu otpada na trovanje ovim gasom. Nastaje u toku nepotpune oksidacije organskih materija. Izduvni gasovi motora sa unutrašnjim sagorevanjem jedan su od najvećih zagađivača atmosfere ovim gasom (sa 1-14 vol%) zatim, slede izduvni gasovi koji nastaju u toku proizvodnje gvožđa kao i gasovi pri sagorevanju uglja u termoelektranama, i u procesu proizvodnje u rafinerijama nafte i hemijskoj industriji.

Ugljen monoksid, unet u organizam (sa udahnutim vazduhom u plućima) izaziva u organizmu opštu hipoksiju (glad za kiseonikom) jer ima jak afinitet za hemoglobin crvenih krvnih zrnaca. Istiskujući kiseonik iz receptora crvenih krvnih zrnaca on u njima formira ireverzibilnu vezu, (stvaranjem karbonil jedinjenja) koji ograničava transport i iskorišćenje kiseonika u tkivima. Njegov toksični efekat nastaje veoma brzo čak i pri izuzetno malim koncentracijama. Smrtna doza za ljude iznosi 1000-2000 ppm (0,1-0,2 %) pri udisanju gasa od 30 min. Kod visokih koncentracija ugljen monoksida u udahnutom vazduhu smrt može nastati u vremenu od 1-2 minuta. Maksimalna dozvoljena doza ugljen monoksida (MDK) u industriji iznosi 50 ppm (0,005 %) za ekspoziciju do 8 časova. U sledećoj tabeli dati su nivoi CO i njegovi efekti po zdravlje:

Tabela 10. karakteristike djelovanja CO

	2 minuta	5 minuta	15 minuta	40 minuta	120 minuta
200 ppm					Glavobolja
400 ppm				Glavobolja	Vrtoglavica
800 ppm			Glavobolja	Vrtoglavica	Smrt
1600 ppm		Glavobolja	Vrtoglavica	Smrt	
3200 ppm	Glavobolja	Vrtoglavica	Smrt		
6400 ppm	Vrtoglavica	Smrt			
12800 ppm	Nesvijest				

Ozon O₃ je troatomna molekula kisika. Ozon je snažan oksidirajući hemijski spoj. Na Zemlji ne postoje veliki antropološki izvori ozona. On pravi vitalni sloj u stratosferi koji nas štiti od negativnog efekta ultraljubičastih zraka sa Sunca. Količina ozona u atmosferi je relativno mala, maksimalna koncentracija ne prelazi 0,001 %. Uz pozitivan efekt stratosferskog ozona, prisutnost ozona u nižim slojevima atmosfere (u troposferi) može u povišenim koncentracijama imati štetan

utjecaj na ljudsko zdravlje i rast biljaka. Ozon iritira respiratorne organe, dovodi do pojačanog kašlja, iritacije nosa i grla, poteškoća u disanju i bolove u prsima.

Negativan utjecaj ozona je i u smanjenju otpornosti na infektivne bolesti zbog djelimične destrukcije plućnog tkiva. Vjeruje se da dugotrajna izloženost ozonu uzrokuju brže starenje plućnog tkiva. Ipak ozon ima najsnažniji efekt na ljudsko zdravlje kao dio fotohemijskog smoga. Ozon je sekundarni onečišćivač, jer se primarno stvara u kompleksnoj reakciji između NO_x i ugljikovodonika. Ozon i NO_x su glavni faktori kod stvaranja fotohemijskog smoga, koji je osobit u zemljama u razvoju.

Problemi vezani za ozon u atmosferi

Jedan od problema su ozonske rupe, odnosno smanjenje ozona u polarnoj stratosferi. Drugi problem je fotosmog, tj. povećanje volumnog udjela ozona u prizemnom vazduhu velikih urbanih područja. Uzročnik ovih problema je antropogena vrsta, a oba problema donose veliki broj štetnih posljedica.

Uticaj povećanog sadržaja ozona:

Kada se spomene ozon uglavnom se pomisli na ozon koji je prisutan u stratosferi i koji je koristan, jer formira sloj koji apsorbira dio štetnog ultraljubičastog zračenja. Stalnim mjerenjima koncentracija ozona u stratosferi utvrđeno je da se ona smanjuje što uslovljava nastajanje ozonskih rupa.

Glavni reaktanti tog reakcijskog mehanizma su azotni oksidi i freoni. Povećanje azotnih oksida u stratosferi može biti uzrokovano ispušnim plinovima aviona. Freoni su inertni u troposferi i kao spojevi malih masa sporo difundiraju u stratosferu gdje dolazi do njihove fotodisocijacije i izdvajanje atoma hlora i broma koji direktno sudjeluju u katalitičkom razaranju ozona. S obzirom da raspodjela ozona nije homogena u najnižim slojevima atmosfere, vrše se sustavna mjerenja koncentracija troposferskog ozona, koja imaju cilj određivanja njegove vremenske i prostorne raspodjele. Na taj način se olakšava put ka pronalaženju njegovih izvora i mogućnosti izbjegavanja posljedica, za životnu sredinu koje bi mogle biti prouzrokovane tim porastom koncentracije ozona. Na raspodjelu ozona utiču: temperatura, vlažnost zraka, smjer i brzina vjetra, dužina trajanja i intenzitet sunčanog perioda tokom dana. Najmanja koncentracija ozona se javlja u zimskom periodu, dok najveća u ljetnom periodu. Osim ovih promjena javljaju se promjene tokom dana, najmanje koncentracije su tokom noći i ranim jutarnjim satima dok su povećane koncentracije u ranim popodnevnim satima. Ozon je jak oksidans te kao takav ispoljava svoje štetno djelovanje na čovjeka, biljke, životinje i sve ono što nas okružuje. Štetno djelovanje ozona na čovjeka ispoljava se napadom na sluznicu dišnog sustava i alveola. Kašalj, suhoća grla i bol u prsnoj koži prouzrokovani su pri kratkotrajnim izlaganjima uticaja ozona. Pri koncentraciji od 100 ppb stvara se osjećaj umora tokom fizičke aktivnosti, dok dugotrajno izlaganje izaziva oštećenja pluća. Posebno su djeca i hronični bolesnici osjetljivi na djelovanje ozona.

Ozon u kombinaciji sa sumopdioksidom i azotnim oksidima doprinosi više od 90% u ukupnim gubitcima prihoda poljoprivrede. Ozon svoje oksidacijsko djelovanje i destruktivno djelovanje pokazuje uništavanjem većine organskih boja, muzejskih eksponata, tekstila sintetičkih vlakana, raznih gumenih, plastičnih i drugih materijala. Povećanjem sadržaja ozona u troposferi povećava se oksidacijska sposobnost atmosfere. Plinovi koji nastaju procesima izgaranja SO_x i NO_x oksidiraju sve do najstabilnijih oksida koji se pretvaraju u kapljicama vode u sumpornu i azotnu kiselinu, koje su jake kiseline. Na taj način se stvaraju kisele kiše, koje su izuzetno štetne za vegetaciju a tako i za različite objekte i predmete.

U cilju izrade Dokaza uz zahtjev za izdavanje EKOLOŠKE DOZVOLE izvršena su indikativna mjerenja pojedinih parametara kvaliteta vazduha i analiza buke.

Za mjerno mjesto je odabran prostor koji pripada **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar** koji se nalazi na lokaciji **Novo Selo, opština Šamac, RS-BiH**. Izbor mjernog mjesta je definisan kao adekvatan za detektovanje zagađujućih materija (pogodna ruža vjetrova i sl.).

Mjerenja indikativne koncentracija parametara kvaliteta vazduha na lokaciji su vršena na jednom mjernom mjestu i to :

- **Na granici lokacije prema stambenim objektima (mjerno mjesto 1)**

Za mjerenje NO , NO_2 i ukupnih azotnih oksida u vazduhu (NO_x) u vazduhu korišten je instrument *APNA-370* proizveden od strane *HORIBA* a koji za mjerenje koristi hemiluminescenciju, referentna metoda prema standardu BAS EN 14211.

Za mjerenje O_3 u vazduhu korišten je instrument *49c* proizveden od strane *THERMO* koji za mjerenje koristi metod *UV* fotometrije, referentna metoda prema standardu BAS EN 14625.

Za mjerenje SO_2 u vazduhu korišten je instrument *APSA-370* proizvođača *HORIBA* koji za mjerenje koristi metod ultravioletne fluorescencije, referentna metoda prema standardu BAS EN 14212.

Za mjerenje CO u vazduhu korišten je instrument *APMA-370* proizvođača *HORIBA* koji za mjerenje koristi metod metodu infracrvenu apsorpciju (*NDIR*). referentna metoda prema standardu BAS EN 14626.

Za mjerenje PM_{10} korišten je instrument *CEM DT-9880* koji za mjerenje koristi masenu koncentraciju.

Tabela 11. Pregled graničnih i izmjerenih vrijednosti kvaliteta vazduha na lokaciji

zagađujuća materija	MM 1	jedinica mjere	Granična vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
SO ₂	3,16	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	350
PM ₁₀	11	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	50
NO ₂	6,59	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	150
CO	215	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Visoka vrijednost 10.000 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
O ₃	41,22	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	120

Komentar dobijenih rezultata:

Izmjerene vrijednosti parametara pokazatelja kvaliteta vazduha na predmetnoj lokaciji su niže od maksimalnih graničnih vrijednosti propisanih u Uredba o vrijednostima kvaliteta vazduha ("Sl.glasnik RS", br. 124/12).

Ispitivanje kvaliteta vazduha potrebno je sprovoditi jednom u toku godine ili nalogu inspektora.

Rezultati mjerenja buke u životnoj sredini

U Republici Srpskoj je izašao Pravilnik o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik RS“ br. 02/23). Imajući u vidu namjenu područja, razmještaj izgrađenih objekata, koji prema namjeni trebaju biti zaštićeni, u odnosu na stacionarne izvore buke, definisani su najviši dozvoljeni nivoi vanjske buke čije su vrijednosti prikazane u sljedećoj tabeli:

Područje (ZONA)	NAMJENA PODRUČJA	Najviše dopušteni mjerodavni nivoi buke dB (A)			
		Ekvivalentni nivoi Leq		Vršni nivoi	
		Dan	Noć	L ₁₀	L ₁
1	Područja namijenjena za odmor, liječenje, oporavak, tiha područja izvan naseljenog područja, uključujući i sve kategorije zaštićenih područja u Republici Srpskoj (nacionalni park, strogi rezervat prirode, posebni rezervat prirode, spomenik prirode, zaštićeno stanište, zaštićeni prirodni pejzaž, zaštićeni kulturni pejzaž, park prirode, park šume, objekat oblikovane prirode i spomenik parkovske arhitekture)	50	45	40	50

2	Isključivo stambena područja ili tiha područja unutar naseljenog područja (predškolske i školske zone)	55	55	40	56
3	Područja mješovite namjene, odnosno područja većinske stambene namjene	55	55	45	57
4	Poslovno-stambena područja, trgovačko stambena područja) i područja neposredno uz magistralne i glavne gradske saobraćajnice	65	65	50	66
5	Područja isključivo obrtničke uslužno-trgovačke, sportsko-rekreacione i ugostiteljsko turističke namjene	65	65	55	67
6	Industrijska, skladišna i servisna područja i transportni terminali	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti graničnu vrijednost u zoni sa kojom graniči			

Tabela br. 12. Dozvoljeni nivoi vanjske buke prema važećem Pravilniku*

Mjerenje intenziteta ekvivalentnog nivo buke, izvršeno je na definisanim mjernim mjestima.

Za izradu Dokaza uzeto je jedno mjerno mjesto mjesta i to :

- **Na granici lokacije prema stambenim objektima (mjerno mjesto 1)**

Mjerno mjesto analize ekvivalentnog nivo buke je obilježeno na slici u prilogu.

Nivo buke mjereno je instrumentom LM-8102, serijski broj AK.26512, proizvođač Lutron electronic ent. Co. Karakteristike bukomjera su mjerni opseg od 35 do 130 dB(A) , rezolucije 0.1 dB i tačnosti ± 1.4 dB. Bukomjer ima mogućnost automatskog određivanja Leq , jer se kao osnovni parametar za normiranje komunalne buke koristi ekvivalentni nivo buke Leq .

Neposredno prije svake serije mjerenja buke, bukomjer je kalibrisan odgovarajućim etaloniranim kalibratorom zvuka EXTECH 407776 radi provjere čitavog mjernog sistema.

Karakteristike upotrebljenog kalibratora: - izlazni signal: 94, 114 dB,

- izlazni signal frekvencije: 1000 Hz,
- radna temperatura: 0°-50° C,
- napajanje. 2 x baterija 9V,
- standard: IEC 60942-11

Izmjereni nivoi buke normirani su u skladu sa Pravilniku o graničnim vrijednostima intenziteta buke (Sl.list Republike Srpske 02/23).

Rezultati indikativnog mjerenja 15-min. ekvivalentnih nivoa vanjske buke (Leq) na definisanom mjernom mjestu prikazani su tabelarno.

Tabela 13. Rezultati mjerenja vanjske buke

Oznaka mjernog mjesta	Mjerni interval	Mjerna veličina	Izmjerena vrijednost dB (A)	Najviši dozvoljeni nivo dB (A)	Akustično područje (zona)
MM1	15-min.	Leq	62,8	65	4

Klimatski uslovi: : za vrijeme mjerenja bilo je vrijeme bez padavina .

Komentar dobijenih rezultata:

Nakon izvršenog indikativnog 15-minutnog mjerenja buke na lokaciji MM1 dobili smo vrijednost **ekvivalentnog nivoa buke na MM1 Leq od 62,8 dB (A)**. Mjerno mjesto MM1 nalazi se u zoni 4 gdje prema Pravilniku o graničnim vrijednostima intenziteta buke (Sl.list Republike Srpske 02/23) tj. Područja mješovite namjene, odnosno područja većinski poslovne namjene (poslovno-stambena područja, trgovačko-stambena područja) i područja neposredno uz magistralne i glavne gradske saobraćajnice. U ovoj zoni dozvoljeni nivo dnevne buke iznosi 65 dB(A). Na osnovu dobijenih rezultata konstatujemo da vrijednost izmjerenog ekvivalentnog nivoa buke na mjernom mjestu MM1 **ne prelazi** dopuštene normative za nivo buke u životnoj sredini prema navedenom Pravilniku.

Ispitivanje ekvivalentnog nivo buke potrebno je sprovoditi jednom u toku godine ili nalogu inspektora.

Emisija u vode (mogućnost zagađenja podzemnih voda)

Analizom stanja površinskih vodotokova na predmetnoj parceli i uvidom u situaciju na terenu u neposrednoj blizini predmetne parcele nisu indentifikovani površinski vodotokovi. Smatramo da predmetni objekat farme svojom proizvodnjom ne može uticati na kvalitet vodotokova jer se otpadne vode upuštaju u izgrađenu septičku jamu.

U skladu sa ekološkom dozvolom **Farma za tov junadi** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar** je izvršio ispitivanje otpadnih voda iz oborinskih kanala za 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024. godinu.

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 361/20

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o.
Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 37-2/20 Datum uzorkovanja: 05.10.2020.
Broj zapisnika o uzorkovanju: 185/20 Ulazna oznaka uzorka: 185-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 05.10.2020. Laboratorijska oznaka uzorka: 362 OV
Napomena:

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	*Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	16,0
2.	*pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,17
3.	*Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	18
4.	*Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	512
5.	*Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	362
6.	*Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	150
7.	*Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	341,0
8.	*Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	788
9.	*Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	* Tvrdća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	4,52
11.	*Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,7
12.	*Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	33,6
13.	*Sadržaj amonijskog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	< 0,5
14.	Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,105
15.	Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,530
16.	Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	1,38
17.	*Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,564
18.	*Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 2,7

* Metode ispitivanja u akreditovanom skupu

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani Sl. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 12.10.2020.

Tehnički rukovodilac:

B. Todorčić
Brankica Todorčić, dipl. biolog

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 238/21

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
Mjesto uzorkovanja: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o.
Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:

Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 52/21
Broj zapisnika o uzorkovanju: 134/21

Datum uzorkovanja: 09.08.2021.
Ulazna oznaka uzorka: 134-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:

Datum prijema uzorka: 09.08.2021.
Napomena:

Laboratorijska oznaka uzorka: 238 OV

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	*Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	26,8
2.	*pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,02
3.	*Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	20
4.	*Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	500
5.	*Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	352
6.	*Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	148
7.	*Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	292,00
8.	*Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	764
9.	*Taloživa materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	* Tvrdća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	4,26
11.	*Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,5
12.	*Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	32,4
13.	*Sadržaj amonijalnog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	< 0,5
14.	Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,147
15.	Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,566
16.	Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	1,47
17.	*Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,419
18.	*Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 2,7

* Metode ispitivanja u akreditovanom skopu su označene sa zvjezdicom (*), a metode koje nisu akreditovane nemaju nikakvu oznaku.

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani SI. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 16.08.2021.

Tehnički rukovodilac:
B. Todorčić
Brankica Todorčić, dipl. biolog

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izveštaj se ne smije umnožavati bez odobrenja ispitne laboratorije
"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani!

Stranica 1 / 1

"EURO-INSPEKT"
Ispitna laboratorija
74 225 Osječani, doboj
Tel/fax : 053 284 444; 284 023
euroinspektosjecani@gmail.com

OB 7.8/02-03
Izdanje IV
18.09.2021.

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 329/22

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o. Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 54/22
Broj zapisnika o uzorkovanju: 163/22

Datum uzorkovanja: 11.07.2022.
Ulazna oznaka uzorka: 163-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 11.07.2022.
Napomena:

Laboratorijska oznaka uzorka: 329 OV

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	24,0
2.	pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,65
3.	Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	22
4.	Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	508
5.	Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	344
6.	Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	164
7.	Alkalitet	BAS EN ISO 9983-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	348,00
8.	Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	µS/cm	-	706
9.	Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	4,18
11.	Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-2:2004	gO ₂ /m ³	25	5,7
12.	Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	28,7
13.	Sadržaj amonijskog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	< 0,5
14.	(*)Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,124
15.	(*)Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,293
16.	(*)Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	< 1,0
17.	Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,406
18.	Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 2,7

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani SI. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 18.07.2022.

Tehnički rukovodilac:
B. Todorović
Brankica Todorović, dipl. biolog

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izvještaj se ne smije umnožavati bez odobrenja Ispitne laboratorije
"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani
(*)Metode ispitivanje koje nisu u akreditiranom skupu

Stranica 1 / 1

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 265/23

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
Svetog Save 6 Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: "GOLD MG" d.o.o. Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 42/23
Datum uzorkovanja: 12.06.2023.
Broj zapisnika o uzorkovanju: 125/23
Ulazna oznaka uzorka: 125-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 12.06.2023.
Laboratorijska oznaka uzorka: 265 OV
Napomena:

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	18,2
2.	pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,21
3.	Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	24
4.	Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	522
5.	Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	330
6.	Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	192
7.	Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	308,50
8.	Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	594
9.	Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	380,0
11.	(*)Biološka potrošnja kiselonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,3
12.	Hemijska potrošnja kiselonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	31,5
13.	Sadržaj amonijskog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	1,274
14.	(*)Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,159
15.	(*)Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,220
16.	(*)Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	1,303
17.	Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,256
18.	Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 5,0

** Parametri, mjerna jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani Sl. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 19.06.2023.

Tehnički rukovodilac:
B. Todorčić
Brankica Todorčić, dipl. biolog

"EURO-INSPEKT"
Ispitna laboratorija
74 225 Osječani, doboj
Tel/fax : 053 284 444; 284 023
euroinspektosjecani@gmail.com

OB 7.8/02-03
Izdanje IV
15.09.2021.

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 301/24

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
Mjesto uzorkovanja: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o. Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:

Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 30/24
Broj zapisnika o uzorkovanju: 126/24

Datum uzorkovanja: 11.06.2024.
Ulazna oznaka uzorka: 126-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:

Datum prijema uzorka: 11.06.2024.
Napomena:

Laboratorijska oznaka uzorka: 301 OV

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	21,3
2.	pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,11
3.	Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	28
4.	Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	572
5.	Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	318
6.	Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	254
7.	Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	411,0
8.	Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	861
9.	Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	462,0
11.	(*)Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,0
12.	Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	29,9
13.	Sadržaj amonijačnog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	1,999
14.	(*)Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,160
15.	(*)Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1428-03	g/m ³	10	1,585
16.	(*)Azot po Kjeldalu	BAS EN 25683:2000	g/m ³	15	2,078
17.	(*)Ukupni azot	Računski	g/m ³	15	3,823
18.	Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,787
19.	Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:2010	mg/m ³	500	< 5,0

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani SI. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 18.06.2024.

Tehnički rukovodilac:

B. Todorović
Brankica Todorović, dipl. biolog

BAS EN ISO/IEC 17025

LI-06-01

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izveštaj se ne smije umnožavati bez odobrenja Ispitne laboratorije

"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani

(*)Metode ispitivanje koje nisu u akreditiranom skupu

Stranica 1 / 1.

Komentar dobijenih rezultata:

Rezultati ispitivanih parametara otpadne vode iz oborinskih kanala za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu se nalaze ispod maksimalno dozvoljenih vrijednosti koje su određene Pravilnikom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 44/01).

Ispitivanje kvaliteta otpadnih voda potrebno je sprovoditi jednom godišnje ili po nalogu ekološkog inspektora.

g) OPIS PRIRODE I KOLIČINE PREDVIĐENIH EMISIJA IZ POSTROJENJA U SVE DJELOVE ŽIVOTNE SREDINE (VAZDUH, VODA, ZEMLJIŠTE) KAO I IDENTIFIKACIJA ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

U toku rada oba objekta farme za tov junadi, mogući su određeni uticaji na životnu sredinu koji su prikazani u sledećoj tabeli.

Tabela 14. Glavni izvori emisije u životnu sredinu

Oblici zagađenja	Porjeklo	Moguće intervencije
Zagađenje voda	-Nepravilno odlaganje otpadnih materijala; -Nepravilna dispozicija stajnjaka; -Nekontrolisano rasipanje otpada; -Nepravilna dispozicija životinjskog otpada; -Nafta i naftni derivati,	Sistemom ispumpavanja stajnjaka u biogasnu elektranu izbjegnuta je nepravilna dispozicija stajnjaka.
Čvrsti otpad i zagađenje zemljišta	-Nepropisno odbacivanje produktivnog organskog i neorganskog otpadnog materijala; -Nepravilna dispozicija stajnjaka; -Nekontrolisano rasipanje otpada; -Neodgovarajući tretman uginulih životinja; -Nafta i naftni derivati.	Propisno skladištenje otpada, odlaganje u kontejnere, sklapanje Ugovora sa ovlašćenim službama, saradnja sa veterinarskom službom, redovno upumpavanje stajnjaka u biogasnu elektranu, redovna higijena pogona, upotreba odgovarajućih apsorbenata.
Zagađenje vazduha (prašina, buka i neprijatni mirisi)	-Dovoz grla; -Doprema i raspoređivanje hrane, unos prostirke; -Isporuka grla;	Regulacija saobraćaja, redovno ispumpavanje stajnjaka u biogasnu elektranu, redovna zamjena prostirke, održavanje

	-Nepravilna dispozicija stajnjaka; -Neprijatni mirisi iz objekata i tokom transporta sadržaja jama do biogasne elektrane; -Saobraćaj, izduvni gasovi iz motora.	manipulativnih površina, upotreba zeolita, ozelenjavanje slobodnih površina.
Vizuelni nedostaci	-Izgled kompleksa (fasada, krov, urednost manipulativnog prostora, prašina na zelenilu...)	Uređenje objekta, asfaltiranje i redovno održavanje manipulativnog prostora, ozelenjavanje.

U tabeli su navedeni uticaji od presudnog značaja ali će u narednim poglavljima biti razmotreni i drugi uticaji.

KVALITET VAZDUHA, VODE, ZEMLJIŠTA, NIVOA BUKE, INTENZITETA VIBRACIJA, ZRAČENJA FLORE I FAUNE

Glavne opasnosti intenzivnog uzgoja životinja za okolinu jesu:

- Eutrofikacija površinskih voda,
- Procjeđivanje/ispiranje nitrata u podzemne vode,
- Akumulacija hranjivih supstanci i teških metala u zemljištu,
- Širenje mirisa, mogućnost širenja patogenih klica,
- Emisija amonijaka i
- Emisija gasa staklene bašte-metana.

I nvestitori koji se bave intenzivnim uzgojem životinja dužni su svesti uticaje na okolinu na minimum. To je moguće postići samo dobrim upravljanjem procesom, koje sprječava svaki unos stajskog đubriva u vodotokove i njegovu prekomjernu primjenu na poljoprivrednim površinama.

UTICAJ NA KVALITET VAZDUHA

Tokom različitih operacija intenzivnog uzgoja junadi, u vazduh se emituju sljedeće onečišćujuće supstance: amonijak (NH_3), sumporovodik (H_2S), isparljiva organska jedinjenja – mirisi (VOC), metan (CH_4) i prašina (čvrste čestice).

U pogledu lokalnog onečišćenja vazduha najznačajnija je emisija NH_3 , a u pogledu globalnog zatopljenja atmosfere, emisija metana CH_4 .

Svi izvori emisije u vazduh: stajski objekti, skladišta stajnjaka i primjena stajnjaka predstavljaju površinske izvore. Fugitivne izvore emisija čini emisija prašine porijeklom od rukovanja s hranom, isparljiva organska jedinjenja porijeklom od skladištenja i primjene stajnjaka, te sumporovodika porijeklom iz skladištenja stajnjaka i tretmana otpadnih voda. Navedene fugitivne emisije smatraju se neznatnim.

U praksi se miris ne može izmjeriti mjerno-tehničkim uređajima, nego se samo određuju koncentracije pojedinih materija u određenoj mješavini mirisa. Mirisnim materijama mogu se ocijeniti neka njihova svojstva, i ako su te ocjene vrlo subjektivne. Jedna od tih osobina je intenzitet mirisa koji se izražava u jedinicama mirisa. Jedinica mirisa je broj istog volumena vazduha bez mirisa koji je potreban da se jedan uzorak mirisa razrijedi do izvorne koncentracije. Pojam izvorne koncentracije podrazumijeva onu koncentraciju mirisa koju osjeća 50 % testiranih osoba. Intenzitet mirisa označava se kao: vrlo jak, jak, uočljiv, slab i vrlo slab. Ljestvica određivanja intenziteta mirisa ograničena je mogućnostima ocjenjivača (čovjeka).

Prema definiciji Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO, vazduh je zagađen ako sadrži materije koje potiču od ljudske aktivnosti ili prirodnih procesa, u takvoj koncentraciji, trajanju i uslovima da može narušiti kvalitet življenja, zdravlje i dobrobit ljudi i okoline. Prema tome, vazduh opterećen mirisom koji potiče iz farme za tov junadi, zagađuje okolinu i može narušiti kvalite življenja i zdravlja ljudi.

Nosači mirisa se nazivaju osmogeni i oni se stvaraju biohemijskim procesima fermentacije, a oslobađaju se fizičkim postupcima isplinjavanja i difuzije u atmosferu.

U stvaranju mirisa na farmi aktivni su mikroorganizmi koji se nalaze u ekskrementima životinja. U tom procesu mogu nastati sljedeće gasne materije sa mirisom: jedinjenja ugljenika (amonijak, amini, skatol), jedinjenja sumpora (sumporvodonik, merkaptani), ugljovodonici i druga jedinjenja (organske kiseline).

Gasovi koji nastaju biološkom fermentacijom u anaerobnim uslovima, metan i ugljen dioksid, su bez mirisa, a u manjim količinama nastaje i amonijak koji ima karakterističan neprijatan miris. U strukturi mirisa učestvuju i jedinjenja sa najmanjim udjelom koncentracije u emitovanim gasovima, a to su skatol, isparljivi enzimi, organske kiseline i sulfidi.

Na smjer i brzinu rasprostiranja mirisa najviše utiče smjer vjetrova, njegova brzina i vrtloženje. Posebno je značajno stvaranje vrtloga u atmosferi zbog termodinamičkih uticaja (gradijentu temperature) koji uzrokuje vertikalno strujanje vazduha, zatim izmjena dana i noći i godišnjih doba.

Treba naglasiti da su svi faktori zagađenja vazduha na predmetnim znatno smanjeni u poređenju sa ostalim objektima ovakve vrste zbog načina funkcionisanja samih farmi. Gore navedeni faktori su u korelaciji sa trajanjem zagađenja, odnosno, zagađenje vazduha direktno je proporcionalno vremenu zadržavanja/čišćenja stajnjaka. Farme koje su postavljene na rešetke kroz koje se konstantno cijedi stajnjak i svakodnevno čiste podzemni kanali radi ispumpavanja u biogasnú elektranu, imaju znatno manji uticaj na zagađenje vazduha pa čak i na širenje neprijatnih mirisa.

UTICAJ NA KVALITET VODE

U procesu tova junadi koristiće se voda iz vlastitog bunarskog postrojenja sa hidroforom i to:

- Za napajanje junadi;

- Za pranje staja i
- Za protivpožarne potrebe.

U proizvodnom procesu će nastajati sljedeće vrste otpadnih voda:

- Oborinske otpadne vode sa krovova, sakupljaju se sistemom vertikalnih i horizontalnih oluka i odvede do recipijenta-oborinskog kanala;
- Oborinske vode sa platoa, prikupljaju se namjenskom internom kanalizacijom i odvedu do trokomorne septičke jame u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselje gdje nema javne kanalizacije (Službeni glasnik RS, broj: 68/01). Sadržaj septika se podzemnim kanalima ispumpava u biogasnu elektranu.
- Tehnološke otpadne vode – vode od pranja objekata čine sastavni dio stajnjaka i one se zajedno sa stajnjakom iz objekta farme prikupljaju u jame ispod farmi i prepumpavaju u dva betonska vodonepropusna tanka. Pumpnim sistemom se sadržaj iz tankova upumpava u biogasnu elektranu.

Mogući negativan uticaj na kvalitet vode u toku rada ogleda se u oborinskim otpadnim vodama sa krovova i dijela oborinskih voda sa platoa koji se ne ulije u internu kanalizaciju, kao i dijela tehnološke otpadne vode, jeste procjeđivanje i ispiranje nitrata u podzemne vode. Životinje izlučuju 70 do 90 % azota (N), minerala (fosfora –P; kalijuma – K, magnezijuma – Mg) i teških metala koje u svoj organizam unose putem hrane. Zbog toga, životinjske izlučevine, odnosno stajnjak, sadrži znatne količine navedenih supstanci. Kako stajnjak ne dolazi u kontakt sa podzemnim vodama tako je i ovaj uticaj neznatan.

Procjeđivanje nitrata može ugroziti i kvalitet pitke vode.

Farma se ne nalazi unutar vodozaštićenog području. Uslijed predmetnih aktivnosti uz poštovanje svih mjera ne očekuju se nepovoljni uticaji na vode.

Potrebe za sanitarnom vodom zaposlenih na farmi se ne planiraju, a iste će se obezbijediti iz postojećih instalacija u izgrađenim objektima u neposrednom okruženju, a koji su u vlasništvu istog Investitora.

Potrebna voda za piće se obezbjeđuje u flašama po potrebi radnika.

Na vidnim mjestima su postavljeni natpisi VODA NIJE ZA PIĆE.

UTICAJ NA KVALITET ZEMLJIŠTA

Pozitivan uticaj je đubrenje zemljišta organskim đubrivom umjesto s mineralnim, ali samo pri njegovom pravilnom korištenju.

Negativni uticaj je akumulacija hranjivih supstanci i teških metala u zemljištu kod primjene prevelikih doza stajnjaka, što može ugroziti plodnost tla.

Tabela 15. Vrste otpada koje se javljaju na predmetnoj lokaciji prema katalogu otpad

Šifra	Naziv otpada
02	OTPADI IZ POLJOPRIVREDE, HORTIKULTURE, AKVAKULTURE, ŠUMARSTVA, LOVA I RIBOLOVA, PRIPREME I PRERADE HRANE
02 01	Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova
02 01 01	Muljevi od pranja i čišćenja
02 01 02	Otpadna životinjska tkiva
02 01 06	Životinjski feces, urin i đubrivo, tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran dalje od lokacije stvaranja
15	OTPAD OD AMBALAŽE, APSORBENTI, KRPE ZA BRISANJE, MATERIJALI ZA FILTRIRANJE I ZAŠTITNA ODJEĆA, AKO NIJE DRUGAČIJE SPECIFIKOVANO
15 01	Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
15 01 01	Papirna i kartonska ambalaža
15 01 02	Plastična ambalaža
15 01 06	Mješana ambalaža
15 01 10*	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
15 02	Apsorbenti, materijali za filtere, krpe za brisanje i zaštitna odjeća
15 02 02*	Apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specifikovani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
18	OTPADI OD ZDRAVSTVENE ZAŠTITE LJUDI I ŽIVOTINJA I/ILI S TIM POVEZANOG ISTRAŽIVANJA (IZUZEV OTPADA IZ KUHINJE I RESTORANA KOJI NE DOLAZI OD NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE)
18 02	Otpadi od istraživanja, dijagnostike, tretmana ili prevencije bolesti životinja
18 02 02*	Otpadi čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije

18 02 08	Lijekovi drugačiji od onih navedenih u 18 02 07
20	OPŠTINSKI OTPADI (KUĆNI OTPAD I SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPADI) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SAKUPLJENE FRAKCIJE)
20 03	Ostali opštinski otpad
20 03 01	Mješani opštinski otpad

Stajnjak

Stajnjak je fiziološki nusprodukt, a oduvijek je služio u ratarstvu kao organsko gnojivo. Ako se kao u ovom slučaju, tovnja junad drži na rešetkama, stajnjak je smjesa fecesa, urina i male količine stelje te sadrži 10-15 % suhe supstance.

Prema Evropskoj Nitratnoj Direktivi 91/676/ECC količina stajnjaka dozvoljena na poljoprivrednom zemljištu iznosi 170 kg N/ha godišnje, iznad čega je uticaj na poljoprivredno zemljište prekomjeran. Također je propisano ograničenje za fosfor (P_2O_5) od 120 kg/ha godišnje i kalij od 300 kg/ha godišnje.

Stajnjak se u ovakvom slučaju ne izbacuje direktno na obradive površine, nego se kroz rešetke cijedi u podzemne vodonepropusne kanale, koji su spojeni sa sabirnom vodonepropusnom jamom pored farmi. Iz tih jama pumpnim sistemom se ispumpava u biogasnju elektanu, gdje se dalje vrši separacija i obrada nusproizvoda.

Dokument kojim se evidentira redovnost održavanja sabirne jame treba da sadrži podatke o datumu i vremenu čišćenja, količini očišćenog materijala, podatke o sredstvu kojim je čišćeno, ime, prezime i potpis lica odgovornog za čišćenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno. Nadzor nad kvalitetom voda koje se preliju iz septika vrše organi republičkog i lokalnog nivoa koji su nadležni za sprovođenje nadzor a nad izvršenjem Zakona o vodama.

Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama i u Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18) su označeni šifrom 15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama i smatraju se opasnim otpadom. Ovu vrstu otpada neophodno je odvajati u posebne kontejnere do njihovog preuzimanja.

Na predmetnoj lokaciji farmi ukoliko dođe do uginuća, leševi uginulih životinja se zbrinjavaju u saradnji sa Veterinarskom službom i u dogovoru (Ugovor) sa organizacijom ovlašćenom za zbrinjavanje ove vrste otpada.

Obzirom da je razlog uginuća životinja najčešće bolest, njihova tijela mogu biti izvor zaraze, a time i opasnosti za ostale životinje, pa i ljude. U Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18) ovaj otpad je deklarisan pod šifrom 18 02 02* i označen kao opasan. Ova vrsta otpada zahtjeva poseban tretman u cilju neškodljivog uklanjanja.

O liječenju životinja i njihovom eventualnom uginuću treba voditi urednu evidenciju. Knjiga evidencija mora se čuvati najmanje 3 godine i na zahtjev nadležnog veterinarskog inspektora dati na uvid.

Osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje je zabranjeno. Održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija neminovno nastaje komunalni otpad.

Papir i karton i plastiku će se po mogućnosti selektivno razdvajati, a u krajnjem slučaju odlagati zajedno sa komunalnim otpadom.

Mješani opštinski otpad će se deponovati u kontejner i prazniti od strane lokalne komunalne službe.

UTICAJ NA UKUPAN NIVO BUKE, INTENZITETA VIBRACIJE, ZRAČENJA

Potencijalni uticaj prilikom eksploatacije predmetne farme predstavlja buka iz tehnološkog procesa i buka od saobraćaja.

Buku procesa čine rad tehnoloških mašina i uređaja koji su smješteni na otvorenom prostoru. Uticaj buke mašina i uređaja smještenih u zatvorenim dijelovima objekata je bez značaja. Prilikom projektovanja, a kasnije i građenja objekata ovakvog tipa ispoštovati uslove zvučne izolacije s obzirom na negativan uticaj buke na životinje.

Dominantni izvori emisije buke na otvorenom prostoru farme jesu:

- Unos hrane-silomiks prikolica prikopčana na vučno vozilo;
- Vozila za dopremu i otpremu životinja.

Svi navedeni izvori su povremenog karaktera.

Vozila stvaraju buku koja je promjenljiva zavisno o tipu, stanju i održavanju motora i opterećenju vozila. Velika je vjerovatnoća da se u krugu predmetne farme neće istovremeno nalaziti više od dva vozila, te da će rad motora biti kratak i povremen.

Saobraćanje ovih vozila na pristupnim putevima neće doprinijeti povećanju postojećeg saobraćaja, stoga njihov uticaj nije značajan.

UTICAJ NA FLORU I FAUNU

Usljed predmetnih aktivnosti ne očekuju se nepovoljni utjecaji na floru i faunu. Prostor na kom su izgrađeni objekti farme već je doživio prenamjenu s obzirom na mogući uticaj na floru i faunu.

UTICAJ NA ZDRAVLJE STANOVNIKA

Kompleks farme za tov junadi se ne očekuje negativan uticaj na zdravlje stanovništva koje je naseljeno u obližnjim mjestima. Uticaj na zdravlje stanovništva se prije svega ogleda kao

psihološki uticaj koji predstavlja skup socioloških, psiho-fizičkih i ekoloških faktora koji mogu imati pozitivan ili negativan uticaj na stanovništvo u blizini objekata.

Negativan psihološki uticaj na stanovništvo može nastati u sljedećim slučajevima:

- pojavom neugodnih mirisa koji nastaju u fazi eksploatacije objekata farme,
- rasipanjem čvrstoga otpada (stajnjaka) bez kontrole.

Nosilac projekta je kod izbora opreme i uređaja vodio računa da odabere opremu koja će imati što manji uticaj na životnu sredinu, a time i na lokalno stanovništvo.

Ugradnja podnih rešetaka, i prečistača filtera u ventilacioni sistem, sprečava emisiju neprijatnih mirisa, a time i mogućnost rasipanja u vanjsku sredinu patogeno eventualno prisutnih u vazduhu na farmi, pa prema tome neće doći do ugrožavanja kvalitete života stanovnika najbližih kuća, a stajnjak se prikuplja i kontrolisano ispumpava u biogasnu elektranu sa lokacije što će uticaj neugodnih mirisa svesti na najmanju moguću mjeru.

UTICAJ NA METEOROLOŠKE PARAMETRE I KLIMATSKE KARAKTERISTIKE

U prizemnom sloju atmosfere meteorološki elementi se najčešće ponašaju uniformno. Međutim, promjene u prostoru, čak i manjih razmjera, (veći građevinski objekti, vodene akumulacije, promjena reljefa i sl.) mogu izazvati poremećaje u meteorološkim poljima. Srednja vrijednost na taj način izazvanih poremećaja, njihov vremenski režim i mehanizmi koji dovode do spomenutih poremećaja, obično se u literaturi nazivaju mikroklimom.

Stočarstvo u poljoprivredi je glavni antropogeni izvor emisije metana. U sektoru poljoprivrede prisutna su dva značajna izvora emisije metana: unutrašnja fermentacija u procesu probave preživača (mliječne krave predstavljaju najveći izvor) i različiti postupci vezani uz skladištenje (spremanje) i primjenu organskih đubriva.

Uzimajući u obzir da se predmetne farme nalaze pored već postojećeg kompleksa farmi i neće se razlikovati od istog neće biti ni značajanog uticaja na sadašnje meteorološke parametre i klimatske karakteristike neposredne okoline.

UTICAJ NA EKOSISTEM

Stepen ugroženosti životne sredine je neujednačen tako da postoje ekosistemi sa velikim stepenom ugroženosti (veća naselja, industrijske zone) i ekosistemi koji su manje ugroženi (brdsko planinski).

Ne očekuje se značajan uticaj na ekosistem predmetnih farmi iz razloga što na ovoj lokaciji već postoje farme koje se bave istom djelatnošću.

UTICAJ NA NASELJENOST, KONCENTRACIJU I MIGRACIJU STANOVNIŠTVA

Pozitivan uticaj farme na naselja i stanovništvo se iskazuje u tome što će većina zaposlenih osoba su iz okolnih naselja.

PROMJENA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Saobraćajnica na ovim dijelovima ne predstavlja javnu saobraćajnicu, nego internu saobraćajnicu u posjedu „GOLD-MG“ d.o.o..

Katastarske parcele označene brojevima 2949/1, 2944/2 i 2944/3 koje služe kao pristupne saobraćajnice i spoj sa regionalnim putem vode se kao javni nekategorisani putevi. Po ovim parcelama i sada se odvija kolski i pješački saobraćaj i iste služe sadašnjim posjednicima poljoprivrednog zemljišta.

Sve postojeće izgrađene saobraćajnice će se iskoristiti u maksimalno mogućoj mjeri, a nove saobraćajnice će se izgraditi od savremenih kolovoznih zastora (asfalt ili beton).

PROMJENE NA PRIRODNIM DOBRIMA POSEBNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNIM DOBRIMA I NJIHOVOJ OKOLINI, MATERIJALNA DOBRA UKLJUČUJUĆI KULTURNO-ISTORIJSKO I ARHEOLOŠKO NASLIJEĐE

Uvidom u registar zaštićenih prirodnih dobara i drugu dokumentaciju a u skladu sa Mišljenjem Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa broj 07/625-278/25 utvrđeno je da se predmetna lokacija ne nalazi u zaštićenom prirodnom području ili području planiranom za zaštitu prema Prostornom planu Republike Srpske do 2025. godine. Takođe je utvrđeno da u obuhvatu uticaja predmetnog projekta nisu evidentirane druge prirodne vrijednosti. Na oko 5 km vazdušne udaljenosti nalazi se najbliže zaštićeno područje Zaštićeno stanište „Tišina“.

Na osnovu uvida u dokumentaciju Zavoda, utvrđeno je i da u predmetnom obuhvatu nisu evidentirani arheološki lokaliteti niti objekti graditeljskog naslijeđa. Obaveza nosioca projekta, u skladu sa članom 53. Zakona o kulturnim dobrima (Sl.gl. RS broj 38/22), da ukoliko u toku izvođenja građevinskih i drugih radova naiđe na arheološka nalazišta ili arheološke predmete, odmah i bez odlaganja prekine radove i obavjesti Zavod, te da preduzme mjere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mjestu i u položaju u kojem je otkriven.

Farme koje su već više od 10 godina u funkciju nisu naišle na prirodna ili materijalna dobra od značaja kao ni na kulturno-istorijska i arheološka nasljeđa niti ugrožava iste u okolini.

Investitor se obavezuje da ukoliko u toku radova naiđe na prirodno dobro koje je geološko-paleontološkog ili mineraloško-petrografskog porijekla, a za koje se pretpostavlja da ima svojstvo spomenika prirode, obavijesti Zavod i preduzme sve mjere kako se prirodno dobro ne bi oštetilo do dolaska ovlaštenog lica (Zakona o zaštiti prirode).

PROMJENA PEJZAŠNIH KARAKTERISTIKA PODRUČJA

Promjene pejzažnih karakteristika područja su nastale još u prethodnom period kada je izgrađen bivši kombinat i farme koje su u vlasništvu istog Investitora.

Izgradnjom planirane farme promjene u pejzažnim karakteristikama se ogledaju ne samo u izgradnji objekata već potrebno je formirati i zasade drveća od više vrsta drveća različitih osobina (brzine rasta, visine, gustine i oblika krošnje) i izvrši sadnja drveća većeg prečnika krošnje u jednom redu i manjeg u dva reda. Da bi se ostvarila zaštita i u toku zimskih perioda, pored lišćarskih, biće učešće i zimzelenih i četinarskih vrsta.

PROMJENA MEĐUSOBNIH ODNOSA GORE NAVEDENIH FAKTORA

Svaka promjena jednog od gore navedenih faktora uticaće na promjenu svih drugih faktora u zavisnosti od stepena zagađenja i vrste zagađujućih materija. Iz svega navedenog i uz poštovanje mjera za zaštitu životne sredine se uočava da neće doći do interakcije između navedenih faktora, koji bi mogli negativno uticati na životnu sredinu.

OPIS DIREKTNIH UTICAJA, KAO I INDIREKTNII, SEKUNDARNI, KUMULATIVNI, KRATKOTRAJNI, SREDNJI I DUGOTRAJNI, STALNI I PRIVREMENI, POZITIVNI I NEGATIVNI UTICAJI

Direktni, indirektni, sekundarni, kratkotrajni, srednji i dugotrajni, stalni i privremeni uticaji su opisani u prethodnim uticajima.

Svi procesi unutar elemenata složenog sistema životne sredine se odvijaju na osnovu zavisnosti jednih od drugih, bilo da se radi o organskim ili neorganskim elementima, u kom smislu svako postrojenje i tehnološki proces, sa svojim specifičnim karakteristikama u određenim okolnostima može dovesti do poremećaja međusobnih odnosa. Promjene se kreću od sasvim neznatnih pa do tako drastičnih da pojedini elementi potpuno mogu izgubiti svoja osnovna obilježja. Sistemski pristup navedenim odnosima kroz analizu kriterijuma odnosno u većini

slučajeva daje zadovoljavajuće rezultate, ali samo kod njihove objektivne kvantifikacije i dosljednog poštovanja međusobnih odnosa.

Kumulativni uticaji nastaju zajedničkim djelovanjem više različitih uticaja istovremeno. Kumulativni efekti nastaju kada se dejstvo više istih individualnih efekata akumulira, kao na primjer zagađivanje vazduha sa različitih farmi, voda ili porast nivoa buke iz različitih izvora. Oni mogu nastati iz neočekivanih nepogoda ili nepogoda koje se polako šire. Ove promjene mogu izazvati dodatne višestruke uticaje, koji dalje mogu izazvati uništenje jednog ili više ekosistema ili promjenu njihove strukture

Kompleks u kome se nalaze farme osim dvije farme junadi koje su predmet ove studije nalazi se još pet farmi za junad kao i dvije farme za tov svinja. Takođe, u kompleksu se nalazi i biogasna elektrana „Buffalo Energy GOLD-MG“, o kojoj je ranije bilo riječi u ovoj studiji, klaonica za krupnu stoku, peletaru za drveni pelet i bio masu, kao i prateći objekti u poljoprivredi (magacini za mehanizaciju, šupe, sijenare i sl.). Kompleks je okružen sa preko 900ha oranica od čega je 600ha u potpunosti pokriveno sistemom za navodnjavanje, koje obrađuje firma „GOLD-MG“ d.o.o. Donji Žabar. Kompletan koncept osmišljen je kako bi se zatvorio jedan krug proizvodnje.

Naime, firma obrađuje zemlju i proizvodi hranu koja služi za ishranu stoke. Sve farme postavljene su na rešetke, ispod kojih se nalaze kanali preko kojih se sakuplja stajnjak, po principu procjeđivanja. Stajnjak iz svih farmi dalje se, iz kanala, sakuplja u sabirnim jamama pored farmi, te se podzemnim cijevima, preko pumpnih sistema svakodnevno ispumpava u biogasnu elektranu. Biogasna elektrana koristi digestat (stajnjak, silažu i nusproizvode) kao osnov za dalji proces proizvodnje. Kao nusproizvod prerade digestata nastaju tečni i čvrsti dio. Tečni dio sadrži 98% vodu i koristi se za navodnjavanje okolnih oranica, dok čvrsti dio zapravo predstavlja kompost koji se dalje peletira i pakuje za dalju distribuciju. S obzirom da je biogasna elektrana kogenerativno postrojenje, osim električne energije oslobađa se i velika količina toplote koja je dalje iskorištena za sušenje komposta kao i drvenog peleta. U kompleksu se takođe nalazi i klaonica za krupnu stoku, kod koje se nusproizvodi (iznutrice, krv i sl.) takođe nigdje ne skladište nego se posle svakog klanja direktno podzemnim kanalima ispumpavaju u biogasnu elektranu.

Sa ekološkog aspekta ovaj kompleks ima sledeće benefite:

- Nema skladištenja stajnjaka na platoima, što uklanja mogućnost procjeđivanja i kontaminiranja okolnog područja;
- Eliminise problem zbrinjavanja velike količine stajnjaka (iz ovog kompleksa ali i iz okolnih farmi) po okolnim poljoprivrednim površinama,
- Eliminise problem zbrinjavanja klaoničkog otpada iz klaonice u kompleks, ali i drugih klaonica,
- Otvara mogućnost zbrinjavanja drugih vrsta otpada (otpad iz mliječne i prehrambene industrije, razni otpadni materijali iz poljoprivredne proizvodnje i sl.,
- Proizvodnja drvenog peleta i peletiranog đubriva iz obnovljivih izvora,
- Brojni drugi benefiti.

Ovakav koncept, veoma je reprezentativan i podsticajan za sve proizvođače u ovom domenu, kada je zaštita životne sredine u pitanju. On nudi ekološka rješenja za mnogo probleme sa kojima se susreće poljoprivredna branša.

slika broj 23. Situacija

Gledajući u globalu kumulativni uticaj ovakvog kompleksa na životnu sredinu može se zaključiti da je on u potpunosti pozitivan i poželjan u poljoprivrednoj proizvodnji.

d) OPIS PREDLOŽENIH MJERA, TEHNOLOGIJA I DRUGIH TEHNIKA ZA SPREČAVANJE UTICAJA, ILI UKOLIKO TO NIJE MOGUĆE SMANJENJE EMISIJE IZ POSTROJENJA

Na osnovu procjene ugroženosti zemlje, vazduha i okolnih vodenih resursa, imajući prvenstveno u vidu lokaciju objekta, njegovu namjenu, fizičko-hemijske osobine materijala sa kojima se manipuliše u objektu, te mogućnosti akcidentnih situacija, predviđamo maksimalno moguće mjere zaštite prirodne sredine u neposrednoj okolini.

MJERE ZA SPREČAVANJE ILI SMANJENJE EMISIJE U VAZDUH RADNE I ŽIVOTNE SREDINE

- Kvasiti manipulativni plato u sušnom periodu i pažljivo rukovati sa hranom radi smanjenja emisija prašine od manipulacije sa hranom i prašine od transportnih sredstava;
- Eliminaciju ili umanjeње neprijatnih mirisa iz farmerske proizvodnje izvesti redovnom zamjenom prostirke-slame i posipanjem zeolitskih preparata po podu (snižavanje koncentracije NH_3 i CO_2);
- Pratiti epidemiološku situaciju i u slučajevima ugibanja životinja iste zbrinjavati po preporukama veterinarske službe, a do zbrinjavanja uginule životinje odložiti u prostor za hlađenje;
- Zabranjuje se osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje, a bolesne i na bolest sumnjive životinje na vrijeme izdvojiti i postupati po preporukama veterinara;
- Provoditi stalan higijenski i zdravstveni veterinarski nadzor kako ne bi došlo do pojave bolesti koje su prenosive na ljude (zoonoze);
- Nakon svakog turnusa provoditi dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju objekta;
- Redovno vršiti otpremanje stajnjaka na poljoprivredno zemljište sa privremenog depoa. Njegovo rasturanje po zemljištu obavljati po hladnom vremenu i bez vjetrova, i odmah ga zaoravati;
- Kao dezinfekciona sredstva koristiti isključivo sredstvo sa dozvoljene liste hemikalija, nabavljena od ovlaštene institucije za proizvodnju i promet istih;
- Prilikom dovoza hrane i životinja i odvoza utovljenje junadi transport obavljati poštujući saobraćajne znake i ograničenje brzine na prilaznom makadamskom putu.
- formirati i zasade drveća od više vrsta drveća različitih osobina (brzine rasta, visine, gustine i oblika krošnje) i izvršiti sadnju drveća većeg prečnika krošnje u jednom redu i manjeg u dva reda. Da bi se ostvarila zaštita i u toku zimskih perioda, pored lišćarskih, biće učešće i zimzelenih i četinarskih vrsta.
- Održavati u ispravnom (funkcionalnom) stanju opremu za ventilaciju u proizvodnom prostoru farme zbog eliminisanja neprijatnih mirisa u okolinu.
- Održavati u funkcionalnom stanju ventilatore za izmjenu vazduha u unutrašnjosti prostorija sa spoljašnjim vazduhom u proizvodnom dijelu farme
- Ugraditi namjenske filtere za vazduh (na bazi aktivnog uglja) ispred svakog ventilatora, koji će imati funkciju sprečavanja izbacivanja krupnih čestica (prašine) i neugodnih mirisa
- Spriječiti povećanja koncentracije prašine u vazduhu u toku manipulativnog postupka pripreme i sipanja stočne hrane kada može doći do njenog prosipanja

MJERE ZA SPREČAVANJE EMISIJE U VODU I MJERE ZA ZAŠTITU ZEMLJIŠTA

- Voda za napajanje stoke mora da ispunjava uslove kvaliteta propisane Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće ("Sl. glasnik RS", broj 40/03);
- Kao izvor vodosnabdijevanja se preporučuje upotreba podzemne vode drugog/trećeg vodonosnog sloja u skladu sa Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće ("Sl. glasnik RS", broj 40/03);
- Vršiti redovne bakteriološke analize vode za napajanje junadi od strane ovlaštene organizacije;
- Vodomjer održavati u funkcionalnom stanju;
- Obezbijediti potrebe za sanitarnom vodom zaposlenih na farmi iz postojećih instalacija u izgrađenim objektima u neposrednom okruženju, a koji su u vlasništvu istog Investitora;
- **Radnicima obezbijediti dovoljne količine higijenski i zdravstveno ispravne vode za piće prema zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode namjenjene ljudskoj potrošnji (Sl.Glasnik RS. br. 88/17, 97/18 i 93/23) koja podrazumjeva vodu za razne namjene: voda za piće, pripremu jela, pranje i održavanje higijene ruku tuširanje tj. ličnu higijenu glave i tijela, ispiranje toaleta (voda za sanitaciju a ne industrijska voda) , i održavanje čistoće posuđa i kolektivnu higijenu;**
- Čišćenje objekta po završetku ciklusa tova junadi izvršiti prvo suvim postupkom, bez upotrebe vode, a zatim mokrim postupkom;
- Otpadne vode od pranja objekta i opreme za pojenje i hranjenje apsorbovati prostirkomslamom i nastali stajnjak odlagati u jame, sistemom podnih rešetaka te poslije ispumpavati u biogasnú elektranu u vlasništvu Investitora;
- Nije dopuštena primjena stajnjaka:
 - o na 100 m do 200 m udaljenosti od vodocrpilišta;
 - o na 25 m udaljenosti od bunara;
 - o na 20 m udaljenosti od jezera;
 - o na 5 m udaljenosti od ostalih vodenih tokova;
 - o na nagnutim terenima gdje se slijevaju sa površine;
 - o na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10 % na
 - o udaljenosti manjoj od 10 m od vodenih tokova.
- Oborinske otpadne vode sa krovova i sa betonskih platoa će se sakupljati sistemom vertikalnih i horizontalnih oluka i odvoditi do jame za sakupljanje stajnjaka;
- Samo prečišćene vode ispuštati u krajnji recipijent u skladu sa Pravilnikom o uslovima za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode ("Službeni glasnik RS", broj 44/01);
- Vršiti redovnu kontrolu mehanizacije koja se koristi pri radu farme u cilju sprečavanja curenja ulja;
- U slučaju curenja istog odmah ukloniti eventualne mrlje posipanjem adsorbenta na zemljište.
- Pridržavati se mjera definisanih Vodnom dozvolom

MJERE ZA SPREČAVANJE ILI SMANJENJE EMISIJE BUKE

- Posaditi zaštitni zeleni pojas, odnosno zaštitnu barijeru od odgovarajućeg rastinja koje zadovoljava kriterijume kao što su brz rast, duži vegetacioni period i drugo u dogovoru sa odgovarajućim stručnjacima;
- Posebne mjere zaštite od buke nije potrebno provoditi, s obzirom na prirodu tehnološkog procesa.

MJERE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

- Provoditi sve mjere naložene u Planu upravljanja otpadom;
- U slučaju uginuća junadi leševe odložiti u prostor sa hlađenjem i zbrinuti, po preporukama veterinara, sa ovlaštenom institucijom i o tome voditi evidenciju;
- Vlasnik životinje dužan je da na propisan način prijavi uginuće životinje i preda trup uginule životinje ovlaštenoj organizaciji za obavljanje veterinarsko-higijenske službe;
- Ovlaštena organizacija mora na propisan način da obezbijedi prevoz životinjskog trupa sa mjesta uginuća do objekta za obdukciju ili preradu, kao i da obezbijedi skupljanje nus-proizvoda na propisan način i propisan veterinarski red u tom objektu;
- Veterinarsko-higijenska služba mora da obezbijedi: primanje prijave o uginuću životinja, prevoz životinjskih trupova i drugih nus-proizvoda na propisan način, pomoć pri obdukciji, higijensko održavanje i dezinfekciju mjesta uginuća, objekata za obdukciju, vozila i opreme;
- Drugo rješenje je da se životinjski trupovi na propisan način zakopaju na stočnom groblju koje ispunjava propisane uslove;
- Jedinica lokalne uprave dužna je da obezbijedi uslove da se trupovi uginulih životinja ili klaonički konfiskati mogu na propisan način zakopati na stočnom groblju ili u jami grobnici;
- Komunalni otpad deponovati u kontejner do preuzimanja od strane komunalne službe;
- Ambalažu od lijekova i prevencije i ostatke lijekova odvojeno sakupljati i zbrinjavati sa ovlaštenom institucijom;
- Kontejnere postaviti na vodonepropusan prostor;
- Sklopiti Ugovore za zbrinjavanje komunalnog otpada i otpada od ambalaže od lijekova i prevencije i ostatke lijekova sa nadležnim institucijama;
- U slučaju pojave zamašćenog zauljenog otpada, ambalaže koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama, antifrizi, sintetičkih motornih ulja i drugog otpada isti odvojeno sakupljati, pravilno skladištiti, odlagati u najmanje označene posude/kontejnere i u slučaju pojave većih količina konačno zbrinjavanje povjeriti ovlaštenom preduzeću;
- Sprečiti nekontrolisano rasipanje otpada, koji je i dodatni uzrok narušavanja higijensko-epidemiološke situacije širih razmjera. U skladu sa zahtjevima Pravilnika o kategorizaciji otpada sa katalogom ("Službeni glasnik RS", broj 39/05,79/18), zabranjeno je formiranje, deponovanje, odlaganje i skladištenje bilo kakvih količina fekalija na nehigijenski način, jer su ta mjesta dodatni izvor epidemioloških opasnosti po zdravlje ljudi, naročito tokom ljetnog perioda kada postaju leglom insekata i izvor nepodnošljivih neprijatnih mirisa;

- Stajnjak redovno ispumpavati u biogasnu elektranu i o tome uredno voditi evidenciju. U evidenciji navoditi datum i količinu ispumpanog stajnjaka;
- Kontrolisati podizanje prašine vlažeći teren na kome se vrši kretanje ljudi i transportnih sredstava;
- Vršiti stalno estetsko uređenje postrojenja odnosno fasada, pomoćnih objekata, staza itd;
- Sve ugovore za zbrinjavanje svih vrsta otpada zaključiti sa ovlašćenim institucijama u skladu sa Pravilnikom o uslovima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na odgovorno lice sistema za prikupljanje otpada ("Sl.glasnik RS", br. 118/05).

MJERE ZA SMANJIVANJE NEUGODNIH MIRISA PRILIKOM SKLADIŠTENJA I UPOTREBE STAJNJAKA

- Redovnim čišćenjem objekata životinje se održavaju čistim i suvim putem te na taj način smanjujemo emisiju amonijaka i neugodnih mirisa;
- Prilikom hranidbe životinja ne dodavati više proteina od normativa jer razgradnjom neiskorištenih proteina u gnojivu nastaju neugodni mirisi.

MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE (ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I SANITACIJA)

- Vlasnik farme, dužan je da sprovodi sve aktivnosti u skladu sa Zakonom o veterinarstvu ("Sl. Glasnik RS", broj 42/08, 06/12);
- Obezbijediti certifikat o zdravstvenoj ispravnosti stočne hrane što je zakonska obaveza Investitora;
- Objekat mora ispunjavati uslove iz Pravilnika o zaštiti životinja za držanje i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja ("Sl.glasnik RS", broj 136/10) i u skladu sa tehnološkim projektom ("Sl. glasnik BIH" 27/05");
- Regulisati kretanja transportnih sredstava, kontrolisati ispravnost istih i time sprečiti isticanje nafte i naftnih derivata, rad motora u mjestu i povećan nivo buke;
- Obezbijediti adsorbens (pijesak, piljevina) kojim bi se djelovalo na eventualno prosutu naftu i naftne derivate. Tako nastali otpad tretirati kao opasan u saradnji sa ovlaštenom službom;
- Pretovar proizvoda i sirovine vršiti na prostoru gdje je moguće pokupiti eventualno prosuti materijal;
- Kontrolisati i održavati postrojenja i onemogućiti pristup i rukovanje nestručnim licima;
- Pridržavati se uputstva za proizvodnju-tov junadi. Voditi evidenciju o količini ulaznih sirovina i količini produkta. Raditi na smanjenju gubitaka-razlike;
- Uvoditi savremenu opremu i tehnologiju;
- Na vidnim mjestima istaći odgovarajuća uputstva za rukovanje kao i potrebna upozorenja i zabrane;
- Sirovine dopremati i skladištiti na za to predviđena mjesta;
- Kontrolisati i održavati sistem hranjenja i pojenja;

- opis postojećih mjera prevencije nastanka emisija, minimiziranje sirovina i energije, te konačni tretman zagađenja nije moguće porediti sa najboljim raspoloživim tehnikama (BAT-Best Available Techniques) jer Evropski biro za integralnu prevenciju i kontrolu zagađenja EIPPCB još nije definisao najbolje raspoložive tehnike koje bi se mogle uskladiti u tehnološkom procesu ove vrste;
- U cilju minimizacije uticaja na zdravlje radnika, okolnog stanovništva i resursa životne sredine, rad farme organizovati u strogo higijensko-sanitarnom režimu;
- Obezbijediti higijensko-tehničke mjere zaštite radnika, radnu odjeću i druge mjere lične i kolektivne zaštite radnika;
- Obezbijediti periodične preglede radnika u nadležnoj ustanovi.

MJERE ZAŠTITE FLORE I FAUNE

- Spriječiti svako zagađivanje zemljišta, podzemnih i površinskih voda koje se može negativno odražavati na faunu okolnog područja;
- Zelene površine unutar lokacije održavati urednim (košnjom),
- Formirati i zasade drveća od više vrsta drveća različitih osobina (brzine rasta, visine, gustine i oblika krošnje) i izvršiti sadnju drveća većeg prečnika krošnje u jednom redu i manjeg u dva reda. Da bi se ostvarila zaštita i u toku zimskih perioda, pored lišćarskih, biće učešće i zimzelenih i četinarskih vrsta.
- Izgraditi ogradu oko farme kojom će biti spriječen nekontrolisan pristup životinja proizvodnim objektima sa ciljem spriječavanja eventualne epidemije raznih bolesti, čime će se obezbijediti brojnost i raznovrsnost određenih životinjskih vrsta koje obično obitavaju na predmetnom području;
- Redovno provoditi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju lokacije kako bi se spriječilo nekontrolisano množenje životinja koje mogu biti potencijalni prenosnici zaraznih bolesti.

MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA LJUDI

- Organizovati rad farme u strogo higijensko-sanitarnom režimu u cilju minimizacije uticaja na zdravlje radnika, okolnog stanovništva i resursa životne sredine;
- Pratiti epidemiološku situaciju u toku rada predmetne farme i u slučaju pojave bolesti izvršiti obavještanje, a za radnike provoditi preventivne preglede i redovne periodične preglede uslova radne sredine, te je Investitor dužan provoditi mjere obavezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.
- Izvršiti obavještanje u skladu sa zakonskim odredbama i nadležnostima Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske ukoliko se eksploatacijom objekta pojavi bilo koji negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- Obezbijediti certifikat o zdravstvenoj ispravnosti stočne hrane, jer je to zakonska obaveza Investitora i kontrola zdravstvene ispravnosti mesa prije izlaska na tržište.

- Obezbjediti higijensko-tehničke mjere zaštite radnika, radnu odjeću i druge mjere lične i kolektivne zaštite radnika.
- U skladu sa Zakonom o veterinarstvu RS (Službeni glasnik Republike Srpske br. 75/17, 63/24) investitor je dužan sprovesti opšte preventivne mjere za zaštitu životne sredine i to:
 - Obezbeđivanje higijenski ispravne vode i stočne hrane;
 - Obezbeđivanje i održavanje propisanih higijenskih uslova u objektima za uzgoj životinja i dr. prostorijama u kojima se životinje zadržavaju;
 - Obezbeđivanje i održavanje higijenskih uslova na opremi u objektima;
 - Obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda i veterinarskih uslova na njihovu proizvodnju i promet.
 - Sprečavanje unošenja uzročnika zaraznih bolesti u objekte za uzgoj životinja,
 - Tretiranje životinjskih trupova i drugih otpadaka, otpadnih voda, životinjskog izmeta i urina na propisan način,
 - Obezbeđivanje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u objektima, na javnim površinama i u prevoznim sredstvima, u skladu sa opštim mjerama zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.
 - Ako se pojavi zarazna bolest ili se pojave znaci na osnovu kojih se sumnja da je životinja oboljela ili uginula usljed zarazne bolesti, vlasnik životinje mora o tome odmah i na propisan način da obavijesti najbližu veterinarsku organizaciju, ovlašćenog veterinarskog inspektora i veterinarskog inspektora.
 - Vlasnik životinje mora do dolaska veterinara da zaštiti, kao i da spriječi pristup drugih lica i životinja do zaražene životinje

MJERE ZA ZAŠTITU KULTURNOG NASLJEĐA I ARHEOLOŠKIH NALAZIŠTA

- Ako se u toku izvođenja građevinskih i drugih radova naiđe na arheološka nalazišta ili nalaze, izvođač radova je dužan da u skladu sa članom 53. Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 38/22) odmah bez odlaganja prekine radove i obavijesti Republički zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa, te da preduzme mjere da se nalazište ili nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mjestu i u položaju u kome je otkriven.
- Ukoliko se u toku radova naiđe na prirodno dobro za koje se pretpostavlja da ima status spomenika prirode, obavijestiti Republički zavod za zaštitu kulturno–istorijskog i prirodnog nasljeđa i preduzeti sve mjere kako se prirodno dobro ne bi oštetilo.

MJERE ZA SVOĐENJE UPOTREBE SIROVINA, VODE I ENERGIJE NA MINIMUM

- Opreme za rad mora osigurati: optimalnu potrošnju sirovina i energije i minimalan nivo emisija.
- Vršiti redovan remont i održavanje opreme na lokaciji.
- Redovno kontrolisati i održavati sistem za napajanje i hranjenje s ciljem smanjenja prosipanja vode i hrane po proizvodnom objektu.
- Električne instalacije u objektu redovno kontrolisati.
- U proizvodnim objektima smanjiti potrošnju energije korištenjem prirodne ventilacije gdje je to moguće.
- Optimizirati procedure čišćenja manipulativnog prostora s ciljem što manje potrošnje vode.
- Kontrolisati potrošnju električne energije.
- Dezinsekciju i deratizaciju u okviru predmetnog objekta-farme, vršiti redovno, uz angažovanje nadležne organizacije.
- Redovno obavljati dezinfekciju prevoznih sredstava.

OPŠTE PREVENTIVNE MJERE I MJERE ZA SPREČAVANJE INCIDENTNIH SITUACIJA

- Preduzeti sve preventivne mjera za zaštitu od požara.
- Osigurati sredstva za gašenje požara.
- Obezbijediti dobru komunikaciju sa vatrogasnim službama, civilnom zaštitom, službom hitne medicinske pomoći i policijom.
- Obučiti radnike za stručno i bezbjedno rukovanje uređajima za gašenje požara uz obavezno korištenje sredstava za zaštitu radnika na radu.
- Radnicima obezbijediti odgovarajuću odjeću, obuću i lična zaštitna sredstva.
- Spriječiti svako izlivanje naftnih derivata, a u slučaju istog što je prije moguće zaustaviti, koristeći mobilne pregrade koje se mogu napraviti od pijeska, zemlje kao i drugog materijala za zaštitu.
- Definirati sve postupke ponašanja kroz uputstva za rad, održavanje opreme i sredstava, internim uputstvima korisnika kroz odgovarajuće pravilnike, elaborate ili planove.
- Zabraniti nezaposlenim osobama pristup krugu objekta farme koka nosilja.
- Istaknuti znakove zabrane na vidljivim mjestima.
- Ukoliko i pored sprovedenih svih naloženih mjera zaštite, zagađenje radne i životne sredine bude prelazilo dozvoljene granice propisane zakonima, obaveza odgovornog lica je da obustavi rad farme.

MJERE U SLUČAJU NESREĆA/UDESA

Pod akcidentnim situacijama mogu se smatrati nepovoljni događaji nastali tokom eksploatacije objekta, bilo zbog havarija, ili zbog djelovanja više sile.

Potrebno je izraditi plan interventnih mjera za:

- slučaj požara,

- slučaj izbijanja zaraznih bolesti.

Nastajanje požara može uzrokovati elektroinstalacije, uređaji za zagrijavanje prostora, nekontrolisano iskrenje te otvoreni plamen. Za zaštitu od požara primijeniti sljedeće mjere:

- Obezbijediti pristup vatrogasne tehnike u slučaju spašavanja ljudi i imovine preko prilazne saobraćajnice.
- U farmama tovnih junadi osigurati dovoljne količine vode za gašenje požara.
- Osigurati dostupnost vatrogasne tehnike do svih dijelova proizvodnog objekta.
- Zaštitu objekta od atmosferskih pražnjenja riješiti ugradnjom gromobranske instalacije.

Za zaštitu od izlivanja otpadnih voda u okolinu primijeniti sljedeće mjere:

- Sistem za odvodnju i skladištenje otpadnih voda (septička jama) mora imati atest o vodonepropusnosti. Obvezno je ispitivanje vodonepropusnosti svakih 5 godina.
- U slučaju iznenadnih zagađenja voda, sanaciju provoditi putem ovlaštenih institucija.

U slučaju izbijanja zaraznih bolesti pozvati nadležnu veterinarsku službu koja propisuje mjere daljeg postupanja zavisno o vrsti i obimu zaraze. Mjere koje treba u tim slučajevima poduzeti propisane su važećim propisima, a to su:

- objekat treba odmah zatvoriti, zaražene jedinke eutanizirati, a lešine prikupiti i neškodljivo ukloniti a potom,
- odmah pristupiti tvz. biohemijskoj dezinfekciji.

MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE PO PRESTANKU RADA ILI UKLANJANJU FARME ZA TOV JUNADI

- Ukoliko dođe do zadržavanja gabarita i položaja objekta, ali do promjene namjene, potrebno je eventualno izdati novo Rješenje o ekološkoj dozvoli ukoliko to nova djelatnost bude zahtijevala.
- Eksploatacija kompleksa planirana je s namjerom njenog dugoročnog funkcionisanja u sklopu područja opštine Šamac. Međutim, vremenski termin prestanka rada objekta u ovom trenutku moguće je predvidjeti u periodu narednih 20-30 godina, usljed promjene uslova rada i poslovanja, klimatskih promjena, promjena vodnog režima, lokacije, tj. izgradnje novog kompleksa itd.
- Tokom uklanjanja objekata mogu se javiti negativni uticaji na životnu sredinu usljed uklanjanja (rušenja) čvrstih objekata koje stoga treba obaviti u skladu sa zakonima i podzakonskim aktima koji će u trenutku rušenja biti na snazi. Takođe će se javiti i otpad nastao kao posljedica rušenja.
- Slijedom navedenog potrebno je pridržavati se mjera postupanja s otpadom kao i za vrijeme gradnje i korišćenja kompleksa.
- Po prestanku rada objekta procijeniti količine kategorisanih vrsta otpada i rizike koji se mogu vezati za nastali mulj i otpad tokom rada i po prestanku rada objekta za koje se mora uraditi hemijska analiza sastava prije konačne dispozicije.

- U slučaju promjene namjene lokaliteta, Investitor je dužan izvršiti rekultivaciju terena i predmetni lokalitet dovesti u prvobitno stanje u skladu sa posebnim ***Projektom o rekultivaciji***.
- Na kraju izvršiti fizičko poravnavanje terena i oplemeniti izgled i pejzaž lokacije zasijavanjem i zasađivanjem odgovarajućih autohtonih biljnih vrsta.

d) OPIS OSTALIH MJERA RADI USKLAĐIVANJA SA OSNOVNIM OBAVEZAMA ODGOVORNOG LICA, POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA

Opšta zakonska obaveza Investitora je da obezbjedi preduzimanje svih odgovarajućih preventivnih mjera u cilju sprečavanja zagađenja: izbjegavanje produkcije otpada, efikasno korištenje prirodnih resursa, preduzimanje neophodnih mjera za sprečavanje nesreća, akcidenata i ograničavanje njihovih posljedica, preduzimanje neophodnih mjera nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao rizik od zagađenja i da bi se lokacija, na kojoj se postrojenje nalazi, a u slučaju potrebe, vratila u zadovoljavajuće stanje.

U cilju ispunjavanja obaveza sprječavanja zagađivanja, odnosno nastanka emisija, Investitor će ostvarivati kroz kontrolu procesa proizvodnje, odnosno ulaz i izlaz sirovina. Mjere prevencije nastanka emisija i održavanje komunalne higijene, čišćenje kruga, uređaja, manipulativnog prostora i prikupljanje otpada, te njegovo adekvatno zbrinjavanje u saradnji sa ovlaštenim organizacijama.

Obzirom na konkretne lokacijske uslove, karakteristike predmetnog objekta, a radi svođenja uticaja na okolnu životnu sredinu u dozvoljene i prihvatljive granice obrađene u ovim Dokazima, vlasnik predmetnog objekta obavezan je da sprovede sljedeće mjere radi usklađivanja sa osnovnim obavezama odgovornog lica:

- Nije dozvoljeno mijenjanje procesa rada izvan okvira obrađenih u ovim Dokazima, bez provjere da takva promjena neće imati negativnih uticajan na okolnu životnu sredinu (ponovna analiza i izdavanje ekološke dozvole za novonastalu situaciju).
- Kooperant kao i druga službena lica koja ulaze u objekat (veterinar, tehnolog, mehaničar, i sl.), pri ulasku u objekat moraju prelaziti preko dezobarijere, prati ruke u dezinficijensu, skinuti spoljnu odjeću i obuću i obući posebnu radnu odjeću, koja služi samo za rad u proizvodnom dijelu objekta,
- Za sprečavanje eventualnih akcidentnih situacija i regulisanja ponašanja zaposlenog osoblja, treba se pridržavati svih mjera zaštite i definisanih postupaka ponašanja u uputstvima za rad i održavanje od proizvođača opreme i sredstava, internim uputstvima korisnika, kao i mjera zaštite na radu i protivpožarne zaštite, predviđenih odgovarajućim Pravilnicima, Elaboratima, Planovima, zakonima i drugim propisima.
- Prilikom rada u predmetnom objektu preduzimati i niz drugih postupaka i akcija čija je svrha bezbjedno odvijanje procesa i redukcija negativnih posljedica, a time i zaštita radne i životne sredine. To su prvenstveno mjere organizacione i higijensko - tehničke prirode

i odnose se na održavanje i kontrolu opreme i instalacija, pravilno skladištenje sirovine i kontrola održavanja čistoće i reda, stalna kontrola procesa rada, i dr.

- Za sprečavanje posljedica nestručnog rukovanja postrojenjem i instalacijama dozvoliti rukovanje samo ovlaštenom i osposobljenom osoblju, a na vidnim mjestima istaći odgovarajuća uputstva za rukovanje kao i potrebna upozorenja i zabrane.
- U pogledu globalne zaštite sve zahtjeve smatrati minimumom. Za sve oblike zagađenja za koje nisu istaknuti posebni zahtjevi važe opšti normativi koji tu materiju regulišu. Sve definisane preporuke ne oslobađaju korisnika odgovornosti poštovanja i svih drugih opštih propisa iz domena urbanizma, uređenja prostora i zaštite prirodnih resursa.
- Zaštita od požara eksplozije će se sprovoditi protivpožarnim aparatima, obukom radnika, te u slučaju potrebe vodom iz instalisanog vodosnabdjevanja na lokaciji rada. Elektroinstalacije mašina i instalisane opreme, moraju se kontrolisati i održavati u ispravnom stanju. Takođe, kontrolisaće se i gromobranska instalacija. Za sprečavanje posljedica nestručnog rukovanja instalacijama postrojenja dozvoljeno je rukovanje samo ovlaštenom i osposobljenom osoblju.
- Prije svakog ponovnog puštanja proizvodnih mašina u rad moraju se pregledati i postaviti zaštitne naprave, zatim utvrditi da se u blizini ne nalaze nepozvani radnici ili strani predmeti.
- Raspored sredstava rada mora biti takav da radnici koji rukuju, kao i radnici koji se nalaze u neposrednoj blizini, ne budu ugroženi od mogućih mehaničkih povreda.
- Obavezno vršiti redovne periodične preglede uslova radne sredine, kao i primjene mjera za zaštitu radne i životne sredine.
- U zakonskim rokovima, vršiti redovne periodične preglede sredstava rada sa aspekta primjene mjera zaštite na radu.
- Prilikom rada u predmetnom objektu preduzimati i niz drugih postupaka i akcija čija je svrha bezbjedno odvijanje procesa i redukcija negativnih posljedica, a time i zaštita radne i životne sredine. To su prvenstveno mjere organizacione i higijensko - tehničke prirode i odnose se na održavanje i kontrolu opreme i instalacija, pravilno skladištenje i tretman repromaterijala, zamjenjenih i novih dijelova i kontrola održavanja čistoće i reda, stalna kontrola procesa rada, stalna kontrola obučenosti zaposlenog osoblja i dr.

Odgovorno lice prema zakonskim odredbama Zakona o zaštiti životne sredine ima obavezu da obavještava opštinski organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine o sljedećem:

- O rezultatima praćenja emisija u roku od 30 dana po izvršenim ispitivanjima;
- O svakoj slučajnoj ili ne predviđenoj nezgodi ili akcidentu koji značajno utiče na životnu sredinu;
- O bilo kakvoj planiranoj promjeni, koja bi mogla imati posljednice po životnu sredinu.

Obaveze odgovornog lica nakon zatvaranja postrojenja:

Za slučaj da se u ovom prostoru prestane obavljati predmetna djelatnost nije potrebno propisivati posebne mjere radi zaštite životne sredine, osim što se mora izvršiti izmještanje opreme. Svi otpadni materijali se moraju ukloniti prema njegovim karakteristikama. Nakon toga potrebno je izvršiti prenamjenu objekta i u skladu sa djelatnošću koja će se obavljati pribaviti novu ekološku dozvolu.

e) OPIS MJERA PLANIRANIH ZA MONITORING EMISIJA U ŽIVOTNU SREDINU

U cilju uspostavljanja kontinuiranog praćenja stanja životne sredine, **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac, RS-BiH**, neophodno je preduzimati navedne mjere zaštite, te redovno vršiti monitoring osnovnih elemenata životne sredine.

Plan monitoringa treba da sadrži:

- Predmet monitoringa,
- Parametar koji se osmatra,
- Mjesto vršenja monitoringa,
- Način vršenja monitoringa odabranog faktora/vrsta opreme za monitoring,
- Vrijeme vršenja monitoringa, stalan ili povremen monitoring,
- Razlog zbog čega se vrši monitoring određenog parametra.

Osnovna namjena plana monitoringa stanja životne sredine jeste sagledavanje efekata preventivnih i zaštitnih mjera i uvođenja neophodnih poboljšanja i ispravki. On olakšava i omogućava adekvatno sprovođenje predloženih mjera prevencije i zaštite.

Tabela 16. Plan monitoringa

Predmet monitoringa		Parametar koji se osmatra	Mjesto vršenja monitoringa	Način vršenja monitoringa odabranog faktora/ vrsta opreme za monitoring	Vrijeme vršenja monitoringa stalan ili povremen monitoring	Razlog zbog čega se vrši monitoring određenog parametra
Faza eksploatacije	Kvalitet vode	Izvršiti analizu otpadnih voda Pravilnikom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode („Službeni glasnik	Emisiono mjesto (ispust iz oborinskog kanala)	Uzimanje uzoraka vode i njihova analiza u laboratoriji	Jednom godišnje ili po nalogu inspektora	Utvrdjivanje kvaliteta otpadnih voda

		Republike Srpske“, br. 44/01				
	Kvalitet vazduha	Izršiti mjerenje parametara pokazatelja kvaliteta vazduha SO ₂ , NO ₂ , CO O ₃ , PM ₁₀ i dr. u skladu sa Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha (Sl.gl. br. 124/11)	Na predmetnoj lokaciji	Terensko ispitivanje mobilnom automatskom opremom	Jednom godišnje ili po nalogu inspektora	Utvrđivanje uticaja na kvalitet vazduha
	Nivo buke	Izvršiti mjerenje nivoa buke u krugu farme u skladu Pravilnikom o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik RS“, broj 2/23).	Na granicama lokacije prema stambenim objektima	Mjerenje portabl uređajima	Jednom godišnje ili po nalogu inspektora	Utvrđivanje uticaja buke na životnu sredinu
	Kvalitet zemljišta	Mjerenje zagađenja zemljišta	Na lokaciji objekta (mjestu akcidenta)	Uzimanje uzoraka zemljišta i njihova analiza u laboratoriji	U slučaju akcidentnih ili incidentnih situacija ili po nalogu ekološkog inspektora.	Utvrđivanje stepena i vrste eventualnog zagađenja zemljišta

S obzirom na proizvodni proces, neophodno je vršiti monitoring emisije materija koje doprinose narušavanju kvaliteta vazduha (SO₂, NO₂, CO, O₃ i PM₁₀). Za sprovođenje mjerenja potrebno je angažovati za to ovlaštene institucije, koje će sprovesti mjerenja u skladu sa Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12). Mjerenja se trebaju vršiti jednom godišnje ili po nalogu inspektora.

Kontrola kvaliteta voda takođe je obavezna, a mora biti u skladu sa Pravilnikom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode. Ovim pravilnikom utvrđuju se uslovi ispuštanja otpadnih voda ili efluenta postrojenja za prečišćavanje, granične vrijednosti štetnih i opasnih materija koje se smiju ispuštati u površinske vode sa dozvoljenim vrijednostima.

Monitoring otpadnih voda je programirani proces uzimanja uzoraka, analiziranja, zapisivanja i prenošenja podataka o karakteristikama voda sa ciljem ocjene saglasnosti sa dozvoljenim vrijednostima za kvalitet efluenta.

Program i plan praćenja kvantitativnih i kvalitativnih karakteristika ovih voda izrađuje organ odgovoran za upravljanje riječnim slivom koji na kraju prima efluent. Program i plan se izrađuje u skladu sa odredbama Pravilnika o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode, a njime se određuju: mjerne tačke, broj mjerenja u toku kalendarske godine, trajanje svakog mjerenja (1čas), način i mjerenje uzoraka, u uzorcima se testiraju parametri: temperaturu, pH, talog nakon 0,5 h taloženja, ukupne suspendovane materije, BPK₅, HPK-dihromatin, amonijačni azot, nitritivni azot, nitratni azot, ukupni azot i ukupni fosfor i parametri specifični za uzorkovanu vrstu vode.

Rezultati mjerenja se dostavljaju nadležnom organu početkom kalendarske godine, godišnji izvještaj za prethodnu godinu. U koliko mjerenja pokažu da kvalitet ispuštene vode ne odgovara zakonskim normama neophodno je zaustaviti ispuštanje vode i ugraditi dodatni sistem za prečišćavanje.

Izvršiti analizu otpadnih voda jednom godišnje ili po nalogu inspektora.

Monitoring planom tokom eksploatacije predviđen je monitoring nivoa buke u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik RS“, broj 2/23)., jednom godišnje ili po nalogu inspektora. Mjesto vršenja mjerenja jeste na granici lokacije prema stambenim objektima. A monitoring ima za cilj ocijeniti uticaj buke na okolni prostor.

Monitoring planom je predviđen monitoring kvaliteta zemljišta u skladu sa sa Pravilnikom o graničnim i remediacionim vrijednostima zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu - (Službeni gl. RS 82/21) u slučaju akcidentnih ili incidentnih situacija ili po nalogu ekološkog inspektora.

Mjesto vršenja mjerenja jeste mjesto akcedentnog zagađenja na lokaciji a monitoring ima za cilj utvrđivanje stepena i vrste eventualnog zagađenja zemljišta. Ovim pravilnikom propisuju se maksimalno dozvoljene količine opasnih i štetnih materija u zemljištu koje mogu da oštete ili promjene proizvodnu sposobnost zemljišta.

Ž) OPIS ALTERNATIVNIH RJEŠENJA U ODNOSU NA PREDLOŽENU LOKACIJU I TEHNOLOGIJU

Iskustvo je pokazalo da kod sličnih proizvodnih objekata koji koriste iste ili slične tehnologije uzgoja, nisu evidentirana ekstremna zagađenja životne sredine, stoga je ovakav tip uzgoja opšte prihvaćen.

Prilikom izbora lokacije za predmetni poslovno-proizvodni objekat-farmu za tov junadi, Investitor, je odabrao predmetnu lokaciju kao pogodnu parcelu za izgradnju ove vrste objekta. Namjena predmetnog objekta pripada grupi sadržaja, koji sa stanovišta proizvodnje, privredne i ekonomske politike mjesta Novo Selo, opština Šamac, pozitivno utiče na razvoj istog.

Obzirom na predviđeno trajanje rada objekta, odnosno da je predmetni objekat stalnog karaktera, Nosilac projekta se opredijelio za stalno praćenje savremenih tehnologija u izvođenju radnog procesa i sprovođenje svih mjera zaštite životne sredine definisanih ovim dokumentom, a koje proizlaze iz važećih zakona i propisa.

Obzirom da slični objekti funkcionišu već duži niz godina, sa svođenjem uticaja na životnu sredinu na prihvatljivu mjeru, rad predmetnog objekta može da ima razvojnu perspektivu na datom području.

Zaštita životne sredine predstavlja dugotrajan i važan zadatak. Preduzimanjem ovog zahvata, Nosilac projekta se opredijelio za obavljanje djelatnosti u skladu sa propisima iz domena zaštite životne sredine koji će se utvrditi rješenjem nadležnog organa za izdavanje ekološke dozvole.

Objekat farmi za tov junadi, jedini je u Bosni i Hercegovini ovakvog tipa. Svi objekti u kompleksu GOLD-MG pj. Zasjeke napravljeni su sa podnim rešetkama ispod kojih se nalaze podzemni kanali za sakupljanje stajnjaka. Dno kanala je u blagom nagibu tako da se stajnjak gravitaciono spušta prema sabirnoj jami. Jame su pumpnim sistemima spojena sa biogasnom elektranom gdje se stajnjak iz pojedinačnih jama svakodnevno ispumpava u biogasnu elektranu, gdje se dalje prerađuje. Ovakva sistem, bez zadržke, drastično smanjuje sve parametre zagđenja na sledeći način:

- nema zadržavanja stajnjaka na podovima farme, čime se emisija zagađenja vazduha drastično smanjuje, kao i ispuštanje neprijatnih mirisa;
- smanjuje se zagađenje zemljišta i podzemnih voda, jer se stajnjak ne izbacuje direktno na obradivu površinu;
- nema nekontrolisanog rasipanja stajnjaka prilikom transporta ili procjeđivanja prilikom gomilanja istoga na predviđenim depoima pored farmi;
- oborinske vode i vode od čišćenja farmi takođe se sakupljaju na isti način te nemaju kontakt sa okolnim zemljištem.

Postojeći zagađivači vode, zemlje i vazduha biće kontrolisani i sprovodiće se sve mjere za suzbijanje istih.

Kada je u pitanju otpad, glavni otpadni materijali su životinjskog porijekla, otpad od ambalaže, lijekova i miješani komunalni otpad.

Otpad životinjskog porijekla predstavlja trupove uginulih životinja, koji su neminovni, a koji će se zbrinjavati na način koji propisuje veterinarski inspektor. Otpad od ambalaže i mješani komunalni otpad odlagaće se na način koji propiše lokalna komunalna služba dok će otpad od lijekova biti zbrinut od strane nadležne veterinarske službe.

U slučaju incidentnih situaciji Nosilac projekta postupiće savjesno, imajući u vidu moguće uticaje na životnu sredinu. Lokalna epidemiološka situacija biće redovno praćena i poštovaće se sve mjere za maksimalno suzbijanje svih zaraznih bolesti. U slučaju požara postupiće se u svemu

prema važećem elaboratu o zaštiti od požara, a u slučaju nestanka pitke vode pronaći će adekvatan način za pribavljanje iste.

Na osnovu cijelokupnog dokumenta, može se konstatovati da se primjenom propisanih mjera zaštite, mogu obezbijediti potrebni uslovi za zaštitu životne sredine na lokaciji farme za tov junadi.

z) PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

Neadekvatno tretiran otpad u segmentu sakupljanja i transporta utiče na kvalitet života u naseljima, kvalitet vazduha i zemljišta uzrokovan stvaranjem prašine, zvuka, mirisa, patogenih mikroorganizama, otpada koji raznosi vjetar.

Vrsta i klasifikacija otpada na predmetnoj lokaciji je određena na osnovu podataka dobijenih od strane direktora preduzeća **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac, RS-BiH** uvidom u dostavljenu dokumentaciju i obilaskom preduzeća.

U krugu **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac, RS-BiH**, prema porijeklu nastanka definisane su dvije vrste otpada i to: komunalni otpad nastao kao posljedica aktivnosti uposlenih radnika preduzeća (nastaje održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija i sl.) i drugi otpad po Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br.79/18).

Zbrinjavanje otpada koji nastaje u oblasti koju obavlja **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac, RS-BiH**, se vrši u kontejnere a na taj način sakupljeni otpad preuzima komunalno preduzeće i isti deponuje i zbrinjava na mjestu predviđenom za deponovanje otpada, ali riječ je o manjim količinama otpada.

Tabela 17. Šifre otpada prema Pravilniku o izmjenama Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl.glasnik RS", br.79/18)

Šifra	Naziv otpada
02	OTPADI IZ POLJOPRIVREDE, HORTIKULTURE, AKVAKULTURE, ŠUMARSTVA, LOVA I RIBOLOVA, PRIPREME I PRERADE HRANE
02 01	Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova

02 01 01	Muljevi od pranja i čišćenja
02 01 02	Otpad od životinjskog tkiva
02 01 06	Životinjski feces, urin i đubrivo (uključujući i otpadnu slamu), tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran van mjesta nastajanja
15	OTPAD OD AMBALAŽE, APSORBENTI, KRPE ZA BRISANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNE TKANINE, AKO NIJE DRUGAČIJE SPECIFIKOVANO
15 01	Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
15 01 01	Papirna i kartonska ambalaža
15 01 02	Plastična ambalaža
15 01 06	Mješana ambalaža
15 01 10*	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
15 02	Apsorbenti, filterski materijali, krpe za brisanje i zaštitna odjeća
15 02 02*	Asorbenti za filtere (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specifikovani), krpe za brisanje zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
15 02 03	Asorbenti, filterski materijali, krpe za brisanje zaštitna odjeća drugačiji od onih koji su navedeni u 15 02 02*
18	OTPADI OD ZDRAVSTVENE ZAŠTITE LJUDI I ŽIVOTINJA I/ILI S TIM POVEZANOG ISTRAŽIVANJA (IZUZEV OTPADA IZ KUHINJE I RESTORANA KOJI NE DOLAZI OD NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE)
18 02	Otpadi od istraživanja, dijagnostike, tretmana ili prevencije bolesti životinja
18 02 02*	otpadi čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprječavanja infekcije
18 02 08	Lijekovi drugačiji od onih navedenih u 18 02 07
20	KOMUNALNI OTPADI (KUĆNI OTPAD I SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPADI) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SAKUPLJENE FRAKCIJE)
20 03	Ostali komunalni otpad
20 03 01	Mješani komunalni otpad
20 03 04	Muljevi iz septičkih jama

* opasan otpad

Pod opasnim otpadom se smatra onaj otpad koji je obilježen u katalogu otpada pod stavkom opasan. Otpad čiji sadržaj je nepoznat smatra se opasnim dok se ne ustanovi da li je taj otpad opasan ili bezopasan.

Opasan otpad se može pomiješati sa drugim otpadom ili materijalima samo na osnovu posebne dozvole nadležnog organa za zaštitu životne sredine.

Opasan otpad se skuplja odvojeno, na način da se onemogući zagađivanje i šteta po životnu sredinu. Predaja otpada preduzeću koje je ovlašteno za sakupljanje opasnog otpada vrši se u skladu sa podzakonskim aktom.

Tabela broj 18. način skladištenja, tretmana i odlaganja otpada tokom rada predmetnih objekata

Vrsta otpada	Način skladištenja	Način tretmana	Način odlaganja
Muljevi od pranja i čišćenja 02 01 01	U separatoru do momenta čišćenja	///	Odvoz i konačno zbrinjavanje u saradnji sa ovlaštenom organizacijom i na osnovu ugovora
Otpad od životinjskog tkiva 02 01 02	U prostorijama za hlađenje po preporukama veterinara	///	Na osnovu preporuka / naloga veterinara
Životinjski feces, urin i đubrivo (uključujući i otpadnu slamu), tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran van mjesta nastajanja 02 01 06	Betonska tankvana ispod objekta farme	///	Transport pumpnim sistemom iz tankova u biogasnu elektranu
Papirna i kartonska ambalaža 15 01 01	Aдекватna namjenska posuda (plastični kontejner)	Privremeno doponovanje u namjensku posudu do predaje ovlaštenom komunalnom preduzeću	Redovno odvoženje otpada od strane komunalnog preduzeća (tokom sedmice)
Plastična ambalaža 15 01 02	Aдекватna namjenska posuda (plastični kontejner)	Privremeno doponovanje u namjensku posudu do predaje ovlaštenom komunalnom preduzeću	Redovno odvoženje otpada od strane komunalnog preduzeća (tokom sedmice)

Mješana amabalaža 15 01 06	Namjenske posude, kante kontejnere	Privremeno doponovanje u namjensku posudu , zajedno sa mješanim komunalnim otpadom do predaje istog ovlaštenom komunalnom preduzeću	Redovno odvoženje otpada od strane komunalnog preduzeća (tokom sedmice)
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama 15 01 10*	Namjenska zatvorena posuda	///	Odvoz i konačno zbrinjavanje u sarađnji sa ovlaštenom organizacijom i na osnovu ugovora
Asorbenti za filtre(uključujući filtre za ulje koji nisu drugačije specifikovani), krpe za brisanje zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim suspstancama 15 02 02*	Namjenska zatvorena posuda	///	Odvoz i konačno zbrinjavanje u sarađnji sa ovlaštenom organizacijom i na osnovu ugovora
Asorbenti, filerski materijali, krpe za brisanje zaštitna odjeća drugačiji od onih koji su navedeni u 15 02 02* 12 02 03	Kontejner	///	Odvoz i konačno zbrinjavanje u sarađnji sa ovlaštenom organizacijom i na osnovu ugovora
otpadi čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprječavanja infekcije 18 02 02*	Aдекватно upakovati i ostaviti na hlađenje do naloga veterinarskog inspektora	///	Prema nalogu veterinara i u sarađnji sa ovlaštenom organizacijom

Lijekovi drugačiji od onih navedenih u 18 02 07 18 02 08	Aдекватna zatvorena posuda	///	Odvoz i konačno zbrinjavanje u saradnji sa ovlaštenom organizacijom i na osnovu ugovora
Mješani komunalni otpad 20 03 01	Namjenski kontejner	Privremeno doponovanje u namjensku posudu , zajedno sa mješanom ambalažom do predaje istog ovlaštenom komunalnom preduzeću	Odvoz i konačno zbrinjavanje u saradnji sa ovlaštenom organizacijom i na osnovu ugovora
Muljevi iz septičkih jama 20 03 04	U septiku do momenta trasporta / čišćenja	///	Redovno pražnjenje i odvoženje mulja iz septičke jame za otpadne oborinske vode namjenskim vozilima u biogasnu elektranu. Redovno pražnjenje i čišćenje septika od strane ovlaštene organizacije

* opasan otpad

Neophodno je voditi uredno evidenciju o čišćenju i uklanjanju otpada koji spadaju u kategoriju OPASNIH u skladu sa Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br.79/18). Za ove poslove treba angažovati organizaciju ili ustanovu koja se bavi zbrinjavanjem opasnog otpada.

z.1. Mjere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada

U cilju sprečavanja nastajanja otpada, kao i pravilnog tretmana nastalog otpada, potrebno je preduzeti sve radnje i postupke koji su regulisani Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl.glasnik RS", br.111/13), kao i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom ("Sl.glasnik RS",br. 106/15, 16/18, 70/20, 63/21).

Prilikom obavljanja djelatnosti preduzeti mjere u cilju:

- smanjenje uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- smanjenje opterećenja i korištenja ekoloških resursa,
- smanjenje ugrožavanja ljudskog zdravlja ili zagađivanja životne sredine,
- ponovnog korištenja i reciklaže otpada i sigurnog odlaganja otpada.

Produkovani otpad se koristi ukoliko je ekološki koristan, tehnički i ekonomski opravdan. Otpad se odlaže samo ako nije moguće njegovo korištenje kao materijala i/ili energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uslovima, i ako su troškovi ponovnog korištenja nerazumno visoki u poređenju sa troškovima odlaganja.

Opšte mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka otpada:

- poboljšanje procesa u postrojenjima i uvođenje novih tehnologija koje omogućavaju iskorištenje nastalog otpada,
- otvaranje mogućnosti da se nastali otpad koristi kao energent,
- lociranje mjesta na kojima se nepropisno odlaže otpad i njegov dalji tretman u cilju dalje upotrebe ili odlaganja na uređene i odobrene deponije,
- razvijanje kolektivne svijesti da se posvećuje veća pažnja selektivnom razvrstavanju otpada i očuvanju životne sredine.

Pored navedenih mjera i poštovanja važećih Zakona i propisa, potrebno je preduzeti i konkretne mjere koje se odnose na svako pojedinačno preduzeće ili ustanovu koja se bavi problemom zbrinjavanja otpada i to:

- voditi računa da se na lokaciji koju pokriva nadležna komunalna organizacija ne pojavljuju divlje deponije,
- u procesu prikupljanja otpada vršiti podjelu otpada po vrstama, postavljanjem kontejnera za različite vrste otpada, kako bi se umanjila količina nekorisnog otpada, odnosno stvorili olakšani uslovi za dalju preradu u cilju njegovog iskorištenja,
- otpad u saradnji sa ovlaštenom kućom odvoziti i deponovati isključivo na određenu lokaciju,
- raspoloživa tehnička sredstva održavati i spriječiti moguća zagađenja koja mogu nastati uslijed neispravnosti u toku izgradnje i eksploatacije,
- vanjske površine održavati urednim.

Odvoz otpadnog materijala vršiti u skladu sa ugovorom sa lokalnim komunalnim preduzećem. Proizvođač otpada obavezan je da vodi svakodnevnu evidenciju o vrsti i količini produkovanog otpada po vrstama, za čije zbrinjavanje je odgovoran.

z.2. Odgovorno lice (koordinator za otpad)

Na osnovu člana 31. Zakona o upravljanju otpadom ("Sl.glasnik RS", br.111/13) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom ("Sl.glasnik RS", br. 106/15,16/18,70/20,

63/21), predmetno preduzeće je u obavezi imenovati lice odgovorno za upravljanje otpadom. Lice odgovorno za upravljanje otpadom dužno je da:

- Organizuje sprovođenje i ažuriranje plana upravljanja otpadom iz člana 22. ovog Zakona.
- Predlaže mjere prevencije, smanjenja, ponovnog iskorišćenja i reciklaže otpada i
- Prati sprovođenje Zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom i izvještava organe upravljanja.

i) PRILOZI

Prilog broj 1. Rješenje 15.4.1-96-33/25

Prilog broj 2. Ekološka dozvola 15.04-96-161/19

Prilog broj 3. Rješenje upotrebna dozvola 06-360-7/2014

Prilog broj 4. Rješenje o izdavanju vodne dozvole 01/4-6-8762-2/22

Prilog broj 5. Kopija katastarskog plana

Prilog broj 6. Monitoring otpadnih voda

Prilog broj 7. NETEHNIČKI REZIME

Prilog broj 1. Rješenje 15.4.1-96-33/25

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1**

Број: 15.4.1-96-33/25
Датум: 29.05.2025. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину носиоца пројекта „GOLD - MG“ д.о.о. за производњу и трговину Доњи Жабар, за утврђивање обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања Студије утицаја на животну средину за пројекат фарме за тов јунади, капацитета 492 комада по турнусу, на локалитету Ново Село, к.ч. број 2949/1 К.О. Тишина, општина Шамац, а на основу члана 66. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 3. став 1. тачка з) подтачка 5) алинеја 5 Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Носилац пројекта „GOLD - MG“ д.о.о. за производњу и трговину Доњи Жабар није дужан спроводити процјену утицаја на животну средину, нити прибављати Студију утицаја на животну средину за пројекат фарме за тов јунади, капацитета 492 комада по турнусу, на локалитету Ново Село, к.ч. број 2949/1 К.О. Тишина, општина Шамац.
2. Носилац пројекта је дужан покренути поступак за издавање еколошке дозволе у Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију за пројекат из тачке 1. за активност одређену овим рјешењем и локацијским условима, у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине.
3. Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе морају бити усклађени са мишљењем Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и Општине Шамац.
4. Ово рјешење важи двије године од дана доношења.
5. Ово рјешење се доставља свим странкама које су узеле активно учешће у предметном поступку и објављује на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију.
6. Административна такса за издавање овог рјешења обрачуната је и уплаћена у износу од 50,00 КМ.

Образложење

Дана 12.03.2025. године носилац пројекта „GOLD - MG“ д.о.о. за производњу и трговину Доњи Жабар, обратио се Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију са захтјевом за претходну процјену утицаја на животну средину за пројекат фарме за тов јунади, капацитета 492 комада по турнусу, на локалитету Ново Село, к.ч. број 2949/1 К.О. Тишина, општина Шамац. Уз захтјев су достављени Подаци о предметном пројекту, израђени од стране носиоца пројекта, а чији садржај је прописан чланом 64. Закона о заштити животне средине.

У достављеним Подацима уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину наводи се да Објекти фарме за тов јунади (2 објекта) налазе се на земљишној парцели означеној као к.ч. 1949/1, п.л. број 1679, К.О. Тишина што по старом премјеру одговара к.ч. 899/2, з.к. 1180, К.О. СП Тишина, општина Шамац. Објекат је удаљен око 500 m од магистралног пута Шамац-Брчко и налази се у склопу пословне јединице фирме „GOLD-MG“ д.о.о. Доњи Жабар. Локација постројења је таква да се не граничи са насељеним подручјем с тим да се на удајености од око 1000 m налази насеље Ново Село. Оба објекта фарме за тов јунади на предметној локацији изграђени су као слободностојећи, хоризонталних габарита 11,00x65,30 m, са армиранобетонским стопама и подним плочама у нагибу. Сви елементи конструкције су статички прорачунати и димензионисани у складу са важећим стандардима и прописима. Унутрашњост оба објекта је рјешена по принципу челичних боксова са челичним преградама између боксова. Фундирање објекта је извршено по систему плитког фундирања на темељима самцима, кровни носач је профилисани лим, док је под изведен као решеткасти под. Испусти су изграђени на чврстој подлози са надстрешницом и челичном оградом око испуста, као и са преградама у правцу боксова из унутрашњости објекта. На предметној локацији осим два објекта изграђени су и пратећи садржаји, као што су плато за манипулацију, јама за прикупљање стајњака и интерне саобраћајнице. У процесу това јунади користи се вода из властитог бунарског постројења са хидрофором и то: за напајање јунади, за прање стаја и за противпожарне потребе. Локација се налази у оквиру зоне санитарне заштите, а иста се може видјети преко ГИС прегледника ЈУ „Воде Српске“, Бијељина. Оба објекта фарме посједују систем решеткастих подова, помоћу којих се отпадне воде заједно са стајњаком, прикупљају у јаме испод фарми и препумпавају у два бетонска водонепропусна танка. Пумпним системом се садржај из танка упумпава у биогасну електрану „Buffalo Energy – GOLD-MG“. Овај процес искориштавања отпадног материјала (у овом случају стајњака) је изразито повољан са еко-енергетског аспекта јер подразумијева смањење отпадних токова, на начин да се отпад из радног процеса користи као енергент за енергетско постројење (биогасна електрана), што доводи до смањења негативног утицаја предметних објеката на животну средину и побољшања саме енергетске ефикасности у ближем окружењу. Кориштењем оваквог решеткастог система, слама која остаје након сепарације се може још једном искористити у објектима фарме што смањује количину потребне простирке, а истовремено побољшава квалитет стајњака који се транспортује у биогасну електрану.

Поред тога, у Подацима уз захтјев за претходну процјену утврђени су и описани могући утицаји предметног пројекта на животну средину у виду очекиваних емисија, утицаја на воду, ваздух и земљиште, флору и фауну, становништво, кумулативних утицаја, емисије буке, вибрација и зрачење, те утицај производње отпада предметне фарме, као и утицај на природна добра посебних вриједности и културна добра, у току експлоатације предметне фарме, с обзиром да су објекти фарме већ изграђени, били у употреби и посједовали еколошку дозволу. У завршном дијелу достављених Података описане су мјере за спречавање, смањење или уклањање штетних утицаја пројекта на све поменуте елементе животне средине из овог става, међу којима се истичу мјере које се односе на заштиту воде, земљишта, здравља људи, мјере за спречавање и смањење настанка отпада, те мјере за спречавање инцидентних ситуација.

У току разматрања и одлучивања о захтјеву Министарство је, у складу са чланом 65. Закона о заштити животне средине, доставило захтјев са документацијом на мишљење следећим субјектима: Министарству здравља и социјалне заштите, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, те Општини Шамац.

Истовремено, о поднесеном захтјеву за претходну процјену утицаја Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију је, дана 08.04.2025. године, обавијестило јавност и заинтересовану јавност објављивањем информације и објављивањем података о предметном пројекту на својој интернет страници. Заинтересована јавност могла је да изврши увид у садржину захтјева и достављене Податке, те да достави своје мишљење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавјештења.

У законском року мишљење на захтјев и документацију доставили су: Министарство здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републички завод за заштиту културно - историјског и природног наслеђа, те Општина Шамац.

Министарство здравља и социјалне заштите у свом мишљењу број 11/08-012-107/25, просљеђује мишљење ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“ број 500-3489-1/25 у којем наводи: „Увидом у достављену документацију која је у складу са одредбама члана 64. Закона о заштити животне средине са јавно-здравственог становишта се може закључити следеће:

- Увидом у достављену документацију се уочава да се ради о фарми за тов јунади која у оквиру има заокружен процес пољопривредно-производно-трговачке дјелатности и пропратне објекте за силажу, сушење, брикетирање, те подземно прикупљање стајњака - ђубриште са Биогасном електраном „BUFFALO ENERGY“. Уз објекте су пољопривредне површине власника и не наводи се да ли постоје нека изворишта воде за пиће која би могла бити угрожена, нити се наводе климатске промјене овог подручја, док су двије ријеке на удаљености 5-7 km. Сви предметни објекти фарме и међусобни односи су приказани без потпуног додатног објашњења. У претходној еколошкој дозволи су сушионица, пелетара и пумпни бунар који нису микрорејонски приказани.
- Претходна процјена обухвата потенцијалне ризике, штетне утицаје на окружење и начин њиховог смањења на мјесту стварања носиоца пројекта, те су набројане предложене мјере редукције и заштите. Утицај на становништво у току рада фарме повезује се са процесима оксидације и пропадања органске материје стајњака и урина, заузимањем простора, потенцијалним утицајем на климатске промјене (бука и прашина, емисије непријатних мириса и управљања отпадом). Исто тако, биолошки ризици у вези са инциденталним обољевањем животиња, биохазардним отпадом, погоршањем епидемиолошких прилика и нарушеношћу здравља људи и животиња на фарми и шире.
- Табела са категорисаним врстама отпада је приказана у односу на одредбе Правилника о категоризацији и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18).
- Није приказан квалитет и здравствена исправност воде за пиће коју користе на фарми, а која може бити нарушена азотним материјама (нитратима као крајњим производима разградње амонијака) и који уз стајњак могу довести до настанка нитратних подручја и „Blu baby“ синдрома који се манифестује хипоксијом и плавом бојом коже и слузница беба према Свјетској здравственој организацији.

- Приказана мјерења квалитета ваздуха не указују на загађеност ваздуха, док бука није мјерена. Нису наведене количине стајања који се у биогасној електрани прераде нити се говори о измјереним гасовима који су емисијом ослобођени, као ни о сушари јер они су уз фарму за тов говеда из 2020. били навођени.
- **ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ**

Извршена индикативна мјерења квалитета ваздуха према захтјевима Уредбе о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) указују да нема загађења и вриједности мјерења концентрација SO_2 , CO, NO_2 , O_3 и количине суспендованих честица (PM_{10}) нису прешла маскимално дозвољене нивое, док бука која се повезује са радом вентилатора према Правилнику о граничним вриједностима интензитета звука („Службени гласник Републике Српске“, број 2/23) није мјерена. Квалитет воде који се користи у објектима није приказан, али оцјену квалитета воде за пиће која ће се користити у предметним објектима за тов говеда треба вршити према Правилнику о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 88/17, 97/18 и 93/23). Квалитет подземне воде је приказан без мишљења што није у складу са условима за акредитоване лабораторије. Промјене у односу на претходно дату еколошку дозволу захтјевају да студију за предметни објект уради лиценцирано правно лице, јер достављена процјена је највећим дијелом само од набављених чињеница, а према величини и броју објеката се може товити много више грла јунади и посматра се укупни годишњи капацитет.“

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у свом мишљењу број 12.03.5-330-923/25 наводи: „Прегледавајући понуђене документе пажњу смо усмјерили на рјешења која су дата за кориштење и заштиту вода и пољопривредног земљишта, а у надлежности су нашег министарства. Пошто се ради о претходној процјени утицаја на животну средину, на основу достављених Података, мишљења смо да су исти прихватљиви по свом обиму сагледавања, као и по предвиђеним активностима и мјерама које треба спровести у наредним фазама експлоатације предметног објекта.“

Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа у свом мишљењу број 07/625-278/25 наводи: „Предметна фарма (два објекта) налази се на земљишту означеном као к.ч. 2949/1 К.О. Тишина. Ријеч је о постојећој фарми која функционише у оквиру пословне јединице компаније „GOLD - MG“ д.о.о. за производњу и трговину Доњи Жабар. Увидом у регистар заштићених природних добара и другу документацију Завода утврђено је да се предметна локација не налази у заштићеном природном подручју или подручју планираном за заштиту према Просторном плану Републике Српске до 2025. године. Такође је утврђено да у обухвату утицаја предметног пројекта нису евидентирани друге природне вриједности. На око 5 km ваздушне удаљености налази се најближе заштићено подручје: Заштићено станиште „Тишина“. Имајући у виду наведено, процјењујемо да предметно постројење може наставити свој рад, са становишта заштите природе уз обавезу придржавања свих мјера за спречавање, смањење, ублажавање или санацију штетних утицаја на животну средину, прописаних претходном процјеном утицаја на животну средину. Поред наведеног, установљено је да предметна фарма и шири производни комплекс ни данас немају формиран зелени појас, у сврху смањења утицаја на животну средину, те поред мјера наведених у претходној процјени предлажемо следеће:

- Редовно одржавати зелене површине у кругу комплекса, како би се спријечило ширење страних и инвазивних врста.
- На мјестима гдје је то могуће, у кругу комплекса и на његовим ободима потребно је формирати засаде дрвећа. Уколико због недостатка простора није могуће формирати вишередни засад дрвећа, а да би се постигла што боља функција заштите, приједлог је да се засади образују од више врста дрвећа различитих особина (брзине раста, висине, густине и облика крошње) и изврши садња дрвећа већег пречника крошње у једном

реду и мањег у два реда. Да би се остварила заштита и у току зимског периода, поред лишћарских, потребно је и учешће зимзелених и четинарских врста.

На основу прегледа достављеног документа и увида у документацију Завода, утврђено је да у предметном обухвату нису евидентирани археолошки локалитети нити објекти градитељског наслеђа. Обавеза носиоца пројекта, у складу са чланом 53. Закона о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 38/22), да уколико у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, одмах и без одлагања прекине радове и обавијести Завод, те да предузме мјере да се да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на мјесту и у положају у коме је откривен.”

Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац у свом мишљењу број 06-370-51/2025 наводи: „Увидом у достављену документацију констатовано је следеће: Утврђено је да се земљишна парцела к.ч. број 2949/1 К.О.Тишина, налази ван обухвата градског грађевинског земљишта, те да се један дио води као привредна зграда, а други је класификован као њива пете класе. Предметна локација се налази у обухвату Просторног плана општине Шамац 2017-2033, а према Плану намјене површина локација се налази у зони пољопривредног земљишта. Увидом из извод из Просторног плана општине Шамац је видљиво да се у непосредној близини налазе стамбени објекти. У току експлоатације очекује се неповољни утицај на ваздух, воду, земљу, биљни и животињски свијет, могући су визуелни недостаци и повећан интензитет буке. Мишљења смо да инвеститор негативне утицаје мора свести на минимум и у оквиру Студије предвидјети мјере које ће се спровести ради спречавања свих потенцијалних штетних утицаја по животну средину.”

У законом предвиђеном року, а ни до дана доношења рјешења није било примједби, коментара и сугестија јавности и заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију достављених Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију.

Размотривши захтјев и документацију достављену уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину, као и благовремено достављена мишљења Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, те Општине Шамац, а на основу одредби чл. 64. 65. и 66. Закона о заштити животне средине и члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину, Министарство је одлучило као у диспозитиву рјешења из следећих разлога:

Из достављених Података уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину утврђено је да су утицаји, као и извори загађења током експлоатације производног објекта фарме за тов јунади, капацитета 492 комада по турнусу, идентификовани. У складу са идентификованим утицајима, предложене су одговарајуће мјере и активности током експлоатације како би се утицаји на животну средину избјегли, спријечили или свели на најмању могућу мјеру. На предметној локацији, уз поштовање предложених мјера заштите, угрожавање квалитета и квантитета животне средине може се свести на дозвољену мјеру, тј. предвиђеним узгојним процесом неће се угрозити квалитет животне средине, а ни здравље становништва, природна добра у ближој и даљој околини локације предметног постројења.

Надаље, уважавајући чињенице произашле из описа узгојног процеса предметне фарме описане у Подацима уз захтјев за претходну процјену, као и мишљење Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, носиоцу пројекта се налаже да у Доказима уз захтјев за еколошку дозволу, поред свих мјера за спречавање, смањивање, ублажавање или санацију штетних утицаја на животну средину, наведених у Подацима за претходну процјену,

обавезно уврсти и мјеру формирања зеленог појаса на начин како је у свом мишљењу прописао Завод, а у сврху смањења утицаја предметне фарме на животну средину.

У достављеним употпуњеним Подацима се наводи, да се за производни процес узгоја јунади користи вода властитог водозахвата – бунара, те је неопходно да квалитет воде буде у складу са Правилником о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи, као што је наведено и у мишљењу ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“. Такође, уважавајући да у свом мишљењу Институт захтјева израду студије утицаја на животну средину за предметну фарму, министарство сматра да с обзиром да је предметна фарма препозната у члану 3. став 1. тачка з) подтачка 5) алинеја 5 Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину, наведени број грла се односи на турнус (односно број грла у неком датом моменту, а не на годишњем нивоу), што према достављеним Подацима износи 492 грла. Такође, уважавајући чињеницу да је предметна фарма имала издодану еколошку дозволу на капацитет од 738 грла, те да је ушла у нови поступак претходне процјене због неблаговремено поднесеног захтјева за обнову исте, са смањеним капацитетом на 429 грла из разлога наведеног у Подацима. Наиме, еколошка дозвола за предметну фарму, која је истекла, словила је на 738 грла распоређених у три објекта. Како су до покретања предметног поступка претходне процјене изграђена само два објекта, чији капацитет износи 492 грла, на тај број грла поднесен је и предметни захтјев за претходну процјену. Такође, у достављеним употпуњеним Подацима приложено је и важеће рјешење о водној дозволи за предметну фарму, те је носилац пројекта дужан придржавати се услова дефинисаних истом.

Такође, носилац пројекта у обавези је да, приликом припреме Доказа уз захтјев за еколошку дозволу, изради и приложи план управљања отпадом, који треба да буде у складу са посебним прописом који регулише управљање отпадом, а у складу са чланом 85. став 3. тачка з) Закона о заштити животне средине, као и остале прилоге релевантне за предметни пројекат дефинисане тачком и) истог става. Предметна фарма је дио производног комплекса који у свом саставу посједује и биогасну електрану, која користи стајњак, гдје се отпад из производног процеса фарме користи као енергент за енергетско постројење, што утиче на смањење негативног утицаја предметне фарме на животну средину.

Сходно свему претходно наведеном, разматравши све доказе из предметног поступка, Министарство је закључило да се све мјере заштите животне средине, које укључују и усклађивање са мишљењима Министарства здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завод за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и Општине Шамац, достављеним у поступку претходне процјене утицаја на животну средину, могу прецизирати у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе, а мјерама које садржи еколошка дозвола се утицаји на животну средину из активности предметног постројења могу смањити или свести на најмању могућу мјеру, због чега је и одлучено да спровођење процјене утицаја на животну средину није потребно.

Након разматрања и анализе навода у Подацима уз захтјев за претходну процјену, Министарство је утврдило да су исти написани стручним техничким језиком, са текстуалним, нумеричким и графичким подацима, односно на начин прописан одредбом члана 64. став 4. Закона о заштити животне средине, с тим да се све мјере заштите животне средине које су релевантне за овакав пројекат могу се утврдити у еколошкој дозволи, с обзиром да се истом и утврђују мјере и обавезе којима се постиже висок ниво заштите животне средине у цјелини.

У складу са наведеним, овим рјешењем се од носиоца пројекта тражи, да у Доказима уз захтјев за еколошку дозволу, израђеним од стране овлашћеног правног лица за обављање дјелатности из области заштите животне средине, детаљно обради тражене наводе из мишљења субјеката који су саставни дио овог рјешења, поштујући одредбе члана 85. Закона о заштити животне средине, којим је прописан обавезни садржај Доказа.

У складу са чланом 66. став 1. тачка б) и став 4. Закона о заштити животне средине, рјешење којим се утврђује да спровођење процјене утицаја и прибављање студије утицаја није обавезно важи двије године од дана његовог доношења.

У складу са чланом 66. став 7. Закона о заштити животне средине ово рјешење Министарство доставља носиоцу пројекта и у складу са чланом 65. став 1. наведеног закона, Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Републичком заводу за заштиту културно-историјског наслеђа и Општини Шамац. Рјешење се такође поставља и на интернет страници Министарства у периоду од 30 дана од достављања рјешења носиоцу пројекта.

У складу са Законом о административним таксама, а по тарифном броју 68. („Службени гласник Републике Српске“ бр. 100/11, 103/11 и 67/13) уз захтјев је приложен доказ да је уплаћен износ од 50,00 КМ за издавање рјешења о претходној процјени утицаја на животну средину.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против истог није дозвољена жалба. Против овог рјешења може се покренути управни спор код Окружног суда у Бања Луци, тужбом која се подноси у року од 30 дана од дана достављања рјешења.

Тужба се предаје у потребном броју примјерка таксирана са износом од 100,00 КМ судске таксе непосредно суду или му се шаље поштом препоручено.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. „GOLD - MG“ д.о.о. Доњи Жабар,
Светог Саве бр.6, 76 273 Доњи Жабар,
2. Министарству здравља и социјалне заштите,
3. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде,
4. Републичком заводу за заштиту културно - историјског и природног наслеђа,
5. Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац,
6. Евиденцији,
7. а/а.

МИНИСТАР
Бојан Випотник

Примљено: 26.02.2020. године
Истачено: 14.02.2025. године

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-161/19
Датум: 19.02.2020. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске рјешавајући по захтјеву „ГОЛД МГ“ д.о.о. Доњи Жабар, ул. Светог Саве бр. 6, 76273 Доњи Жабар, за издавање еколошке дозволе за фарму за тов јунади, на локацији к.ч. 2949/1 К.О. Тишина, општина Шамац, капацитета 738 грла по турнусу, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се „ГОЛД МГ“ д.о.о. Доњи Жабар ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за фарму за тов јунади на локацији означеној као к.ч. 2949/1 К.О. Тишина, општина Шамац, капацитета 738 грла по турнусу.
2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола:
 - два објекта фарме за тов јунади, оба хоризонталних габарита 11,00 x 65,30 m;
 - дезобаријера на уласку возила на локацију предметних фарми;
 - два танка за прикипљање стајњака, простирке и отпадне воде, као и других органски материја насталих узгојем товне јунади из којих се садржај препумпава на биогасну електрану.
3. „ГОЛД МГ“ д.о.о. Доњи Жабар дужан је да:
 - 3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.
 - 3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:
 - 3.2.1. Мјере спречавања емисија у ваздух и мјере за заштиту од буке
 - Класити манипулативни плато у сушном периоду и пажљиво руковати са храном ради смањења емисије прашине од манипулације са храном и прашине од транспортних возила.

- Вршити редовну замјену простирке-сламе и посипати зеолитски препарат по поду стаја ради елиминисања или смањења непријатних мириса (снижавање концентрације NH_3 и CO_2).
- Пратити епидемиолошку ситуацију и у случајевима угинућа животиња исте збрињавати по препорукама ветеринарске службе, а до збрињавања угинуле животиње држати у простору који има хлађење.
- У расхладним уређајима користити расхладни медиј усклађен са Уредбом о супстанцама које оштећују озонски омотач („Службени гласник Републике Српске“, број 94/05).
- Забрањује се оснивање сточног гробља у кругу фарми или изван њих, а болесне и на болест сумњиве животиње на вријеме издвојити и поступати по препорукама ветеринара.
- Спроводити стални хигијенски и здравствени ветеринарски надзор на фармама.
- Извршити дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију након сваког турнуса.
- Као дезинфекцијска средства за дезобаријере користити искључиво средства са дозвољене листе хемикалија, набављена од овлашћене институције за производњу и промет.
- На слободним површинама парцеле извршити озелењавање и засад растиња са свих страна предметних објеката, као природну баријеру против буке.
- Приликом довоза хране и животиња и одвоза утовљење јунади транспорт обављати поштујући саобраћајне знаке и ограничење брзине на прилазном путу.
- Користити технички исправну механизацију која не прекорачује дозвољене вриједности нивоа буке.
- Посебне мјере заштите од буке није потребно спроводити, с обзиром на природу технолошког процеса и предметно окружење.

3.2.2. Мјере спречавања емисија у воде и земљиште

- Придржавати се мјера прописаних у Водној дозволи.
- Вода за напајање стоке мора да испуњава услове квалитета прописане Правилником о здравственој исправности воде намијењене за људску потрошњу („Службени гласник Републике Српске“, бр. 88/17 и 97/18).
- Стајњак, простирку и отпадне воде, као и друге органске материје настале узгојем товне јунади сакупљати у танкове и користити за рад биогасне електране изграђене у производном комплексу.
- Привремена одлагалишта стајњака прије препумпавања до биогасног постројења морају бити потпуно водонепропусна, а капацитет привременог складишта мора бити одговарајући за наведени капацитет.
- Отпадне оборинске воде са платоа у и око простора за силажу прикупљати намјенском канализацијом и одводити до септика, садржај септика празнити и одвозити на биогасну електрану.
- Санитарне отпадне воде прикупљати интерном канализацијом и одводити у трокоморну септичку јаму, у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“ бр. 68/01).
- Септичку јаму редовно празнити и одржавати у функционалном стању.
- Вршити редовне физичко-хемијске, микробиолошке и бактериолошке анализе воде за напајање јунади од стране овлашћене организације, као и анализе воде за пиће у

- складу са Правилником о здравственој исправности воде намијењене за људску потрошњу („Службени гласник Републике Српске“, бр. 88/17 и 97/18).
- Одржавати у функционалном стању канал за прикупљање оборинских вода у предметном комплексу.
- Вршити редовно чишћење, дезинфекцију или евентуалну ревитализацију бунара у сарадњи са овлашћеним институцијама.
- Проводити активности и мјере у близини извора воде/бунара како би се избјегло намјерно или случајно загађење те други утицаји који могу неповољно дјеловати на здравствену исправност воде.
- Водомјер одржавати у функционалном стању.
- Чишћење објекта по завршетку циклуса това јунади извршити прво сувим поступком, без употребе воде, а затим мокрим поступком.
- Технолошке отпадне воде - воде од прања објеката чине саставни дио стајњака и исте заједно са стајњаком из објеката фарме прикупљати у јаме испод фарме и препумпавати у два бетонска водонепропусна танка, пумпним системом садржај из танкова упумпавати у биогасну електрану.
- Обезбиједити средство за суво чишћење земљишта у случају просипања моторних уља или других средстава за подмазивање, а кориштено средство збрињавати са овлашћеном институцијом као опасан отпад.
- Строго се забрањује депоновање, одлагање и складиштење било које врсте отпадних материја на локацији и око ње, у циљу спречавања загађења земљишта.
- Спречити неконтролисано расипање отпада, који је и додатни узрок нарушавања хигијенско-епидемиолошке ситуације ширих размјера.
- Манипулативни плато је потребно одржавати у што чистијем стању тј. редовно га одржавати како не би дошло до додатних загађења вода које се одводе са ових површина.
- Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“ број 44/01).

3.2.3. Мјере за управљање отпадом

- Придржавати се Плана управљања отпадом, припремљеног у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18) и водити евиденцију о врстама, количини, мјесту настанка и третману отпада.
- Употребљени апсорбент за прикупљање евентуално просутих количина хемикалија збринуту као опасни отпад.
- Настали отпад на предметном локалитету селективно одлагати у намјенске канте – контејнере, контејнери морају бити наткривени и на водонепропусној површини и прописно обиљежени врстом и опасности отпада.
- Закључити Уговор за управљање отпадом за замашћене и зауљене крпе и пуцвалу, контаминирани апсорбент, мјешовити комунални отпад.
- Спријечити неконтролисано расипање отпада.
- Одговорно лице је дужно водити дневну евиденцију о отпаду који настаје обављањем активности у предметном објекту у складу са Правилником о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији („Службени гласник Републике Српске“, број 71/15).

- Закључити уговоре са овлашћеним оператерима за збрињавање неопасног и опасног отпада класификованог по Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске”, бр. 19/15, 79/18).
- Комунални отпад збрињавати од стране надлежног предузећа.
- Лешеве угинулих животиња складиштити у простор са могућношћу хлађења до коначног збрињавања.
- Медицински отпад од лијечења животиња као и лешеве угинулих животиња збрињавати према препорукама ветеринарске службе.
- Забрањено је складиштење стајског ђубра на вањским складиштима (хрпама) на предметној локацији.
- Врсте отпада које настају радом фарме и које се морају адекватно збринуте:

Шифра	Назив
02	ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ
02 01	Отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова
02 01 01	Муљеви од прања и чишћења
02 01 02	Отпадна животињска ткива
02 01 06	Животињски фецес, урин и ђубриво, течни отпад, сакупљен одвојено и третиран даље од локације стварања
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, МАТЕРИЈАЛИ ЗА ФИЛТРИРАЊЕ И ЗАШТИТНА ОДЈЕЋА, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО
15 01	Амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)
15 01 01	Папирна и картонска амбалажа
15 01 02	Пластична амбалажа
15 01 06	Мјешана амбалажа
15 01 10*	Амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама
15 02	Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа
15 02 02*	Апсорбенти, материјали за филтере (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
18	ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИВАЊА (ИЗУЗЕВ ОТПАДА ИЗ КУХИЊЕ И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)
18 02	Отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња
18 02 02*	Отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције
18 02 08	Лијекови другачији од оних наведених у 18 02 07
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ) УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ)
20 03	Остали комунални отпад
20 03 01	Мијешани комунални отпад
20 03 04	Муљеви из септичких јама

Опасни отпад има ознаку звјездице (*)

3.2.4. Мјере за заштиту здравља становништва

- Спроводити све активности у складу са Законом о ветеринарству („Службени гласник Републике Српске“, број 75/17).
- Обезбиједити сертификат о здравственој исправности сточне хране.
- Објекат мора испуњавати услове из Правилника о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња („Службени гласник Републике Српске“, број 93/12) и у складу са технолошким пројектом.
- Регулисати кретања транспортних средстава, контролисати исправност истих и тиме спречити истицање нафте и нафтних деривата, рад мотора у мјесту и повећан ниво буке.
- Обезбиједити апсорбент (пијесак, пиљевина, пљцвали и сл) којим би се дјеловало на евентуално просуту нафту и нафтне деривате.
- Претовар производа и сировине вршити на простору гдје је могуће покупити евентуално просути материјал.
- Контролисати и одржавати постројења и онемогућити приступ и руковање нестручним лицима.
- На видним мјестима истаћи одговарајућа упутства за руковање као и потребна упозорења и забране.
- Сировине допремати и складиштити на за то предвиђена мјеста.
- Контролисати и одржавати систем хранења и појења.
- Рад фарме организовати у строго хигијенско-санитарном режиму.
- Обезбиједити хигијенско-техничке мјере заштите радника, радну одјећу и друге мјере личне и колективне заштите радника.
- Обезбиједити периодичне прегледе радника у надлежној установи.
- У оквиру заштите здравља радника и околног становништва спроводити мјере прописане Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/16 и 66/18) а који се односи на безбједност и заштиту живота и здравља на раду, здравствену заштиту, у вези са Законом о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник Републике Српске“, број 90/17).
- Обавеза одговорног лица је да изврши обавјештавање уколико се појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину у току експлоатације предметних објекта у складу са надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.

3.2.5. Мјере након затварања постројења

- Локацију постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав отпадни материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравнити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину).
- Извршити озелењавање кориштених површина на локацији.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске”, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m³	150 µg/m³	500 µg/m³
Један дан	125 µg/m³	-	125 µg/m³
Календарска година	50 µg/m³	-	50 µg/m³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m³	75 µg/m³	225 µg/m³
Један дан	85 µg/m³	40 µg/m³	125 µg/m³
Календарска година	40 µg/m³	20 µg/m³	60 µg/m³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m³	25 µg/m³	75 µg/m³
Календарска година	40 µg/m³	8 µg/m³	48 µg/m³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m³	5 µg/m³	30 µg/m³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m³	-	20 µg/m³
Олово			
Један дан	1 µg/m³	-	1 µg/m³
Календарска година	0,5 µg/m³	0,5 µg/m³	1 µg/m³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m³	3 µg/m³	8 µg/m³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m³	6 mg/m³	16 mg/m³
Један дан	5 mg/m³	5 mg/m³	10 mg/m³
Календарска година	3 mg/m³	-	3 mg/m³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Зарађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за шесту зону, с обзиром да се у овом случају ради о тој зони.

4.3. Максимално дозвољене количине (МДК) опасних и штетних материја за индустријска и пољопривредна земљишта према доступним међународним стандардима и прописима:

Редни број	Елемент	Индустријско земљиште Холандски стандарди 2009, интервентне вриједности	The European Council Regulation EEC No 2092/91	Пољопривредно земљиште (mg/kg)		
				Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање („Службени гласник Републике Српске“ број 56/16)		
				Пјесковито земљиште	Прашкасто-иловасто земљиште	Глиновито земљиште
1.	Олово (Pb)	530	100	50	100	150
2.	Никл (Ni)	210	50	30	50	75
3.	Кадмијум	12	2	0,5	1,0	2

	(Cd)					
4.	Хром (Cr)	380	150	40	80	120
5.	Цинк (Zn)	-	-	60	150	200
6.	Жива (Hg)	-	-	0,5	1	1,5

4.4. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ₃ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	-
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₂	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода у складу са Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01)::

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50

Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, μS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусл. материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из КМпО4, g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*10 ³ -5*10 ⁴	5*10 ⁴ -5*10 ⁵	>10 ⁵

5. Мониторинг

4.3. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на следећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се посматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме вршења мониторинга
КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА	Основни параметри квалитета ваздуха у складу са Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12)	На предметној локацији.	Једанпут годишње и по налогу надлежног инспекцијског органа.

НИВО БУКЕ	Интензитет нивоа буке Дневни ниво буке	На границама локације према стамбеним објектима.	По налогу надлежног инспекцијског органа.
КВАЛИТЕТ ВОДЕ	Основни параметри квалитета воде	Из оборинског канала.	Једанпут годишње и по налогу надлежног инспекцијског органа.
КВАЛИТЕТ ЗЕМЉИШТА	Параметри квалитета земљишта	На мјесту инцидента.	У случају инцидента и по налогу надлежног инспекцијског органа.
МОНИТОРИНГ СТАЊА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА	Количина продукованог отпада	На локацији постројења.	Према Плану управљања Отпадом.

5.1. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлашћеног правног лица.

5.2. Уколико измјерене вриједности једног или више контролисних параметара из табеле мониторинга буду изнад дозвољених граничних вриједности, одговорно лице је дужно одмах предузети мјере којима ће се прекорачене вриједности довести у дозвољене и извршити ванредно мјерење за наведени параметар, те о предузетим активностима и извршеном мониторингу обавјестити надлежни инспекцијски орган.

5.3. Одговорно лице дужно је без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе“ израђени од овлашћеног правног лица „В&З - ЗАШТИТА“ д.о.о. Бања Лука.

7. Административна такса за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са Правилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17).

9. Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом, који мора садржавати Извјештаје о реализацији збрињавања свих врста отпада из постројења у периоду важења Плана управљања отпадом.

10. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

11. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Образложење

Дана 23.12.2019. године, одговорно лице „ГОЛД МГ“ д.о.о. Доњи Жабар, предало је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске захтјев за издавање еколошке дозволе за фарму за за тов јунади, на локацији означеној као к.ч. 2949/1 К.О. Тишина, општина Шамац, капацитета 738 грла по турнусу.

Предметна фарма је посједовала Еколошку дозволу која је истекла 10.09.2014. године, те је одговорно лице било дужно покренути поступак прибављања нове еколошке дозволе. С обзиром на капацитет предметна два објекта то је подразумјевало поступак процјене утицаја на животну средину. Сходно члану 98 став 7. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15) поступак издавање нове може се извршити без спровођења поступка процјене утицаја на животну средину, само уколико није дошло до значајне промјене услова према којима је издата ранија еколошка дозвола, што се увидом у стање на терену, увидом у пројектно-техничку документацију и Изјаву одговорног лица није десило.

Фарма је лоцирана у Новом Селу, општина Шамац, недалеко од регионалног пута Шамац-Брчко. Прилаз предметним објектима фарме је омогућен путем интерних саобраћајница. Поред претходно споменуте фарме, на истој локацији се налази и биогасно постројење „Buffalo energy-Gold MG“, као и пет фарми различитих капацитета јунади по турнусу, све у власништву истог одговорног лица, које нису обухваћене овом еколошком дозволом. Кумулативни утицај са другим објектима је ријешен правилним управљањем стајњаком и отпадним материјама из узгоја јунади и кориштењем истих у биогасној електрани. На локацији се налазе и други објекти намијењени складиштењу и производњи сточне хране. Парцела је окружена обрадивим земљиштем у власништву одговорног лица.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, који су према истој одредби израђени од „В&З - ЗАШТИТА“ д.о.о. Бања Лука, овлашћеног правног лица од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднесени уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине. Саставни дио доказа је Рјешење о употреби објеката 1 и 2, број 06-360-7/14 од 24.12.2014. године, издато од надлежног одјељења општине Шамац. Изјава одговорног лица о непромјењености услова из еколошке дозволе која је престала да важи због истека рока на који је издата и Рјешење о издавању водне дозволе за све објекте фарме на локацији Ново Село, К.О. Тишина.

Као што је наведено, захтјев је поднесен за два изграђена објекта двије фарме јунади. Оба објекта фарме за тов јунади на предметној локацији су изграђени као

слободностојећи објекти, са армиранобетонским стопама и подном плочом у нагибу и конструкцијом објекта. Унутрашњост оба објекта је ријешена по принципу челичних боксова за телад са дрвеним преградама између боксова. Фундирање објекта је извршено по систему плитког фундирања на темељима самцима, кровни покривач је профилисани лим, док је под изведен као решеткасти под. Испусти су изграђени на пјешчаном насипу са дренажом са дрвеном оградом око испуста и преградама у правцу боксова из унутрашњости објекта. На предметној локацији поред два објекта фарме изграђен је и пратећи садржај, као што су платои за манипулацију и интерне саобраћајнице. Чување јунади се врши у дрвено-челичним боксовима површине 3,04 x 3,0 m, по систему слободног чувања стоке у групама, са могућношћу слободног изласка у испусте. У једном боксу се чува 10 комада јунади. На свакој линији између два бокса су постављене појилице са подземним доводом воде потребног квалитета.

Оба објекта фарме посједују систем решеткастих подова, помоћу којих се отпадне воде заједно са стајњаком, прикупљају у јаме испод фарми и препумпавају у два бетонска водонепропусна танка. Пумпним системом се садржај из танкова упумпава у биогасну електрану. Овај процес искориштавања отпадног материјала (у овом случају стајњака) је изразито повољан са еко-енергетског аспекта јер подразумева смањење отпадних токова, на начин да се отпад из радног процеса користи као енергент за енергетско постројење (биогасна електрана), што доводи до смањења негативног утицаја предметних објеката на животну средину и побољшања саме енергетске ефикасности у ближем окружењу. Кориштењем оваквог решеткастог система, слама која остаје након сепарације се може још једном искористити у објектима фарме што смањује количину потребне простирке, а истовремено побољшава квалитет стајњака који се транспортује у биогасну електрану.

Предметни објекат се снабдијева водом из властитог бунара, при чему је уграђен мјерни уређај за мјерење утрошених количина воде, у складу са чланом 54. Закона о водама. Тачније, уграђеним водомјером се мјере све количине искориштене воде. Објекти се не загријавају, а снабдијевање електричном енергијом је ријешено из биогасне електране.

Ради обезбјеђења минималних техничких услова производње и спречавања емисије отпадних вода у подземне и површинске воде, из објекта фарме, врши се правилно депоновање стајског ђубрива-скупљање истог у јаме испод фарми, који се системом пумпи транспортују у два водонепропусна танка. Пумпним системом се садржај из танкова упумпава у биогасну електрану. Кориштењем препумпавања стајњака из бетонског танка у биогасну електрану, смањен је негативан утицај на квалитет воде у току рада фарме, јер се овим начином може избјећи акумулација и испирање нитрата у подземне воде из јаме за стајњак.

У Доказима се наводи да се у току рада објекта могу јавити одређени утицаји на животну средину (емисије у ваздух, воду, земљиште, емисија буке и продукција отпада), али се исти могу довести у дозвољене границе примјеном одговарајућих мјера које су и наложене овим рјешењем.

Облици загађења	Поријекло	Могуће интервенције
-----------------	-----------	---------------------

Загађења вода	– Неправилно одлагање отпадних материјала; – Неправилна диспозиција стајњака; – Неконтролисано расипање отпада; – Неправилна диспозиција животињског отпада; – Нафта и нафтни деривати.	Системом упумпавања стајњака у биогазну електрану избјегнута је неправилна диспозиција стајњака. Функционисање одводног систем, сарадња са ветеринарском и комуналном службом, апсорбент (пијесак, пиљевина, пуцвали и сл).
Чврсти отпад и загађење земљишта	– Непрописно одбацивање произведеног органског и неорганског отпадног материјала; – Неправилна диспозиција стајњака; – Неконтролисано расипање отпада; – Неодговарајући третман угинулих животиња; – Нафта и нафтни деривати.	Прописно складиштење отпада, одлагање у контејнере, склапање Уговора са овлашћеним службама, сарадња са ветеринарском службом, редовно упумпавање стајњака у биогазну електрану, редовна хигијена погона, употреба одговарајућих апсорбената.
Загађења ваздуха (прашина, бука и непријатни мириси)	– Довоз грла; – Допрема и распоређивање хране, унос простирке; – Испорука грла; – Неправилна диспозиција стајњака; – Непријатни мириси из објекта и током транспорта садржаја септика до биогазне електране – Саобраћај, издувни гасови из мотора; – Рад агрегата.	Регулација саобраћаја, редовно упумпавање стајњака у биогазну електрану, редовна замена простирке, одржавање манипулативних површина, транспорт садржаја из септика вршити трактором са цистерном до биогазне електране, употреба зеолита, озелењавање слободних површина.
Визуелни недостаци	– Изглед комплекса (фасаде, кров, уредност манипулативног простора, прашина на зеленилу...).	Уређење објекта, асфалтирање и редовно одржавање манипулативног простора, озелењавање.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „Глас Српске“, дана 18.01.2020. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Шамац, дана 03.01.2020. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби, прилога и сугестија заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију, нити је Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове општине Шамац имало примједбе према мишљењу, број 06-370-3/20 од 18.02.2020. године.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине као и чињеницу да у законском року није било примједби јавности, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 KM наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 KM судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

Достављено:

1. „ГОЛД МГ“ до.о. Доњи Жабар, ул. Светог Саве 6, 76273 Д. Жабар
2. Одјељењу за просторно уређење ... општина Шамац
3. Републичка управа за инспекцијске послове, Бања Лука
4. Евиденцији
5. а/а

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ШАМАЦ
НАЧЕЛНИК
АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
И СТАМБЕНО - КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ

Број: 06-360-7/2014
Датум, 24.12.2014. године

Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општинске управе Шамац, рјешавајући по захтјеву „GOLD – MG“ д.о.о. Доњи Жабар, у предмету издавања употребне дозволе, а на основу члана 145. став 5. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 13/02, 87/07 и 50/10), доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

„GOLD – MG“ д.о.о. Доњи Жабар, издаје се употребна дозвола за објекат 1 и 2 фарме за тов јунади, појединачних димензија 11,00 x 65,30m, изграђени на земљишту означеном као к.ч. број 2949/1 уписани у п.л. број 1679, што се по старом катастарском оперативном односи на земљиште означено као к.ч. број 899/2, из з.к. улошка број 1180. к.о. СП Тишина.

Извјештај о резултатима техничког прегледа и записник, сачињен од стране Комисије за технички преглед дана 20.12.2014. године, саставни су дио овог рјешења.

Образложење

„GOLD – MG“ д.о.о. Доњи Жабар поднио је овом Одјељењу захтјев за издавање употребне дозволе за објекте из диспозитива овог рјешења дана 16.09.2014. године. Уз захтјев је приложена и следећа документација:

- Локацијски услови број 06-364-2/2013 од 12.04.2013. године издати од стране Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац;
- Грађевинска дозвола број 06-361-20/2013 од 04.09.2013. године издата од стране Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац;
- Рјешење о издавању водне дозволе број 01/3-БА.4-3851-2/14 од 12.08.2014. године издато од стране Јавне установе „Воде Српске“ Бијељина;
- Рјешење Министарства унутрашњих послова, Инспекторат за експлозивне материје и послове заштите од пожара, на спроведене мјере и нормативе заштите од пожара број 09-Д/П-4-215.1-183/14 од 04.09.2014. године;
- Рјешење о издавању еколошке дозволе број 15.04-96-112/14 од 10.09.2014. године издата од стране Министарства за просторно уређење грађевинарство и екологију Републике Српске;

- Потврда о извршеном геодетском снимању објекта издата од стране Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука, Подручна јединица Шамац под бројем 21.52/952.1-720/2014 од 09.12.2014. године;
- Изјава извођача радова „Енергосистем“ д.о.о. Брчко, о изведеним радовима на изради електричне инсталације на објектима 1 и 2 фарме за тов јунади од 18.08.2014. године;
- Изјава извођача радова Зец Тихомира на изради електричне и громобранске инсталације од 18.08.2014. године;
- Изјава извођача радова „РЕ-COMERC“ д.о.о. Горња Слатина о изведеним радовима и условима за одржавање грађевине од 11.12.2013. године;
- Изјава надзорног органа о завршеним радовима, Горан Пејић, дипл. инж. грађ. од 12.12.2013. године;
- Записник и Извјештај о резултатима техничког прегледа израђен од стране Комисије за технички преглед изведених радова од дана 20.12.2014. године;

Поступајући по наведеном захтјеву, а у складу са чланом 142. Закона о уређењу простора и грађењу, Рјешењем овог Одјељења број 06-360-7/2014 од 15.12.2014. године, формирана је стручна Комисија која је дана 20.12.2014. године обавила технички преглед објекта, о чему је сачињен записник и дато стручно мишљење са приједлогом да се изда употребна дозвола за изграђени објекат из диспозитива овог рјешења. Записник о извршеном техничком прегледу објекта достављен је овом Одјељењу дана 22.12.2014. године.

На основу мишљења Стручне комисије и доказа о извршеној уплати на износ од 5.171,76 КМ, утврђен рјешењем број 06-360-7/2014 од 15.12.2014. године и наведених прописа, а у вези са одредбама члана 140. – 146. Закона о уређењу простора и грађењу, ријешено је као у диспозитиву овог рјешења.

Административна такса у износу од 52,00 КМ наплаћена је на основу тарифног броја 1. и 9. тачке б) Таксене тарифе Одлуке о општинским административним таксама („Службени гласник Општине Шамац“, број 1/12, 11/13 и 3/14).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ

Против овог рјешења може се изјавити жалба Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Бања Лука у року од 15 дана од дана пријема овог рјешења. Жалба се предаје путем овог Одјељења писмено или усменом изјавом на записник, таксирана са 10,00 КМ административне таксе.

ДОСТАВЉЕНО

1. Подносиоцу захтјева х3;
2. Урбанистичко-грађевинској инспекцији;
3. Евиденцији;
4. Архиви.

НАЧЕЛНИК ОДЈЕЉЕЊА

Buro Bosić
Буро Босић, дипл. инж. маш.

Prilog broj 4. Rješenje o izdavanju vodne dozvole 01/4-6-8762-2/22

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ЈАВНА УСТАНОВА „ВОДЕ СРПСКЕ“ БИЈЕЉИНА

Милоша Обилића 51, 76300 Бијељина | Централна: 055/201-784 | Факс: 055/211-517
Е-пошта: bijeljina@voders.org | www.voders.org

Број: 01/4-6-8762-2/22

Датум: 29.12.2022. године

Јавна установа „Воде Српске“ Бијељина, рјешавајући по захтјеву „ГОЛД МГ“ д.о.о. из Доњег Жабара, за издавање водне дозволе за фарму за тов јунади на основу чланова 125., 127. и 142. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17), члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број: 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) и чланова 17. и 19. Статута, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е
О ВОДНОЈ ДОЗВОЛИ

1. Издаје се водна дозвола кориснику „ГОЛД МГ“ д.о.о. из Доњег Жабара, Ул. Светог Саве 6 ЈИБ: 4400474840002 за фарму за тов јунади у Новом Селу, општина Шамац у оквиру пољопривредно-производно-пословног комплекса ПЈ „ЗАСЈЕКА“ Ново Село бб, порески подброј: 4400474840096 на земљишту означеном као парцела к.ч. број: 2949/4 у к.о. Тишина, што се по старом катастарском операту односи на земљиште означено као к.ч. број: 897/4 у к.о. Тишина, к.ч. број: 2949/1 у к.о. Тишина, што се по старом катастарском операту односи на земљиште означено као к.ч. број: 899/2 у к.о. Тишина и к.ч. број: 2949/10 у к.о. Тишина, што се по старом катастарском операту односи на земљиште означено као к.ч. број: 897/131, 899/13 и 899/14 у к.о. Тишина, општина Шамац.
2. Водна дозвола се издаје на одређено вријеме са **роком важења до 30.03.2026. године.**
3. Водна дозвола се даје уз следеће услове:
 - 3.1. Да се сви објекти фарме за узгој товне јунади изграђени у пољопривредно-производно-пословном комплексу водом снабдијевају прикључењем на изграђени интерни водовод. За потребе водоснабдијевања комплекса ископан је бунар,
 - 3.2. Да се уграђени мјерни уређај одржава у функционалном стању,
 - 3.3. Уколико се вода из бунара користи за пиће потребно је редовно вршити анализу њене здравствене исправности у фреквенцији и на начин прописан Правилником о здравственој исправности воде намијењене за људску потрошњу („Службени гласник Републике Српске“, број: 88/17), уз ангажовање овлашћене лабораторије за територију Републике Српске. Уколико се вода из бунара не користи за пиће, исто јасним натписом назначити и поставити код сваке славине у комплексу,
 - 3.4. Да се платои за привремено одлагање стајњака и другог отпада, са објеката за тов јунади у комплексу, до транспорта у биогазну енергету, одржавају и функционишу у складу са чланом 13. Правилника о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња („Службени гласник Републике Српске“ број: 136/10), одн. да се обезбиједи њихова потпуна водонепропусност, као и у складу са Правилником о начелима добре пољопривредне праксе, интегралне заштите биља и

- дужностима корисника средстава за заштиту биља („Службени гласник Републике Српске“ број: 26/14), одн. да се обезбиједи одговарајући капацитет складиштења стајњака,
- 3.5. Да се сав отпад (стајњак, простирка, осока,...) настао радом и функционисањем свих објеката фарме за тов јунади изграђених у пољопривредно-производно-административном комплексу прикупља и промтно одвози у биогасну енергану „BUFFALO ENERGY GOLD MG“ која је изграђена у склопу пољопривредно-производног комплекса у Новом Селу, општина Шамац, ПЈ „ЗАСЈЕКА“ и у власништву је корисника ове водне дозволе. За наведени објекат биогасне енергане је издато Рјешење-водна дозвола од старне овог органа под бројем: 01/4-6-2682-2/22 од 20.06.2022. године са роком важења до 20.06.2025. године, и то: да се сав отпад настао радом три објекта за тов јунади у комплексу прикупља кроз решеткасти под у подземни танк и да се препумпава у два бетонска водонепропусна танка, те да се пумпним системом препумпава у биогасну енергану, да се отпад настао радом и функционисањем четири објекта за тов јунади прикупља и одлаже на платое за привремено одлагање стајњака и другог отпада, прикупља намјенским возилом и редовно (свака два до три дана) одвози у предметну биоенергану,
- 3.6. Да се отпадне оборинске воде са платоа у и око простора за силажу прикупљају намјенском канализацијом и одводе до септика. Да се садржај септика редовно празни ангажовањем властите цистерне и одвози у биогасну енергану у пољопривредно-производном кругу;
- 3.7. 3.9. Да се санитарне отпадне воде прикупљају интерном канализацијом и упуштају у трокоморну септичку јаму како је прописано Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације (Службени гласник Републике Српске, број 68/01). Да се септичка јама редовно празни и одржава у функционалном стању ангажовањем властите цистерне и одвози у биогасну енергану у пољопривредно-производном кругу;
- 3.8. 3.10. Оборинске отпадне воде са кровова се одводе у оборински канал у комплексу;
- 3.9. 3.11. Да се у функционалном стању одржава канал за прикупљање оборинских вода у комплексу;
- 3.10. 3.12. Да се редовно доставља Анкетни лист загађивача: у року од десет дана након завршетка календарске године за коју се доставља, како је прописано чланом 20. Правилника о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода као основице за утврђивање водопривредне накнаде („Службени гласник Републике Српске“, број: 79/11, 25/12 и 36/12). Анкетни лист загађивача се може преузети са www.voders.org/obrasci. Попуњен Анкетни лист достављати на адресу: Подручна канцеларија за подслив ријеке Босне, Ул. Војводе Мишића 22, 74000 Добој;
- 3.11. 3.13. Да се, у случају инцидента, поступи на начин прописан чланом 64. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17);
- 3.12. 3.14. Да се уколико дође до промјена услова експлоатације и функционисања објекта, правовремено за вријеме важења водне дозволе, о томе обавјестити надлежни републички и градски контролни орган и затражи водна дозвола према постојећим условима, одн. да се поступи на начин прописан чланом 143. став 3) Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).
- 3.13.
- 3.14. Да се отпадне оборинске воде са платоа у и око простора за силажу прикупљају намјенском канализацијом и одводе до септика. Да се садржај септика редовно празни ангажовањем властите цистерне и одвози у изграђену биогасну енергану у Новом Селу, општина Шамац пољопривредно-производном кругу,
- 3.15. Да се санитарне отпадне воде прикупљају интерном канализацијом и упуштају у трокоморну септичку јаму како је прописано Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/01). Да се септичка јама редовно празни и одржава у функционалном стању ангажовањем властите цистерне и одвози у изграђену биогасну енергану,
- 3.16. Оборинске отпадне воде са кровова се одводе на зелене површине у комплексу,
- 3.17. Да се редовно доставља Анкетни лист загађивача: у року од десет дана након завршетка календарске године за коју се доставља, како је прописано чланом 20. Правилника о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода као основице за утврђивање водопривредне накнаде („Службени гласник Републике Српске“,

- број: 79/11, 25/12 и 36/12). Анкетни лист загађивача се може преузети са www.vodars.org/obrasci. Попуњен Анкетни лист достављати на адресу: Подручна канцеларија за подслив ријеке Босне, Ул. Војводе Мишића 22, 74000 Добој,
- 3.18. Да се, у случају инцидента, поступи на начин прописан чланом 64. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске”, број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17),
- 3.19. Да се уколико дође до промјена услова експлоатације и функционисања објекта, правовремено за вријеме важења водне дозволе, о томе обавјестити надлежни републички и градски контролни орган и затражи водна дозвола према постојећим условима, одн. да се поступи на начин прописан чланом 143. став 3) Закона о водама („Службени гласник Републике Српске”, број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).
4. Корисник водне дозволе, обавезан је да доставља извјештаје о заштити вода од загађења (“ПВН-2” и “ПВН-3” образац) и изврши финансијске обавезе – уплати водну накнаду, како је то прописано Уредбом о начину, поступку, роковима обрачунавања, плаћању и одгађању плаћања посебних водних накнада („Службени гласник Републике Српске” број: 7/14), Одлуком о стопам посебних водних накнада („Службени гласник Републике Српске” број: 53/11, 119/11 и 116/20) и Правилником о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода као основице за утврђивање водне накнаде („Службени гласник Републике Српске” број: 79/11, 25/12 и 36/12). Извјештаји се достављају Јавној установи „Воде Српске” у Бијељини, на адресу улица Милоша Обилића број 51.
5. Уколико експлоатацијом и функционисањем предметног објекта, дође до промјене природног режима вода, а то проузрокује штете било каквог карактера корисник је обавезан да узроке штете отклони, а штету надокнади.
6. Прије истека важења ове водне дозволе корисник је дужан поднијети захтјев за продужење исте или за издавање нове водне дозволе.

Образложење

Корисник водне дозволе „ГОЛД МГ” д.о.о. из Доњег Жабара, Ул. Светог Саве 6 ЛИБ: 4400474840002 поднио је захтјев број: 01/4-6-8762/22 од 02.11.2022. године, за издавање водне дозволе за фарму за тов јунади у Новом Селу, општина Шамац у оквиру пољопривредно-производно-пословног комплекса ПЈ „ЗАСЈЕКА” Ново Село бб, порески подброј: 4400474840096 на земљишту означеном као парцела к.ч. број: 2949/4 у к.о. Тишина, што се по старом катастарском оператру односи на земљиште означено као к.ч. број: 897/4 у к.о. Тишина, к.ч. број: 2949/1 у к.о. Тишина, што се по старом катастарском оператру односи на земљиште означено као к.ч. број: 899/2 у к.о. Тишина и к.ч. број: 2949/10 у к.о. Тишина, што се по старом катастарском оператру односи на земљиште означено као к.ч. број: 897/131, 899/13 и 899/14 у к.о. Тишина, општина Шамац.

Уз захтјев је достављена следећа документација:

- Рјешење о регистрацији издато од Окружног привредног суда у Добоју број: 60-0-Per-22-000298 од 07.07.2022. године;
- Рјешење о одобрењу за употребу четири објекта фарме за тов јунади издато од Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац, број: 06-360-46/2010 од 16.11.2010. године;
- Рјешења о одобрењу за употребу објекта 1 и 2 фарме за узгој товне јунади издато од Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац, број: 06-360-7/2014 од 24.12.2014. године;
- Рјешење о одобрењу за употребу фарме за тов јунади издато од Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове општине Шамац, број: 06-360-24/2016 од 14.10.2016. године;
- Рјешење о водној дозволи издато од Јавне установе „Воде Српске” број: 01/4-6-7120-2/20 од 28.12.2020. године са роком важења до 28.12.2022. године;

- Рјешење-еколошка дозвола издато од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију број: 15.04-96-161/19 од 19.02.2020. године (на локацији означеној као к.ч. број: 2949/1 у к.о. Тишина);
- Рјешење-еколошка дозвола издато од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију број: 15.04-96-170/15 од 27.01.2021. године (на локацији означеној као к.ч. број: 2949/10 у к.о. Тишина);
- Рјешење-еколошка дозвола издато од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију број: 15.04-96-15/16 од 24.03.2021. године (на локацији означеној као к.ч. број: 2949/4 у к.о. Тишина);
- Доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 250,00 КМ.

Након увида у достављену документацију и извршеног прегледа предметног објекта од стране представника Јавне установе „Воде Српске“ дана 09.11.2022. године, констатовано је следеће:

- Предметна локација се налази у мјесту Ново Село у општини Шамац;
- У пољопривредно-производном комплексу се налазе објекти: управна зграда са канцеларијама и санитарним чвором спратности П+0, надстрешница за пољопривредне машине и репроматеријал, ливени силос за сточну храну капацитета 2 x 10 t, три отворене силос јаме за силажу, једно отворено привремено одлагалиште стајњака, четири полуотворене штале за узгој товне јунади укупног инсталисаног капацитета од 1.000 грла, двије димензија: 18,00 x 72,00 m и двије димензија: 18,00 x 54,00 m), двије полуотворене штале за узгој товне јунади укупног инсталисаног капацитета свака по 400 грла, димензија: 11,00 x 65,30 m и једна дрвена полуотворена штала за узгој товне јунади капацитета око 400 грла у турнусу, димензија: 100,30 x 15,60 m;
- Отпадне воде из четири фарме се заједно са стајњаком и простирком прикупљају се и одвозе у биогасну електрану;
- Отпадне воде заједно са стајњаком из три фарме са решеткастим подом, се прикупљају у јаме испод фарми и препумпавају у два бетонска водонепропусна танка. Пумпним системом се садржај из танкова упумпава у биогасну енергану;
- Отпадне оборинске воде са платоа у и око простора за силажу прикупљају намјенском канализацијом и одводе до септика. Садржај септика редовно се празни ангажовањем властите цистерне и одвози у биогасну енергану у пољопривредно-производном кругу;
- Санитарне отпадне воде се увode у трокоморну септичку јаму, редовно се чисте и одржавају у функционалном стању, а садржај се одвози цистерном у биогасну енергану у комплексу;
- Водоснабдијевање се врши из властитог водозахвата-бунара који је већ изграђен и користи се за потребе свих изграђених објеката у комплексу, бунар је дубине 17,50 m, профила цијеви ф 800 mm са пумпним постројењем-хидрофором;
- Уграђен је мјерни уређај-водомјер;
- Потребе за водом се односе на напајање стоке у шталама путем појилица до којих је спроведена водоводна мрежа профила цијеви ф 25 mm, за унутрашњи развод до појилица су предвиђене ПЕНД цијеви профила ф 20 mm;
- Оборинске отпадне воде са кровова се сакупљају системом вертикалних и хоризонталних олука и одводе до реципијента-оборинског канала;
- Анкетни лист загађивача се редовно доставља;
- Сходно приложеној документацији, ситуацији на терену и члану 5. Правилника о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода као основице за утврђивање водопривредне накнаде („Службени гласник Републике Српске“, број: 79/11, 25/12 и 36/12) – утврђено је да је „ГОЛД-МГ“ д.о.о. из Доњег Жабара, по питању седам фарми за тов јунади у Новом Селу, општина Шамац, обвезник плаћања посебне водне накнаде категорије 2.

Водна дозвола се издаје на одређено вријеме, сходно члану 146. став 1. Закона о водама водама („Службени гласник Републике Српске“ број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).

На основу достављене документације и утврђеног чињеничног стања одлучено је као у диспозитиву Рјешења.

Административна такса за издавање водне дозволе, одређена је у износу од 250,00 KM према Закону о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“ број: 100/11, 103/11 и 67/13), тарифни број 31, Тарифа републичких административних такса.

Упутство о правном средству:

Против овог Рјешења може се изјавити жалба Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема Рјешења.

Жалба се предаје непосредно или препоручено путем поште Јавној установи „Воде Српске“ Бијељина и таксира са 10,00 KM Републичке административне таксе по тарифном броју 2. Тарифе републичких административних такса.

Поступак водили:

Руководилац Подручне јединице Добој
мр Виолета Јанковић, дипл. инж. пољ.

Начелник Одјељења за водоправне акте
Драган Миђић, дипл. правник

По овлашћењу
ДИРЕКТОРА
Будимир Игњатов, дипл. правник

ДОСТАВЉЕНО:

1. Кориснику
2. Републичка водна инспекција
3. Општинска водна инспекција
4. Водна књига
5. Архива

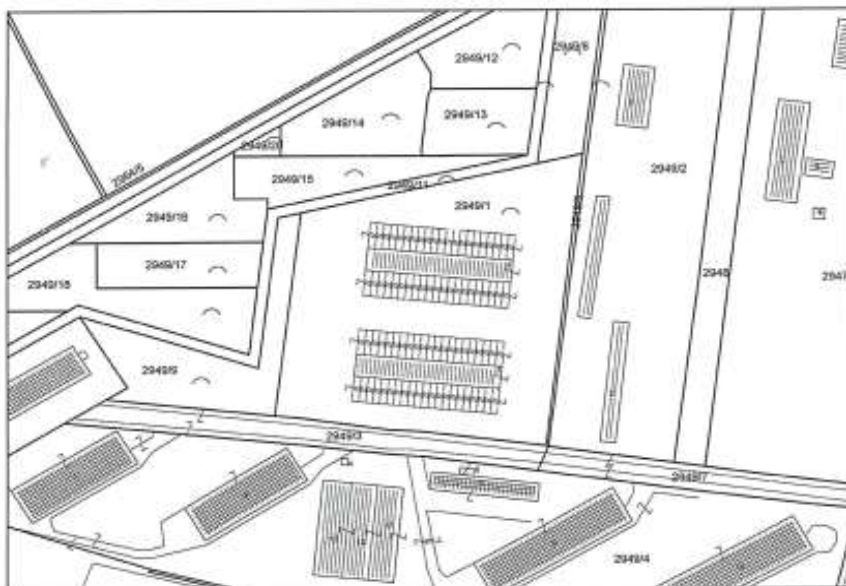
Prilog broj 5. Kopija katastarskog plana

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА ШАМАЦ

Катастарска општина: Тишина
Број плана: 021
Номенклатура листа: -
Размјера плана 1:2500

УР БРОЈ: 21.02/952-1-2-308/2025-1
ДАТУМ: 04.07.2025

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА
Размјера 1:2500

ПОДАЦИ О НОСИОЦИМА ПРАВА

П/Л/П/Н	Назив	Адреса	Право	Удио
1744	"ГОЛД-МГ" Д.О.О.	Доњи Жабар, Доњи Жабар, Светог Саве 6	Посједник	1/1

ПОДАЦИ О ПАРЦЕЛАМА

П/Л/П/Н	Парцела	Назив	Површина (m ²)
1744	2945/1	Природна зграда	875
1744	2945/1	Природна зграда	875
1744	2945/1	Њива 5. класе	12752

Изградњом
Илић (Александар) Душанка

Оцјерена:

[Handwritten signature]

"EURO-INSPEKT"
Ispitna laboratorija
74 225 Osječani, doboj
Tel/fax : 053 284 444; 284 023
euroinspektosjecani@gmail.com

OB 7.8/02-03
Izdavanje II
02.03.2020.

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 361/20

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o.
Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 37-2/20 Datum uzorkovanja: 05.10.2020.
Broj zapisnika o uzorkovanju: 185/20 Ulazna oznaka uzorka: 185-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 05.10.2020. Laboratorijska oznaka uzorka: 362 OV
Napomena:

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	*Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	16,0
2.	*pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 8,5 do 9,0	7,17
3.	*Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	18
4.	*Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	512
5.	*Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	362
6.	*Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	150
7.	*Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	341,0
8.	*Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	µS/cm	-	788
9.	*Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	*Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	4,52
11.	Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,7
12.	Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	33,6
13.	*Sadržaj amonijskog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	< 0,5
14.	Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,105
15.	Sadržaj nitrnog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,530
16.	Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	1,38
17.	*Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,564
18.	*Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 2,7

* Metode ispitivanja u akreditovanom skupu

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani Sl. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 12.10.2020.

Tehnički rukovodilac:

B. Todorčić
Brankica Todorčić, dipl. biolog

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izvještaj se ne smije umnožavati bez odobrenja Ispitne laboratorije
"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani

Stranica 1 / 1

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 238/21

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o.
Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 52/21 Datum uzorkovanja: 09.08.2021.
Broj zapisnika o uzorkovanju: 134/21 Ulazna oznaka uzorka: 134-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 09.08.2021. Laboratorijska oznaka uzorka: 238 OV
Napomena:

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	*Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	26,8
2.	*pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,02
3.	*Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	20
4.	*Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	500
5.	*Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	352
6.	*Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	148
7.	*Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	292,00
8.	*Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	764
9.	*Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	*Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	4,26
11.	Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,5
12.	*Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	32,4
13.	*Sadržaj amonijačnog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	< 0,5
14.	Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,147
15.	Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,566
16.	Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	1,47
17.	*Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,419
18.	*Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 2,7

* Metode ispitivanja u označenom skupu su označene sa zvjezdicom (*), a metode koje nisu akreditovane nemaju nikakvu oznaku.

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani SI. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 16.08.2021.

Tehnički rukovodilac:
B. Todorčić
Brankica Todorčić, dipl. biolog

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 329/22

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
Svetog Save 6 Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: "GOLD MG" d.o.o. Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 54/22
Broj zapisnika o uzorkovanju: 163/22

Datum uzorkovanja: 11.07.2022.
Ulazna oznaka uzorka: 163-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 11.07.2022.
Napomena:

Laboratorijska oznaka uzorka: 329 OV

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	24,0
2.	pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,65
3.	Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	22
4.	Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	508
5.	Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	344
6.	Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	164
7.	Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	348,00
8.	Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	µS/cm	-	706
9.	Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	4,18
11.	Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-2:2004	gO ₂ /m ³	25	5,7
12.	Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	28,7
13.	Sadržaj amonijskog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	< 0,5
14.	(*)Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,124
15.	(*)Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,293
16.	(*)Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	< 1,0
17.	Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,406
18.	Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 2,7

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani Sl. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 18.07.2022.

Tehnički rukovodilac:
B. Todorović
Brankica Todorović, dipl. biolog

BAS EN ISO/IEC 17025

LI-06-01

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izvještaj se ne smije umnožavati bez odobrenja Ispitne laboratorije

"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani

(*)Metode ispitivanje koje nisu u akreditiranom skupu

Stranica 1 / 1

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 265/23

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
Mjesto uzorkovanja: Svetog Save 6 Donji Žabar
"GOLD MG" d.o.o. Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 42/23 Datum uzorkovanja: 12.06.2023.
Broj zapisnika o uzorkovanju: 125/23 Ulazna oznaka uzorka: 125-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 12.06.2023. Laboratorijska oznaka uzorka: 265 OV
Napomena:

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	18,2
2.	pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,21
3.	Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	24
4.	Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	522
5.	Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	330
6.	Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	192
7.	Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	308,50
8.	Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	594
9.	Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	380,0
11.	(*)Biološka potrošnja kiselonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,3
12.	Hemijska potrošnja kiselonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	31,5
13.	Sadržaj amonijačnog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	1,274
14.	(*)Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,159
15.	(*)Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,220
16.	(*)Azot po Kjeldalu	BAS EN 25663:2000	g/m ³	15	1,303
17.	Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,256
18.	Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:1999	mg/m ³	500	< 5,0

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani Sl. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 19.06.2023.

Tehnički rukovodilac:
B. Todorčić
Brankica Todorčić, dipl. biolog

BAS EN ISO/IEC 17025

LI-06-01

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izvještaj se ne smije umnožavati bez odobrenja Ispitne laboratorije
"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani
(*)Metode ispitivanje koje nisu u akreditiranom skupu

Stranica 1 / 1

"EURO-INSPEKT"
Ispitna laboratorija
74 225 Osječani, doboj
Tel/fax : 053 284 444; 284 023
euroinspektosjecani@gmail.com

OB 7.8/02-03
Izdanje IV
15.09.2021.

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU br. 301/24

VRSTA UZORKA: OTPADNA VODA KOJA SE ISPUŠTA U POVRŠINSKU VODU
NAZIV NARUČIOCA: "GOLD MG" d.o.o. Donji Žabar
Svetog Save 6 Donji Žabar
MJESTO UZORKOVANJA: "GOLD MG" d.o.o. Novo Selo, Šamac
Farma za tov junadi, otpadna voda iz oborinskog kanala

ULAZNI PODACI O UZORKU:
Broj zahtjeva za ispitivanje: Ponuda 30/24
Datum uzorkovanja: 11.06.2024.
Broj zapisnika o uzorkovanju: 126/24
Ulazna oznaka uzorka: 126-1

LABORATORIJSKI PODACI O UZORKU:
Datum prijema uzorka: 11.06.2024.
Laboratorijska oznaka uzorka: 301 OV
Napomena:

REZULTATI ISPITIVANJA (odnose se samo na ispitivani uzorak)

Rb.	**Parametar:	Ispitna metoda	**Mjerna jedinica	**Granična vrijednost	Rezultat
1.	Temperatura	BAS DIN 38404-4:2010	°C	do 30	21,3
2	pH	BAS EN ISO 10523:2013	-	od 6,5 do 9,0	7,11
3.	Suspendovane čvrste materije	BAS EN 872:2006	g/m ³	35	28
4.	Ukupni suvi ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	572
5.	Žareni ostatak	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	318
6.	Gubitak žarenjem	BAS DIN 38409-1:2010	g/m ³	-	254
7.	Alkalitet	BAS EN ISO 9963-1:2000	gCaCO ₃ /m ³	-	411,0
8.	Elektrolitička provodljivost	BAS EN 27888:2002	μS/cm	-	861
9.	Taložive materije po Imhoff-u	EPA 160.5:1974	ml/l	0,5	< 0,2
10.	Tvrdoća vode	BAS ISO 6059:2000	mgCaCO ₃ /l	-	462,0
11.	(*)Biološka potrošnja kiseonika BPK ₅	BAS ISO 5815-1:2004	gO ₂ /m ³	25	6,0
12.	Hemijska potrošnja kiseonika	BAS ISO 15705:2005	gO ₂ /m ³	125	29,9
13.	Sadržaj amonijačnog azota	BAS ISO 6778:2002	g /m ³	10	1,999
14.	(*)Sadržaj nitrinog azota	EPA 354.1:1971	g/m ³	1	0,160
15.	(*)Sadržaj nitrinog azota	ASTM D 1426-03	g/m ³	10	1,585
16.	(*)Azot po Kjeldalu	BAS EN 25683:2000	g/m ³	15	2,078
17.	(*)Ukupni azot	Računski	g/m ³	15	3,823
18.	Sadržaj ukupnog fosfora	BAS EN ISO 6878:2006	g/m ³	3	0,787
19.	Sadržaj masti i ulja	EPA 1664-R-A:2010	mg/m ³	500	< 5,0

** Parametri, mjerne jedinice i granične vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode, propisani Sl. Glasnik RS br. 44/01

Datum izdavanja izvještaja: 18.06.2024.

Tehnički rukovodilac:

B. Todoric
Brankica Todoric, dipl. biolog

BAS EN ISO/IEC 17025

LI-06-01

Bilateralni potpisnik EA MLA

Izvještaj se ne smije umnožavati bez odobrenja Ispitne laboratorije

"EURO-INSPEKT" d.o.o. Osječani

(*)Metode ispitivanje koje nisu u akreditiranom skupu

Stranica 1 / 1.

NETEHNIČKI REZIME

Republika Srpska, Vlada, Ministarstvo za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju je dana 29.05.2025. godine donijelo Rješenje broj 15.4.1-96-33/25 u kojem je nosilac projekta dužan pokrenuti postupak za izdavanje ekološke dozvole u Ministarstvu za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju za projekat farme za tov junadi kapaciteta 492 komada po turnusu u skladu sa odredbama člana 85. Zakona o zaštiti životne sredine i da se izradi Dokaz uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole.

Republika Srpska, Vlada, Ministarstvo za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju je dana 19.02.2020. godine donijelo rješenje o Ekološkoj dozvoli za farmu za tov junadi kapaciteta 738 grla po turnusu na k.č.broj 2949/1 KO Tišina, Novo Selo , opština Šamac koji se vodi pod brojem 15.04-96-161/19.

Republika Srpska, Opština Šamac, Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno – komunalne poslove je dana 24.12.2014. godine donijelo Rješenje kojim se izdaje Upotrebna dozvola za objekat 1 i 2 farme za tov junadi, pojedinačnih dimenzija 11,00 x 65,30 m, izgrađeni na zemljištu označenom kao k.č.broj 2949/1 upisani u p.l. broj 1679, što se po starom katastarskom operatu odnosi na zemljište označeno kao k.č.broj 899/2, iz z.k. uložka broj 1180 k.o. SP Tišina.

Predmet Dokaza uz zahtjev za izdavanje Ekološke dozvole je:

- **Dva objekta farme za tov junadi, oba horizontalna gabarita 11,00 x 65,30 m**
- **Dezobarijera na ulasku vozila na lokaciju predmetnih farmi**
- **Dva tanka za prikupljanje stajnjaka, prostirke i otpadne vode, kao i drugih organski materija nastalih uzgojem tovnje junadi iz kojih se sadržaj prepumpava na biogasnu elektranu**

Objekti farme za tov junadi su izgrađeni na dijelu zemljišta označenom kao k.č. broj 2949/1, p.l. broj 1679, što se po starom katastarskom operateru odnosi na k.č. broj 899/2 iz z.k. uložka broj 1180 K.O. SP Tišina, opština Šamac. Lokacija je udaljena cca 500 m od magistralnog puta Šamac-Brčko.

U objektima se primjenjuje sistem proizvodnje junadi djelimično otvorenog tipa, gdje je junad smještena u odvojene bokseve, svaki boks ima pripadajući ispust dimenzija 11,00 x 6,00 m za boravak junadi na otvorenom.

U boksevima koji su dimenzija 3,04 x 6,00 m (sa dva dodatna boksa za izolaciju) je moguće smjestiti do 12 junadi (teladi), svaki objekat ima 20 (+2 boks za izolaciju), pa je kapacitet turnusa 246 grla po objektu, odnosno 240 +6 u turnusima. Jedan turnus traje oko godinu dana.

Tove se pretežno muška telad Simentalske rase. Telad se pri tjelesnoj masi (TM) od 120-220 kg nabavljati sa domaćeg tržišta, EU i Srbije transportuju i useljavati u objekte farme. Tove se do kilaže od 550-650 kg i nakon toga šalju u klanicu u sklopu preduzeća ili se prodaju direktno na tržištu BiH.

Prostorni koncept objekta je najbliži trobrodnoj bazilici, sa nadvišenim srednjim dijelom koji služi za prirodnu ventilaciju i osvjtljenje. Središnji dio je hranidbeni hodnik, visine 3,14 m, dok su boksovi na koti – 0,15 i oni su visine 2,5 m. Pod hranidbenog hodnika je ravan, dok je pod boksova pod nagibom prema ispustima od 1 %. Pregrada između boksova je pomerljiva, da bi se omogućilo lakše čišćenje objekta poslije praznjenja turnusa.

U prvoj fazi tova od 120-220 kg, telad se hrane kompletnom krmnom smjesom uz dodatak kvalitetnog djetelinsko-travnog sijena. Ovaj sistema ishrane je do približno 180 kg kada se postepeno uvodi u obrok i kukuruzna silaža.

Završni tov junadi do 650 kg nastavlja se istim hranivima uz dodavanje silirane kukuruzne prekrupe i super koncentrata.

Ishrana se obavlja na principu ad libitum-po volji. Hrana se unosi više puta u toku dana pomoću silomiks prikolice prikopčane na vučno vozilo, koja ujedno mješa, sitni i dozira hranu u jasje. Zavisno od uzrasta i tjelesne mase životinje dnevno konzumiraju 5-30 kg hrane. Prosječni dnevni prirast grla je 1 100 g.

Svaki boks posjeduje i jednu pojilicu (napajanje vodom po volji) koja je spojena na vodovodnu mrežu objekta. Ove pojilice sprečavaju rasipanje, prljanje i zamrzavanje vode. Jasle su u vidu betonskih korita debljine 4 cm i visine cca 20 cm.

Nakon završenog turnusa prođe oko mjesec dana do useljenja nove junadi. U tom periodu se vrši potpuno čišćenje i dezinfekcija prostora.

Oba objekta farme posjeduju sistem rešetkastih podova, pomoću kojih se otpadne vode zajedno sa stajnjakom, prikupljaju u jame ispod farmi i prepumpavaju u dva betonska vodonepropusna tanka. Pumpnim sistemom se sadržaj iz tanka upumpva u biogasnu elektranu „Buffalo Energy – GOLD-MG“. Ovaj proces iskorištavanja otpadnog materijala (u ovom slučaju stajnjaka) je izrazito povoljno sa eko-energetskog aspekta jer podrazumijeva smanjenje otpadnih tokova, na način da se otpad iz radnog procesa koristi kao energent za energetska postrojenja (biogasna elektrana), što dovodi do smanjenja negativnog uticaja predmetnih objekata na životnu sredinu i poboljšanja same energetske efikasnosti u bližem okruženju. Korištenjem ovakvog rešetkastog sistema, slama koja ostaje nakon separacije se može još jednom iskoristiti u objektima farme što smanjuje količinu potrebne prostirke, a istovremeno poboljšava kvalitet stajnjaka koji se transportuje u biogasnu elektranu.

Pozitivan uticaj na životnu sredinu se takođe ogleda u smanjenju količine širenja neugodnih mirisa koji bi se javljali deponovanjem stajnjaka u krugu predmetne lokacije, kao i tokom prevoženja namjenskim vozilima na obradive površine (gdje dolazi do preterane akumulacije nitrata), kao što je slučaj na nekim drugim farmama.

Farma se gradila na kompaktnom i suvom tlu i van zona koje mogu biti ugrožene poplavama i klizanjem terena. Površina zemljišta odgovara kapacitetu i veličini planiranog objekta. Prostorni obuhvat je u posjedu investitora.

Objekat se udaljen cca 500 m od magistralnog puta Šamac-Brčko i nalazi se u sklopu poslovne jedinice Zasjeka firme „GOLD-MG“ d.o.o. Donji Žabar. Lokacija postrojenja je takva da graniči sa naseljenim područjem, na udajenosti od oko 430 m nalaze se prve stambene kuće.

Udaljenost farme od izvorište „Srpska Tišina“ iznosi oko 3,81 km vazdušne linije sjeverozapadno gledajući u pravcu izvorišta od lokacije farme.

Zaštita životne sredine se ostvaruje kroz: zaštitu podzemnih i površinskih voda, zaštitu zemljišta, zaštitu vazduha, zaštitu od buke, zaštita prirodnih i radom stvorenih vrijednosti. Uticaj na životu sredinu, predmetnog poslovnog objekta, **Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom)** koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac**, može se posmatrati kroz:

- uticaj u toku redovne eksploatacije
- uticaj u vanrednim situacijama

Monitoring kvaliteta vazduha, otpadne vode i nivoa buke u predmetnom pogonu treba sprovoditi u skladu sa tačkom e. Planom monitoringa.

Ovim elaboratom je urađen i opis predviđenih mjera za sprečavanje, smanjenje ili uklanjanje štetnih uticaja projekta na životnu sredinu u toku eksploatacije objekta koje su usklađene sa trenutno najbolje raspoloživim tehnikama u šta spadaju:

- MJERE ZA SPREČAVANJE ILI SMANJENJE EMISIJE U VAZDUH RADNE I ŽIVOTNE SREDINE
- MJERE ZA SPREČAVANJE EMISIJE U VODU I MJERE ZA ZAŠTITU ZEMLJIŠTA
- MJERE ZA SPREČAVANJE ILI SMANJENJE EMISIJE BUKE
- MJERE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM
- MJERE ZA SMANJIVANJE NEUGODNIH MIRISA PRILIKOM SKLADIŠTENJA I UPOTREBE STAJNJAKA
- MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE (ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I SANITACIJA)
- MJERE ZAŠTITE FLORE I FAUNE
- MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA LJUDI
- MJERE ZA ZAŠTITU KULTURNOG NASLJEĐA I ARHEOLOŠKIH NALAZIŠTA
- MJERE ZA SVOĐENJE UPOTREBE SIROVINA, VODE I ENERGIJE NA MINIMUM
- OPŠTE PREVENTIVNE MJERE I MJERE ZA SPREČAVANJE INCIDENTNIH SITUACIJA
- MJERE U SLUČAJU NESREĆA/UDESA
- MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE PO PRESTANKU RADA ILI UKLANJANJU FARME ZA TOV JUNADI

Farma za tov junadi (kapacitet 492 kom) koji je u vlasništvu **“GOLD-MG” d.o.o. Donji Žabar**, koji se nalazi na lokaciji **Tišina, opština Šamac** svojim radom ne ugrožava životnu sredinu u značajnijoj mjeri, ali je potrebno da sprovodi mjere koje su naložene i koje su propisane Zakonom.